

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
Agenția Națională pentru Protecția Mediului

AGENȚIA PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI BIHOR

**PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU MEDIU
JUDEȚUL BIHOR 2023-2027**

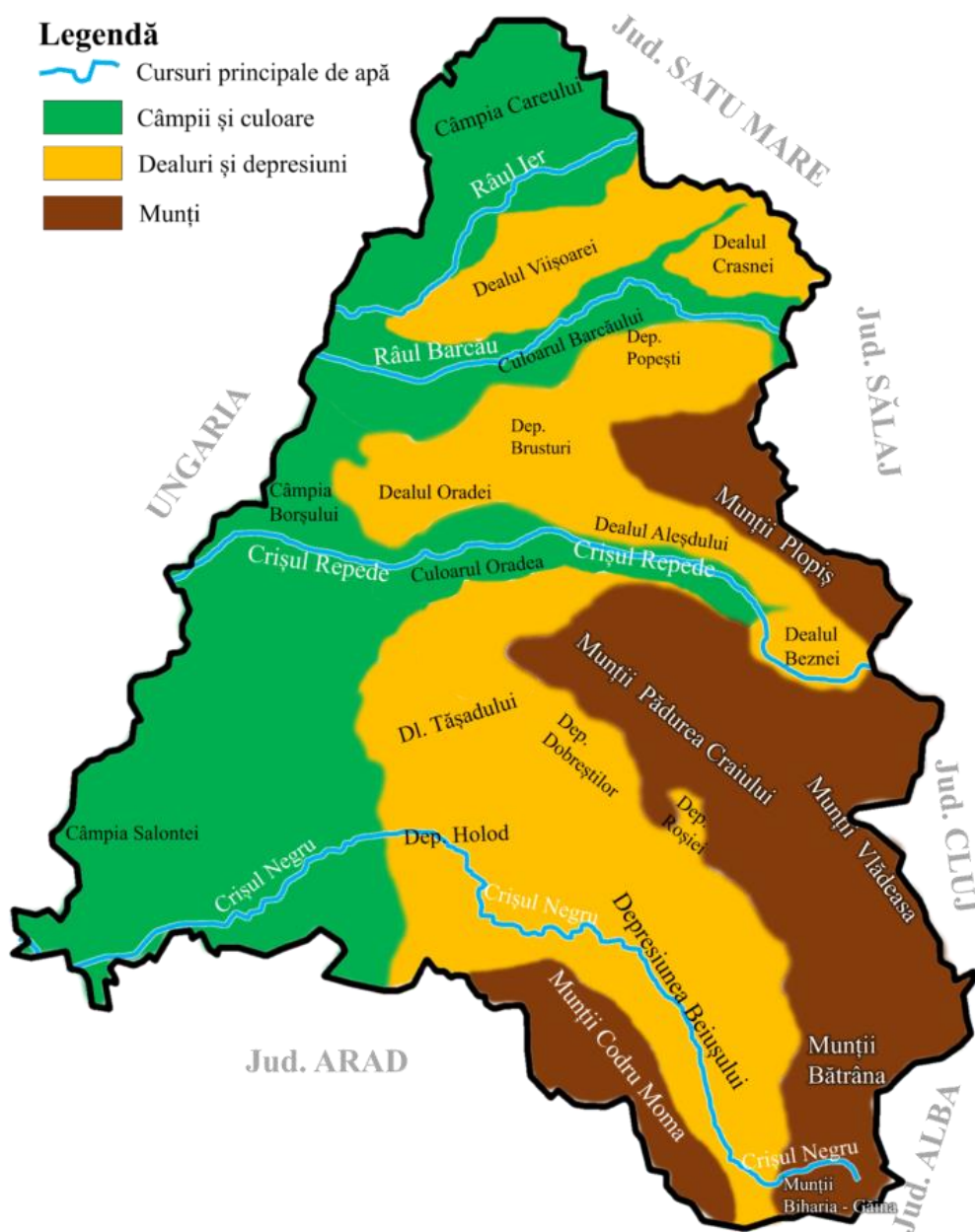
Document Draft iunie 2023

Cuvânt înainte

DIRECTOR EXECUTIV
SANDA MERCEA

Județul Bihor are un cadru natural caracterizat printr-un relief variat, ce conține toate formele: câmpie 44%, dealuri și depresiuni 31,6%, munte 24%. Treptele de relief cresc în altitudine dinspre vest spre est unde ating altitudinea maximă de 1.849 de metri în vârful Cucurbăta din Munții Vlădeasa. Câmpia județului Bihor face parte din unitatea majoră de relief a Câmpiei de Vest, care se întinde spre teritoriul Ungariei, în Câmpia Panonică. Subunitățile Câmpiei de Vest de pe teritoriul județului sunt Câmpia Crișanei, Câmpia Cernei, Câmpia Ierului, Câmpia Carei și Câmpia Tășnad. Spre vest se regăsesc unitățile intermediare de dealuri piemontane și depresiuni ce fac legătura dintre Câmpia de Vest și Munții Apuseni. Aceste unități au altitudini între 250-400 de metri și forme tentaculare între care se întind depresiuni cu altitudini joase care sunt străbătute de văile unor râuri.

Județul Bihor - Unități de relief

Lanțurile muntoase din județ fac parte din Carpații Occidentali – grupa Munților Apuseni – și sunt reprezentate de Munții Bihorului, Munții Vlădeasa, Munții Plopișului, Munții Pădurea Craiului și Munții Codru-Moma. Munții Bihorului, Munții Pădurea Craiului și Munții Codru-Moma cuprind cele mai extinse suprafețe de relief carstic din România, incluzând formațiuni specifice de tipul dolinelor, cheilor și peșterilor.

Clima județului Bihor se înscrie în tipul de climă temperat-continentală moderată, cu puternice influențe oceanice generate de vânturile dominante de vest. În județul Bihor se înregistrează precipitații mai bogate decât în alte regiuni ale țării, stațiunea Stâna de Vale din munții Vlădeasa fiind supranumită "polul ploilor din România". Cantitatea de precipitații variază în cadrul județului în funcție de formele de relief, cel mai ridicat nivel fiind înregistrat în zona montană.

Rețeaua hidrografică este dominată de trei bazine principale ale râurilor Barcău, Crișul Repede, și Crișul Negru, care izvorăsc din Munții Apuseni și se varsă, pe teritoriul Ungariei, în Tisa. Rețeaua hidrografică conține și afluenți ale celor trei râuri principale din județ. Dintre cei mai importanți amintim râurile Ierul, Bistra și Valea Fînațelor, afluenți ai râului Barcău, Valea Iadului, Peța și Borod, afluenți ai râului Crișul Repede și Crișul Pietros, Valea Roșiei, Holod și Ghepeș, afluenți ai râului Crișul Negru. Lacurile naturale sunt reduse ca număr, printre cele mai importante fiind Lacul Șerpilor (cel mai întins – 10 hectare) și Lacul cu Stuf, în zona Salonta, sau Lacul cu nuferi și lotuși termali Peța, din Băile 1 Mai. Lacurile artificiale din județ sunt mult mai extinse ca suprafață, având rol de retenție a excesului de apă în perioadele cu precipitații abundente. Dintre cele mai importante amintim Lacul Leșu, Lacul Lugaș, Lacul Tileagd, precum și Cefa, Mădăras, Homorog și Tășmada care sunt iazuri și heleștee piscicole. În județul Bihor mai există o rețea de canale, concepute pentru irigarea terenurilor agricole și desecări, care colectează o serie de pâraie din județ.

Datorită **geologiei complexe** a munților, resursele naturale de subsol sunt variate, fiind reprezentate de zăcăminte de lignit, (Suplacul de Barcău, Borod, Popești), bauxită (Munții Pădurea Craiului), țiței (Suplacu de Barcău), șisturi bituminoase (Derna, Tătăruș), marmură (Băița, Chișcău), ape geotermale și minerale (Oradea, Băile Felix, Mădăras, Tămășeu, Tinca și Stâna de Vale).

Resursele de sol sunt foarte importante prin prisma unor întinse suprafețe de câmpie, propice culturilor agricole și a suprafețelor muntoase unde predomină pădurile. Suprafața agricolă ocupă 66,2% din suprafața totală a județului, terenurile arabile fiind întâlnite în partea de câmpie, viile și livezile în zona deluroasă a județului, iar pășunile și suprafețele forestiere în zona montană.

Zonele vulnerabile la riscuri naturale sunt situate îndeosebi în partea deluroasă deoarece geologia este mai puțin dură, iar în timpul ploilor în averse sau la topirea zăpezilor se pot forma scurgeri semnificative de pe versanți ce pot genera alunecări de teren. Dealurile Dernei, Dealurile Oradiei și Dealurile Drăgăneștilor sunt cele mai expuse unor astfel de riscuri. Arealele predispușe la inundații sunt cele situate pe văile principalelor râuri din județ, îndeosebi unde acestea au albie înguste, iar în timpul ploilor în averse sau a topirii zăpezilor pot să se reverse, cauzând pagube importante.

Așezare geografică

Județul Bihor este situat în partea de vest a țării, fiind un județ de frontieră, învecinat la nord cu județul Satu-Mare, la est cu județele Sălaj, Cluj și Alba, la sud cu județul Arad, iar pe partea de vest cu Ungaria.

Suprafață

Județul Bihor se desfășoară pe o suprafață de 7.544 km², fiind situat pe locul 5 între județele României ca întindere.

Populație

Populația județului înregistra 616.264 locuitori în anul 2020, reprezentând 21,7% din populația regiunii Nord – Vest. Distribuția pe medii de locuire este unitară, 51,1% (314.790 locuitori) din populația județului locuind în mediul urban și 48,9% (301.474 locuitori) din populație locuind în mediul rural. Repartiția pe grupe de sex arată că predomină populația feminină, însă diferența dintre cele două sexe nu este semnificativă (48,8% bărbați, 51,2% femei). Densitatea populației diferă în cadrul județului Bihor din cauza reliefului muntos către partea de vest. Densitatea medie a populației județului este de 81,7% locuitori/km².

➤ 444

➤ Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027

➤ În temeiul Ordonanței de Urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul Adiministrativ.

Agenția pentru Protecția Mediului Bihor a inițiat în anul 2022 elaborarea unui noul Plan de Acțiune pentru Mediu pentru județul Bihor perioada de programare 2023-2027.

Astfel a fost constituit Comitetul de Coordonare și a Grupului de Lucru în vederea elaborării Planului Local de Acțiune pentru Mediu (PLAM)-Județul Bihor perioada de programare 2023-2027 și aprobarea componentei prin Ordinul Instituției Prefectului județului Bihor .

A fost elaborat și protocolul de colaborare și calendarul de elaborare al Planului Local de Acțiune pentru Mediului.

Grupul de lucru a avut în vedere la elaborarea Planului in cadrul procedurii de elaborare al Planului Local de Acțiune pentru Mediu au fost luate în considerare și strategiile guvernamentale sectoriale la nivel național și și la nivelul Regiunii Nord-Vest 6

Publicul a fost informat în cadrul procedurii de elaborare al documnetului prin afișarea informațiilor pe pagina de internet www.apmbh.anpm.ro <http://www.anpm.ro/documents/14457/37802204/MATRICE+PLAM+2022+-+2027.pdf/fffcdebd-02bd-4829-8124-dece1385a49c>

Au fost parcurse procedurile tehnice prevăzute în Ghidul Practic al Planificării de Mediu astfel în cadrul procedurii la elaborarea planului au fost luate în cosnsiderare strategiile naționale, regionale și județene in ce privește dezvoltarea durabilă și protecția mediului.

Strategii guvernamentale - Nivelul Național

Acordul de Parteneriat 2021-2027 dintre Comisia Europeană și România – a fost conturat în jurul obiectivelor de politică trasate de către Comisia Europeană și urmărește:

1. Obiectivul de Politică 1 - O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente - Creșterea gradului de integrare a sistemului Cercetare, Dezvoltare și Inovare din România în European Research Area prin întărirea cooperării dintre organizațiile CDI și întreprinderi, creșterea nivelului de investiții în

CDI, digitalizarea serviciilor publice prin modernizarea și simplificarea procedurilor administrației publice locale și centrale, inclusiv Smart city.

2. Obiectivul de Politică 2 - O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și Justă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor - adaptarea la schimbările climatice prin creșterea eficienței energetice și dezvoltarea sistemelor inteligente de energie, a soluțiilor de stocare și a adecvantei sistemului energetic, prevenirea și gestionarea riscurilor, infrastructura de apă și apă uzată, economia circulară, conservarea biodiversității, calitatea aerului, decontaminarea siturilor poluate, regenerare urbană, mobilitate urbană, termoficare, pescuit și acvacultură.

3. Obiectivul de Politică 3 - O Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității și a conectivității TIC regionale - creșterea conectivității transportului, dezvoltarea rețelelor TEN-T durabile, inteligente, sigure și intermodale, rezistente la schimbările climatice, durabile, inteligente și intermodale la nivel național, regional și local inclusiv printr-un acces mai bun la rețeaua TEN-T și mobilitatea transfrontalieră.

4. Obiectivul de Politică 4 – O Europă mai socială prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale - crearea pârgurilor fundamentale dezvoltării tuturor sectoarelor economice, respectiv investițiile în oameni. În acest context, intervențiile vizate au în vedere patru aspecte majore:

- asigurarea unei educații de calitate inclusive la toate nivelurile;
- adaptarea resursei umane la dinamica pieței muncii și la progresul tehnologic;
- combaterea sărăciei și promovarea incluziunii sociale prin măsuri personalizate;
- asigurarea unor servicii de sănătate de calitate și accesibile tuturor.

5. Obiectivul de Politică 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale - abordarea integrată a problemelor teritoriale și locale, prin implicarea autorităților locale și parteneriatele, în scopul asigurării coeziunii economice și sociale, redresării tendinței de adâncire a decalajelor între regiunile și zonele mai dezvoltate și cele mai puțin dezvoltate, dar și pentru reducerea decalajelor față de alte țări din UE.

Acordul de Parteneriat și Programele Operaționale pentru perioada 2021-2027 au fost consolidate în urma unui proces de consultare inter-instituțională, negocieri informale cu Comisia Europeană, precum și pe baza unei valoroase contribuții din partea partenerilor socio-economici relevanți.

- Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare 2021-2027,
- Programul Operațional Dezvoltare Durabilă 2021-2027
- Programul Operațional Transport 2021-2027,
- Programul Operațional Educație și Ocupare 2021-2027,
- Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială 2021-2027,
- Programul Operațional Sănătate 2021-2027,
- Programele Operaționale Regionale 2021-2027,
- Programul Operațional Asistență Tehnică 2021-2027, primul draft.
- Programul Operațional Tranziție Justă 2021-2027, primul draft.

- Planul Național Integrat în Domeniul Energie și Schimbărilor Climatice 2020-2024 - Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României 2030
- Strategia Națională de Apărare a Țării 2020-2024

Alte planuri strategice sectoriale, realizate anterior anului 2018, cu aplicabilitate după 2020 care au fost luate în considerare.

- Strategia Națională de Dezvoltare a Ecoturismului în România 2017-2026
- Strategia Națională a Locuirii 2016-2030 (2016)
- Strategia de Dezvoltare Teritorială a României 2015-2035(2015)
- Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung orizont 2020-2030, (2015)
- Strategia pentru Transport Durabil pe perioada 2007-2013 și 2020, 2030
- Master Planul pentru Turismul Național al României 2007 - 2026 (2007)

Planul Național de Redresare și Reziliență (2021)

Mecanismul de Redresare și Reziliență (MRR) este cel mai mare instrument financiar creat de Uniunea Europeană în afara cadrului financiar multianual, menit să ofere sprijin financiar statelor membre pentru a asigura o revenire economică rapidă. Regulamentul a fost aprobat la nivel european pe 12 februarie 2021. Acest mecanism e construit pe o logică diferită de fondurile de coeziune, fiind bazat doar pe rezultatele obținute la finalul perioadei de implementare. Astfel, statele membre își stabilesc în cadrul planurilor naționale de redresare și reziliență reformele și investițiile pe care le vor realiza până la finalul anului 2026.

Nivelul Regional

La nivel regional, principalele documente strategice relevante sunt:

- Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027
- Strategia de Specializare Inteligentă 2021-2027
- Strategia Regională de Mobilitate Urbană Durabilă și Orașe Inteligente a Regiunii Nord-Vest 2021-2027

Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2021-2027

Planul de dezvoltare regională (PDR) este principalul document de planificare elaborat la nivel regional și reflectă politicile de dezvoltare relevante la nivel național în raport cu nevoile specifice la nivel de regiune, dar și cu direcțiile strategice de politică ale celorlalți principali finanțatori ai programelor de dezvoltare aferente regiunii respective.

Planificarea are în vedere atât fondurile externe (europene) cât și interne (naționale/guvernamentale, regionale, locale).PDR a fost realizat în conformitate cu orientările metodologice elaborate de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) ce vizează atât conținutul Planurilor de Dezvoltare Regională cât și cadrul partenerial de elaborare, consultare și aprobare al acestora. Prin activitatea de planificare ADR Nord-Vest își propune să contribuie la realizarea celor trei obiective de bază ale politicii de dezvoltare regională în România, stipulate în Legea nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională: diminuarea dezechilibrelor regionale existente, corelarea politicilor sectoriale guvernamentale la nivelul regiunilor și stimularea cooperării inter-regionale, interne și internaționale, transfrontaliere.

PDR 2021-2027 pentru Regiunea Nord-Vest pentru perioada 2021-2027 se bazează pe rezultatele analizei SWOT și pe obiectivele identificate la nivel regional pe termen lung, pe orientările de la nivel național și pe direcțiile strategice ale politicii de coeziune și ale politicii

agricole comune promovate de Uniunea Europeană pentru perioada de programare 2021-2027. Conform logicii de intervenție promovate la nivel european pentru perioada 2021-2027, strategia se structurează pe priorități de investiții și categorii de intervenție, pentru care s-au stabilit obiective specifice, respectiv acțiuni.

Viziune (orizont 2034)

Comunitățile din Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) înțeleg să valorifice împreună, respectând principiile dezvoltării durabile, resursele naturale, materiale, umane, tradițiile istorice și interculturale în scopul unei dezvoltări susținute, constante care face din Transilvania de Nord una dintre cele mai dinamice regiuni europene.

Obiective strategice de dezvoltare (orizont 2034)

- Valorificarea avantajelor competitive prin investiții în domeniile de specializare inteligentă ale regiunii.
- Racordarea Regiunii la fluxurile internaționale de mărfuri, turiști, investiții, informații și valori culturale.
- Creșterea investițiilor în capitalul uman al regiunii, în vederea adaptării la economia digitală și industria 4.0.
- Creșterea eficienței economiei rurale, conservând totodată calitatea mediului și patrimoniul etnofolcloric extrem de bogat al regiunii.
- Transformarea centrelor urbane în spații de influență și de atracție regională și trans-regională.
- Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei.
- Promovarea tranziției către surse de energie regenerabilă și gestiunea responsabilă a resurselor.
- Valorificarea spiritului civic în procesul de dezvoltare urbană.
- Dezvoltarea sistemelor de transport cu emisii reduse și încurajarea mobilității active.
- Dezvoltarea bazelor de date pe mai multe niveluri (local, județean, regional) pentru a susține.

Obiectiv general

Creșterea inteligentă și sustenabilă a economiei regionale, valorificând diversitatea și autenticitatea locală și stimulând inovarea, în vederea dezvoltării echilibrate a teritoriului și creșterii standardului de viață

OS1. Economie competitivă bazată pe inovare și digitalizare	DIRECȚII DE ACȚIUNE 1.1. Dezvoltarea ecosistemului antreprenorial și creșterea competitivității mediului de afaceri 1.2. Sprijinirea ecosistemului de inovare și a activităților economice
OS2. Capital uman și social dezvoltat	în domeniile de specializare inteligentă 1.3. Stimularea CDI și adoptării tehnologiilor avansate, în mediul public și privat 1.4. Promovarea și dezvoltarea tehnologiilor digitale DIRECȚII DE ACȚIUNE 2.1 Sprijinirea inserției pe piața muncii și corelarea competențelor profesionale cu dinamica și cerințele viitoare ale pieței 2.3 Stimularea participării la procesele de educație și formare
	continuă , bazate pe o infrastructură modernă și pe digitalizare

2.3 Modernizarea, digitalizarea și dezvoltarea serviciilor și infrastructurii de sănătate, promovarea prevenției și a unui mod de viață sănătos

2.4. Sprijinirea incluziunii sociale și combaterea sărăciei

2.5. Cultivarea spiritului civic și a implicării comunității în procesele de dezvoltare locală

	<p>3.1. Dezvoltarea integrată și sustenabilă a zonelor Funcționale, a municipiilor și orașelor funcționale</p>
<p>OS3. Cadru de viață sustenabil, autentic și atractiv</p>	<p>DIRECȚII DE ACȚIUNE</p> <p>3.2. Dezvoltarea zonelor rurale și creșterea calității vieții în mediul rural, prin echiparea cu infrastructură și dotări</p> <p>3.3. Dezvoltarea infrastructurii și susținerea evenimentelor culturale, sportive și de agrement</p> <p>3.4. Digitalizarea serviciilor publice dedicate comunității, vizitatorilor și actorilor economici</p> <p>3.5. Protejarea și valorificarea patrimoniului</p> <p>3.6. Dezvoltarea și valorificarea potențialului turistic</p>
<p>OS4. Mediu natural valorificat</p>	<p>4.1. Protejarea și valorificarea patrimoniului natural, a biodiversității și dezvoltarea infrastructurii verzi</p> <p>4.2. Creșterea rezilienței la hazarduri naturale și schimbări climatice</p> <p>4.3. Reducerea poluării, ameliorarea și monitorizarea calității factorilor de mediu</p> <p>4.4 Promovarea utilizării sustenabile a resurselor energetice și valorificarea surselor de energie regenerabilă</p> <p>4.5. Modernizarea și dezvoltarea sistemelor de management al apelor, apelor uzate și deșeurilor</p> <p>4.6. Sprijinirea economiei circulare în vederea eliminării deșeurilor și (re)utilizării continue a resurselor</p>
<p>OS5. Conectivitate fizică și digitală ridicată</p>	<p>DIRECȚII DE ACȚIUNE</p> <p>5.1. Dezvoltarea infrastructurii de transport în lungul rețelei TEN-T</p> <p>5.2. Creșterea conectivității locale feroviare și rutiere la rețeaua TEN-T</p> <p>5.3. Sprijinirea mobilității durabile intra-regionale, inclusiv cu scop turistic și de agrement</p> <p>5.4. Sprijinirea mobilității durabile în cadrul zonelor urbane funcționale, municipiilor și orașelor</p> <p>5.5. Îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor digitale</p>

Obiectivele definite în cadrul PDR Nord Vest 2021-2027 sunt corelate atât cu Programele Operaționale, conform noului exercițiu bugetar, cât și cu politica de coeziune a UE, după cum urmează

Corelarea priorităților strategiei regionale cu obiectivele politicii de coeziune ale Uniunii Europene și cu Programele Operaționale⁹⁰

Obiectiv specific PDR-NV 2021-2027 Obiectiv	Obiective politica de coeziune UE	Programe Operaționale
1. Economie competitivă bazată pe inovare și digitalizare	OP1. O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente	POCIDIF / POR NORD-VEST / POS
Obiectiv 2. Capital uman și social dezvoltat	OP4. O Europă mai socială prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale OP5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii	POS / POEO / POIDS / POCIDIF/ PNS PAC
Obiectiv 3. Cadru de viață sustenabil, autentic și atractiv	OP4. O Europă mai socială prin implementarea Pilonului European al Drepturilor Sociale OP5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii	POR NORDVEST/ PNS PAC
Obiectiv 4. Mediu natural valorificat responsabil	OP 2. O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor OP5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii	PODD / POR NORD-VEST
Obiectiv 5. Conectivitate fizică și digitală ridicată	OP 3. O Europă mai conectată prin dezvoltarea mobilității și a conectivității TIC regionale OP5. O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii	POT / POCIDIF / POR NORD-VEST

Pentru elaborarea documentului Planul Local de Acțiune pentru Mediu perioada de programare 2023-2027 au luat în considerare următorii „Indicatori de Mediu”,

INDICATORI DE MEDIU

POPULAȚIA ȘI SUPRAFAȚA

- Număr total de locuitori
- Suprafața totală (ha, km²)
- Densitatea populației

(locuitori/km²) ▪ Număr de locuințe

Sursa de informații Direcția Statistică Bihor

AER

- Emisii, numărul frecvențelor de depășire
- Concentrațiile de NO₂, CO, SO₂ măsurate la stațiile de monitorizare ▪ Emisiile anuale de NO₂, SO₂, CO₂
- Imisii: SO₂, CO, NO_x, (PM_{2,5} și PM₁₀), Pb și benzen ▪ Pulberi totale în suspensie
- Nivelul concentrațiilor de COV (emisii și imisii)
- Numărul de titulari care au implementat un sistem de reducere a emisiilor ▪ Numărul de titulari care au implementat BAT
- Numărul de instalații montate pentru reținerea poluanților atmosferici ▪ Valoarea investițiilor
- Poluanți atmosferici în aerul urban (tone CO₂/an)
- Densitatea stațiilor fixe de monitorizare (număr stații/100.000 loc) ▪ Numărul de zile care depășesc nivelele limită admise (număr zile/an) ▪ Număr de zile cu restricție la trafic (număr zile/an)

(Sursa de informații , Raportul annual Starea Mediului)

I. CALITATEA ȘI POLUAREA AERULUI ÎNCONJURĂTOR

(sursa de date: Agenția pentru Protecția Mediului Bihor)

I.1. Calitatea aerului înconjurător: stare și consecințe

I.1.1. Starea de calitate a aerului înconjurător

Prezentarea Rețelei locale automate de monitorizare a calității aerului din județul Bihor:

În județul Bihor monitorizarea calității aerului se realizează prin intermediul **stațiilor automate**.

Rețeaua automată de monitorizare a calității aerului în județul Bihor cuprinde cinci stații fixe, din care trei sunt amplasate în municipiul Oradea, una în localitatea Țețchea și una în localitatea Haieu- comuna Sînmartin:

- ✓ **Stația BH1 (stație urbană)** - amplasată lângă sediul APM Bihor, b-dul Dacia nr.25/A, monitorizează on-line următorii poluanți: CO, SO₂, NO, NO₂, NO_x, O₃, PM_{2,5} (pulberi) gravimetric, PM₁₀ determinare nefelometrică și gravimetric, BTX (benzen, toluen, xilen), parametrii meteo;
- ✓ **Stația BH2 (stație industrială)** – amplasată în curtea Școlii Generale din Episcopia Bihor, str. Matei Corvin nr.106/A, cu următorii parametri monitorizați: CO, SO₂, NO, NO₂, NO_x, O₃, PM₁₀ gravimetric și nefelometric, parametrii meteo;
- ✓ **Stația BH3 (stație de trafic)** – amplasată în cartierul Nufărul, lângă McDonalds-drive, monitorizează on-line următorii poluanți: CO, SO₂, NO, NO₂, NO_x, O₃, PM₁₀ determinare nefelometrică , BTX (benzen, toluen, xilen), parametrii meteo.

- ✓ **Stația BH4 (stație industrială)** – amplasată în localitatea Țețchea, monitorizează on-line următorii poluanți: CO, SO₂, NO, NO₂, NO_x, PM₁₀ determinare nefelometrică, parametrii meteo.
- ✓ **Stația BH5 (stație suburbană)** – amplasată în com. Sânmartin, loc. Haieu, str. Grădiniței Pinochio nr. 199, monitorizează on-line următorii poluanți: O₃ și parametrii meteo.

Modalități de informare a publicului:

- ✓ panou exterior de informare – la sediul APM Bihor
- ✓ buletin informativ zilnic și lunar postat pe site - ul <http://apmbh.anpm.ro>
- ✓ site: www.calitateaer.ro

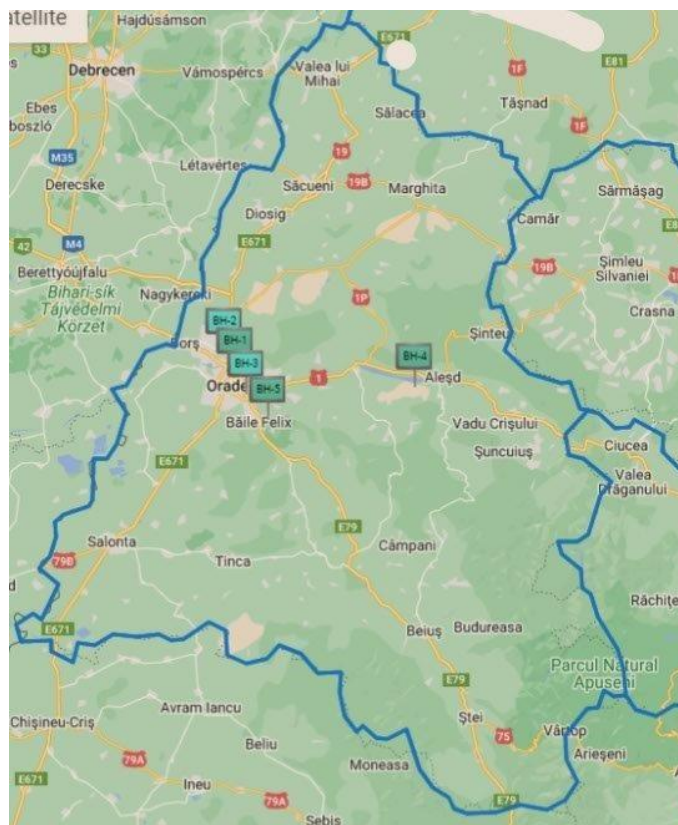

Fig.I.1.1.1 Amplasarea stațiilor automate de monitorizare a calității aerului în județul Bihor

Punctele de prelevare sunt amplasate în concordanță cu criteriile stabilite de directivele europene privind calitatea aerului, în vederea conștientizării populației și protejării sănătății umane.

Aceste stații trebuie să furnizeze date referitoare la următoarele aspecte:

- ariile din interiorul zonelor și aglomerărilor în care apar cele mai mari concentrații la care populația este susceptibilă a fi expusă în mod direct sau indirect pentru o perioadă de timp semnificativă în raport cu perioadele de mediere ale valorii/valorilor limită/țintă;
- nivelurile din alte perimetre (arii) din zonele și aglomerările reprezentative pentru nivelul de expunere a populației;
- depunerile care reprezintă expunerea indirectă a populației prin lanțul alimentar.

Stația BH1 de fond urban este amplasată astfel încât nivelul de poluare să fie influențat de contribuțiile integrate ale tuturor surselor din direcția opusă a vântului.

Aportul surselor industriale este evaluat prin amplasarea punctului de prelevare pe direcția dominantă a vântului dinspre sursă, în cea mai apropiată zonă rezidențială.

1.1.1.1 Nivelul concentrațiilor medii anuale ale poluanților atmosferici în aerul înconjurător

Datele de monitorizare ilustrează calitatea aerului în raport cu valorile limită, valorile țintă, praguri de alertă sau de informare stabilite în legislația specifică pentru fiecare poluant.

Graficele sunt realizate pe baza măsurătorilor efectuate în stațiile automate de monitorizare a calității aerului și respectă obiectivele de calitate a datelor (criteriile de agregare și calcul al parametrilor statistici) stabilite conform anexei 3, D.2 din Legea 104/2011.

Valorile măsurate de stațiile automate de monitorizare a calității aerului sunt comparate cu limitele pentru protecția sănătății umane prevăzute în Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător; limitele *principalilor compuși chimici potențial toxici* sunt prezentate în tabelele următoare:

Dioxidul de sulf (SO_2):

Concentrațiile de SO_2 din aerul înconjurător se evaluează folosind valoarea limită orară pentru protecția sănătății umane ($350 \mu\text{g}/\text{m}^3$), care nu trebuie depășită mai mult de 24 ori/an calendaristic, valoarea limită zilnică pentru protecția sănătății umane ($125 \mu\text{g}/\text{m}^3$), care nu trebuie depășită mai mult de 3 ori/an și pragul de alertă ($500 \mu\text{g}/\text{m}^3$, concentrație măsurată timp de 3 ore consecutiv).

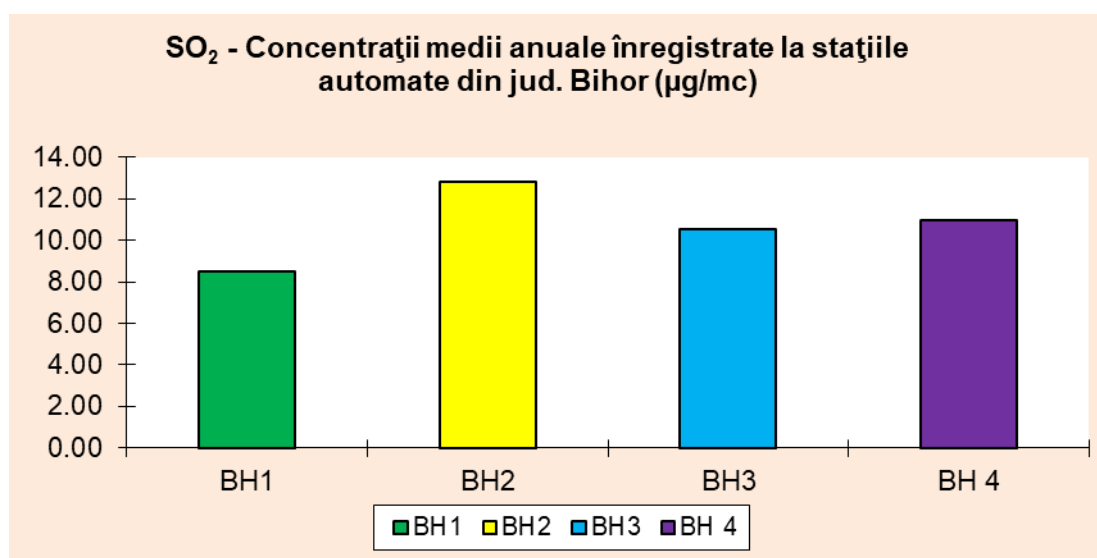

Fig. I.1.1.1.1. Evoluția concentrațiilor mediilor anuale – anul 2021

Din compararea concentrațiilor obținute din măsurări cu normele stabilite prin legea calității aerului rezultă că nu s-au înregistrat depășiri.

Dioxidul de azot (NO_2):

Concentrațiile de NO_2 din aerul înconjurător se evaluează folosind valoarea limită orară pentru protecția sănătății umane ($200 \mu\text{g}/\text{m}^3$), care nu trebuie depășită mai mult de 18 ori/an calendaristic, valoarea limită anuală pentru protecția sănătății umane ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

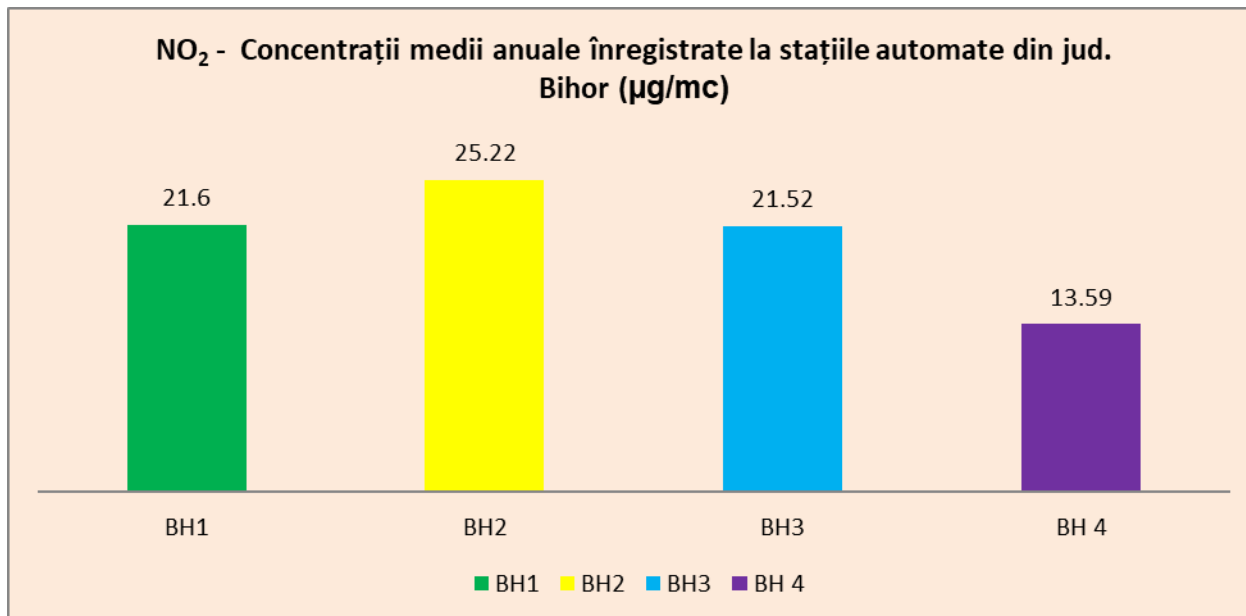

Fig. I.1.1.1.2. Evoluția concentrațiilor mediilor anuale – anul 2021

Din compararea concentrațiilor obținute din măsurări cu normele stabilite prin legea calității aerului rezultă că nu s-au înregistrat depășiri.

Ozonul (O₃):

Concentrațiile de ozon din aerul înconjurător se evaluează folosind pragul de alertă (240 μg/m³ măsurat timp de 3 ore consecutiv) calculat ca medie a concentrațiilor orare, pragul de informare (180 μg/m³) calculat ca medie a concentrațiilor orare și valoarea țintă pentru protecția sănătății umane (120 μg/m³) calculată ca valoare maximă zilnică a mediilor pe 8 ore (medie mobilă), care nu trebuie depășită mai mult de 25 ori/an.

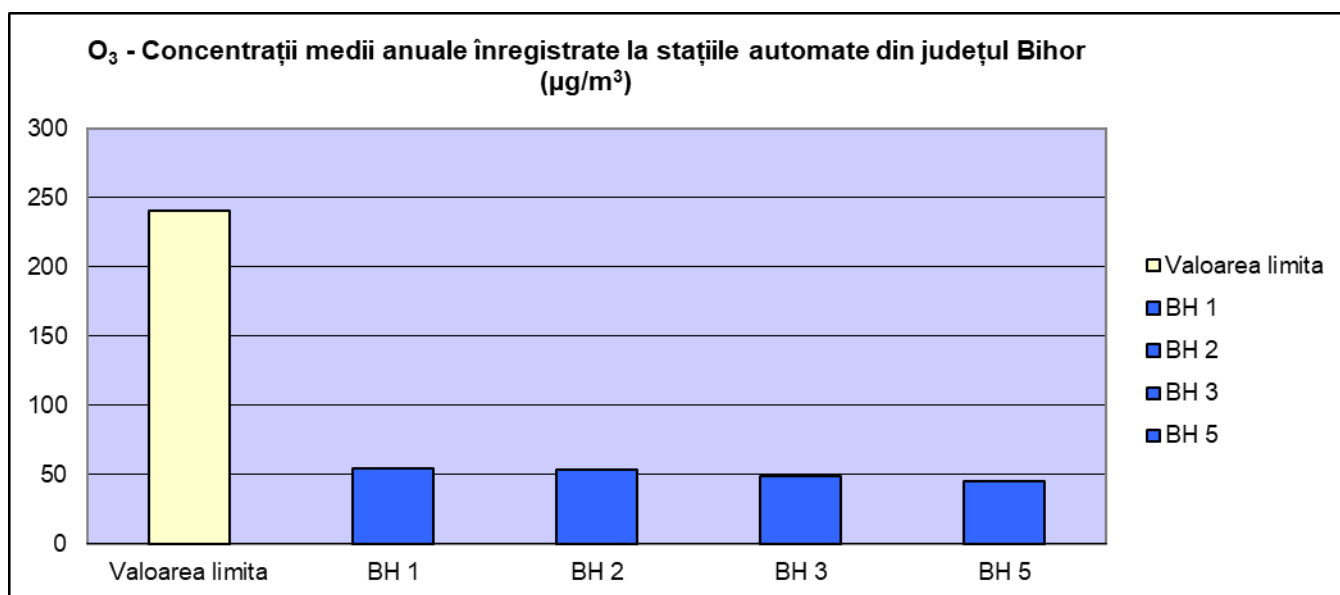

Fig. I.1.1.1.3. Evoluția concentrațiilor mediilor anuale – anul 2021

Din compararea concentrațiilor obținute din măsurări cu normele stabilite prin legea calității aerului rezultă că nu s-au înregistrat valori care să depășească valoarea țintă de 120 μg/m³, valoarea pragului de informare de 180 μg/m³ și valoarea de alertă de 240 μg/m³.

Benzenul (C₆H₆):

La nivelul anului 2021 valorile determinate au oscilat între 2,72 și 2,92 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, valori care se încadrează în limite normale, valoarea limită anuală prevăzută în Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător fiind de 5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Nu se poate face însă o estimare anuală, deoarece din motive tehnice pentru acest poluant nu există date colectate/datele colectate sunt insuficiente pentru a respecta criteriile de calitate, conform Legii 104/2011.

Particule în suspensie PM₁₀ și PM_{2,5}:

Valorile concentrațiilor de pulberi în suspensie - PM₁₀ - determinate prin măsurători automate (efectuate prin metoda nefelometrică) în stațiile de monitorizare sunt valori orientative. Metoda de măsurare, de referință, în conformitate cu Legea privind calitatea aerului înconjurător nr. 104/2011 este metoda gravimetrică.

Monitorizarea particulelor în suspensie cu dimensiuni sub 2,5 microni (PM_{2,5}) se realizează la stația de fond urban (BH1) amplasată la sediul APM Bihor, media aritmetică pentru acest poluant fiind de 9,9 pentru o captură de date de 81,92 %.

Concentrațiile de particule în suspensie cu diametrul mai mic de 10 microni din aerul înconjurător se evaluează folosind valoarea limită zilnică, determinată gravimetric (50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$), care nu trebuie depășită de mai mult 35 ori/an și valoarea limită anuală, determinată gravimetric (40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$).

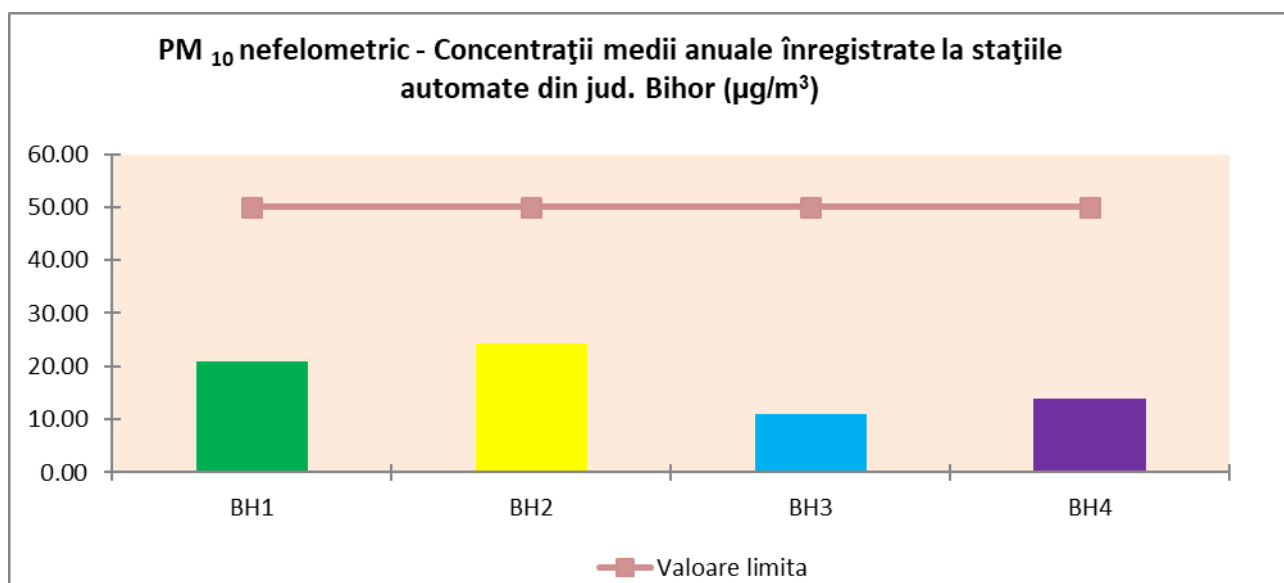

Fig. I.1.1.1.4. Evoluția concentrațiilor mediilor anuale - anul 2021

În anul 2021 s-au efectuat determinări de PM₁₀, în sistem automat, la stațiile BH1, BH2 și BH3, BH4, și gravimetric la BH1 și BH2, înregistrându-se depășiri ale concentrațiilor medii zilnice (50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) după cum urmează: BH1 - 18 depășiri nefelometrice, BH2 - 25 depășiri nefelometrice.

Metale grele: Plumb, Cadmiu și Nichel

Metalele toxice, cum este și plumbul, provin din combustia cărbunilor, carburanților, deșeurilor menajere, etc. Metalele se pot depune pe sol sau în apele de suprafață unde se acumulează în cantități periculoase pentru sănătate. Metalele grele pot afecta numeroase funcții ale organismului și pot avea efecte pe termen lung prin capacitatea lor de acumulare în țesuturi.

Legea privind calitatea aerului înconjurător nr. 104/2011 reglementează pentru plumb valoarea limită anuală pentru protecția sănătății de $0,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$, determinat din fracțiunea colectată gravimetric pe PM_{10} .

Pentru anul 2021, valoarea medie anuală pentru poluantul plumb determinat din fracția PM_{10} la stația BH1 a fost $0,0100 \mu\text{g}/\text{m}^3$, pentru poluantul cadmiu $0,61 \mu\text{g}/\text{m}^3$, pentru poluantul nichel $2,66 \mu\text{g}/\text{m}^3$, iar pentru poluantul arsen $0,86 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Din compararea concentrațiilor obținute din măsurări cu normele stabilite prin legea calității aerului rezultă că nu s-au înregistrat depășiri ale valorii limită admise.

I.1.1.2. Tendințe privind concentrațiile medii anuale ale anumitor poluanți atmosferici

În continuare sunt prezentate sub formă grafică tendințele concentrațiilor medii anuale pentru poluanții monitorizați la stațiile de monitorizare din județul Bihor. S-au luat în considerare valorile pentru care captura de date a fost de minim 75%, conform Legii 104/ 2011.

Se observă o evoluție aproximativ constantă a concentrațiilor anuale la poluanți atmosferici

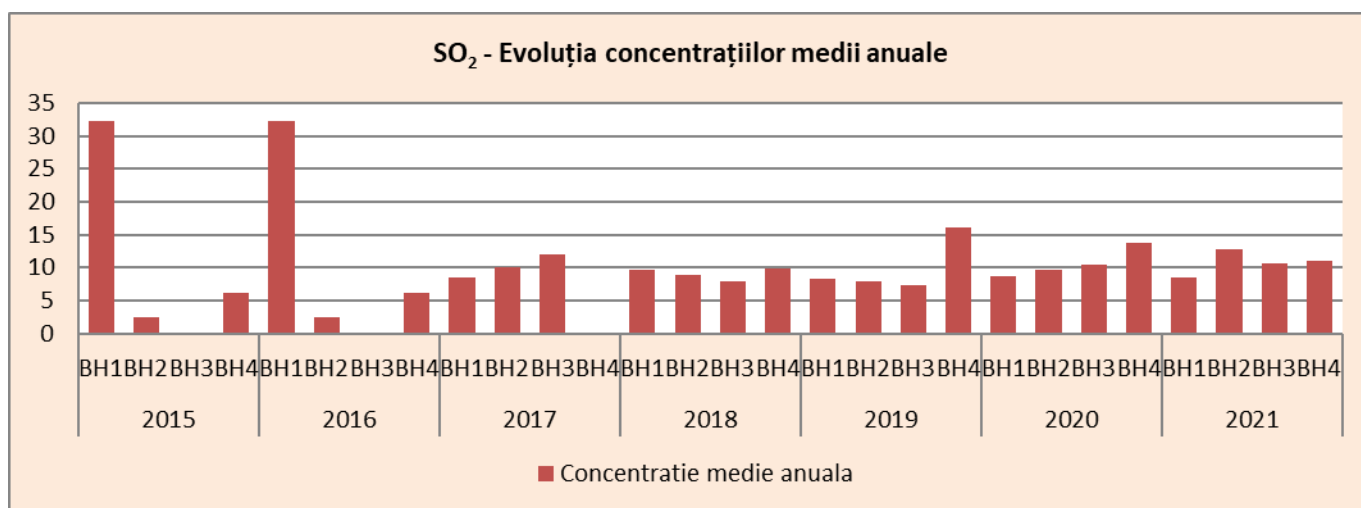

Fig. I.1.1.2.1. Evoluția concentrațiilor mediilor anuale – perioada 2015 – 2021

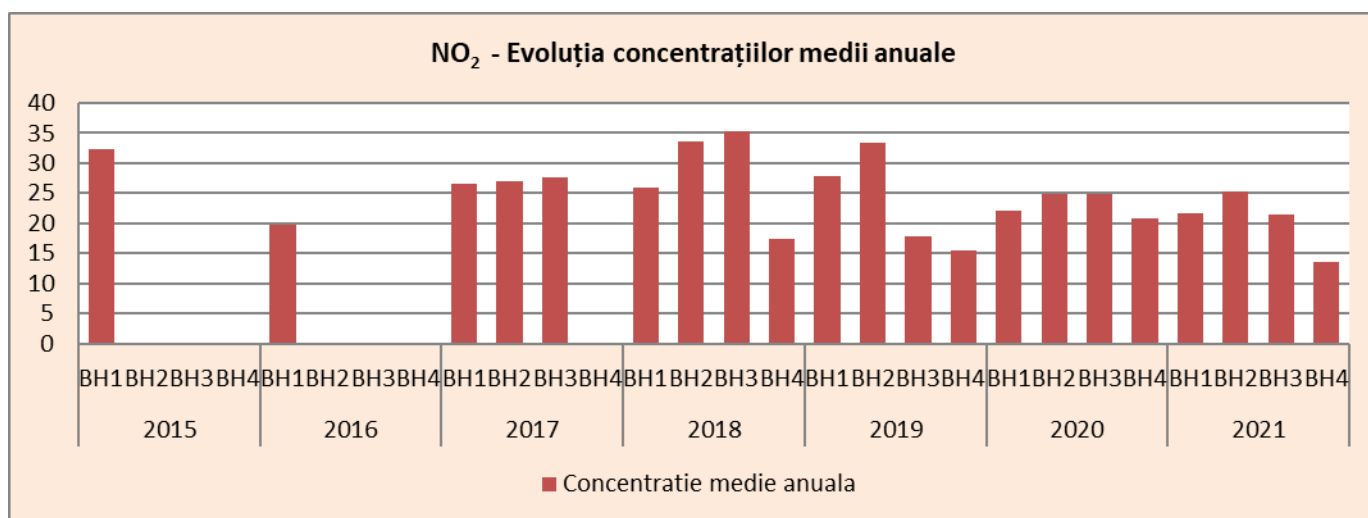

Fig. I.1.1.2.2. Evoluția concentrațiilor mediilor anuale – perioada 2015 – 2021

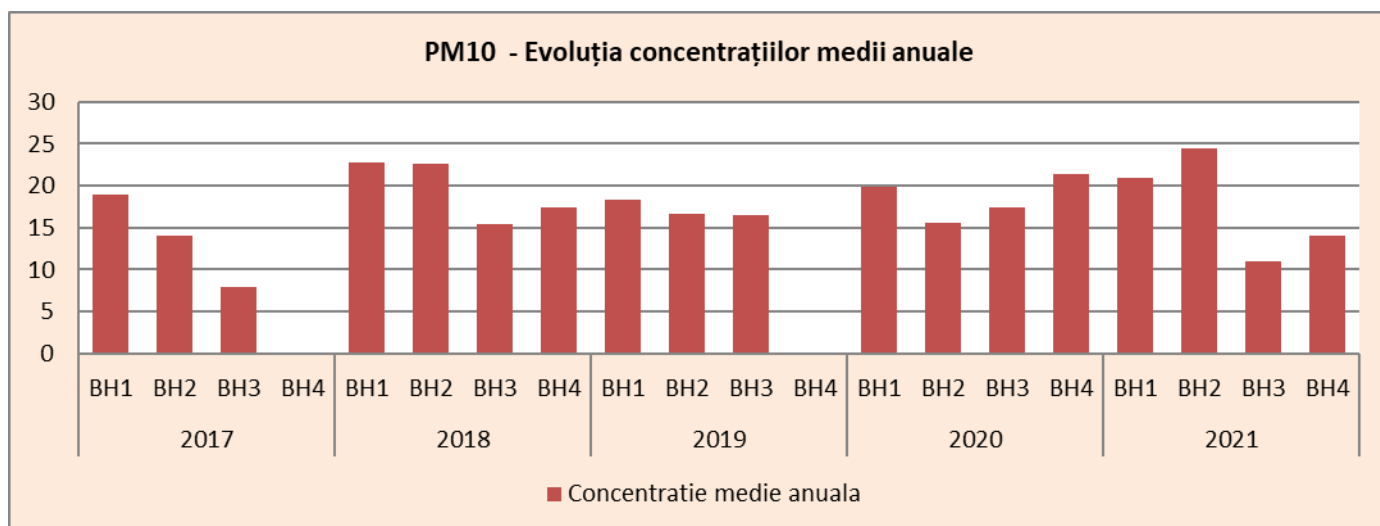

Fig. I.1.1.2.3. Evoluția concentrațiilor mediilor anuale – perioada 2017 – 2021

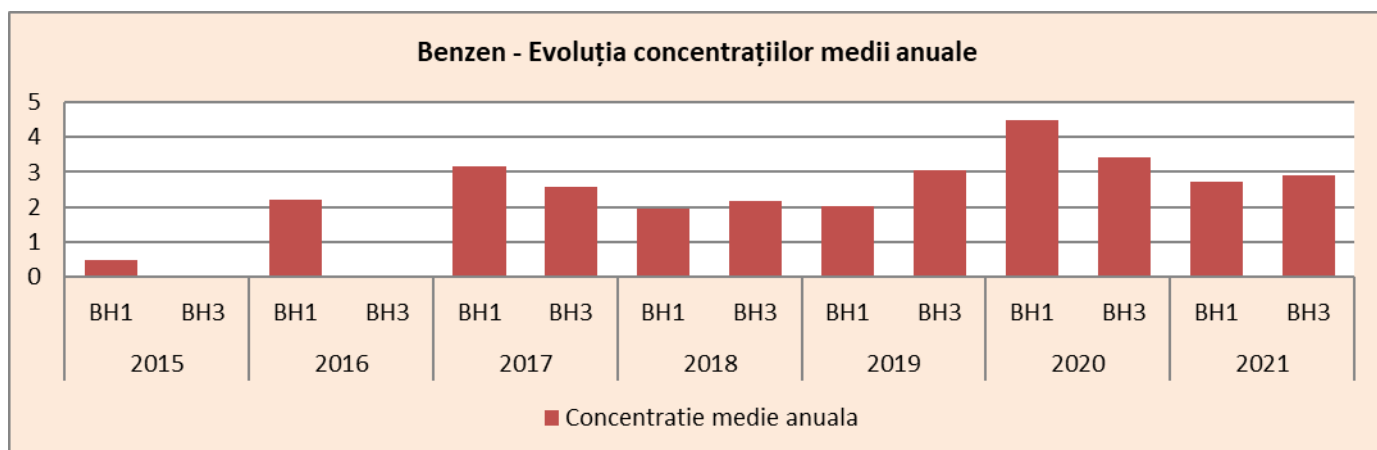

Fig. I.1.1.2.4. Evoluția concentrațiilor mediilor anuale – perioada 2015 – 2021

I.1.1.3. Depășiri ale valorilor limită și valorilor țintă privind calitatea aerului înconjurător în zonele urbane

Pulberile în suspensie reprezintă un amestec complex de particule foarte mici și picături de lichid.

Natura acestor particule este foarte diversă. Astfel, ele pot conține particule de carbon (funingine), metale grele (plumb, cadmiu, crom, mangan etc.), oxizi de fier, sulfati, dar și alte noxe toxice, unele dintre acestea având efecte cancerigene (cum este cazul poluanților organici persistenți PAH-uri și bifenili policlorurați PCB adsorbiți pe suprafața particulelor de aerosoli solizi).

Valorile concentrațiilor de pulberi în suspensie - PM_{10} - determinate prin măsurători automate (efectuate prin metoda nefelometrică) în stațiile de monitorizare sunt valori orientative. Metoda de măsurare, de referință, în conformitate cu Legea privind calitatea aerului înconjurător nr. 104/2011 este metoda gravimetrică.

Monitorizarea particulelor în suspensie cu dimensiuni sub 2,5 microni ($PM_{2,5}$) se realizează la stația de fond urban (BH1) amplasată la sediul APM Bihor.

Concentrațiile de particule în suspensie cu diametrul mai mic de 10 microni din aerul înconjurător se evaluează folosind valoarea limită zilnică, determinată gravimetric, ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$), care nu trebuie depășită de mai mult 35 ori/an și valoarea limită anuală, determinată gravimetric ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Sursele care contribuie la depășirile înregistrate sunt sursele rezultate din arderile rezidențiale de combustibil pentru încălzire (BH1, BH2,) precum și influența instalațiilor mari de ardere (la stația BH3), depășirile fiind înregistrate preponderent în sezonul rece.

Din compararea concentrațiilor obținute din măsurări cu normele stabilite prin legea calității aerului rezultă că în anul 2021 nu s-au înregistrat depășiri.

În anul 2021 nu au existat situații cu privire la depășirea valorii limită zilnică pentru sănătate (valoarea limită zilnică nu a fost depășită mai mult de 35 de ori/an pentru PM_{10} , respectiv valoarea țintă nu a fost depășită mai mult de 25 ori/an mediată pe ultimii trei ani pentru ozon).

I.2. Factorii determinanți și presiunile care afectează starea de calitate a aerului înconjurător

I.2.1. Emisiile de poluanți atmosferici și principalele surse de emisie

I.2.1.1. ENERGIA

Energia asigură confort personal și mobilitate oamenilor și este esențială pentru realizarea de bogății industriale, comerciale și sociale. Pe de altă parte, producția și consumul de energie exercită presiuni considerabile asupra mediului (inclusiv producția de energie electrică și termică, rafinarea uleiului și utilizarea finală a acestuia în gospodării, servicii, industrie și transport). Aceste presiuni cuprind și emisiile de gaze cu efect de seră și poluanții atmosferici, utilizarea terenului, producerea deșeurilor și deversările de petrol. Acestea contribuie la schimbările climatice, produc daune asupra ecosistemelor naturale și a mediului artificial și cauzează efecte adverse asupra sănătății umane.

Arderea combustibililor fosili rezultați din activitățile oamenilor este în mare măsură responsabilă de creșterea concentrațiilor de dioxid de carbon (CO_2) din atmosferă odată cu creșterea corespunzătoare a temperaturii globale și cu [schimbările climatice](#). Cererea tot mai mare de energie determină acumularea de CO_2 , cel mai important gaz cu efect de seră, datorită metodei prin care se produce energia. Majoritatea țărilor se bazează pe combustibili fosili (petrol, gaze și cărbune) pentru a-și satisface cererea de energie. Acești combustibili trebuie să fie arși, astfel încât căldura eliberată în urma procesului să poată fi transformată în energie. Carbonul din combustibil reacționează cu oxigenul, producând CO_2 care este eliberat în atmosferă. Sunt eliberați și poluanți atmosferici (dioxidul de sulf, oxizii și particulele de azot), determinând realizarea de impacturi asupra calității aerului. Totuși, datorită măsurilor tehnice și îmbunătățirilor la instalațiile de producere a energiei electrice și termice, emisiile de poluanți atmosferici au scăzut în ultimele decenii.

Economia continuă să crească asemeni consumului de energie. Combustibilii fosili încă domină combinația de combustibili - în jur de 79% din necesarul de energie al europeanului de rând este acoperit de cărbune, gaze și petrol. În jur de 13% provine din energia nucleară, iar restul de 8% provine din sursele de energie regenerabilă care se află în creștere accelerată (în special energia eoliană și cea solară).

EMISIILE DE SUBSTANȚE ACIDIFIANTE

Acidifierea este procesul de modificare a caracterului chimic natural al unui component al mediului, ca urmare a prezenței unor compuși alogeni care determină o serie de reacții chimice în atmosferă, conducând la modificarea pH-ului aerului, precipitațiilor și chiar a solului.

Ploile acide sunt cauzate în principal de prezența în atmosferă a bioxidului de sulf, oxizilor de azot și a amoniacului care în prezența vaporilor de apă din atmosferă conduc deseori la formarea de acid sulfuric și acid azotic. Acești compuși pot fi și sunt deseori transportați la distanțe mari de locul originar al producerii și pot precipita sub formă de ploaie. Ploaia acidă este un subiect foarte controversat datorită acțiunii sale pe areale largi și posibilității de a se răspândi și în alte zone decât cele inițiale formării. Între interacțiunile sale dăunătoare se numără erodarea structurilor, distrugerea structurilor agricole și a plantațiilor forestiere, amenințarea speciilor de animale terestre, dar și acvatice, deoarece puține specii pot rezista unor astfel de condiții, având ca efect general distrugerea ecosistemelor.

Acidifierea provocată de substanțe poluante, cum ar fi dioxidul de sulf, oxizii de azot și amoniacul se află la originea ploilor acide care poluează pădurile, râurile, lacurile și alte zone naturale.

Pentru anul 2021 nu deținem date.

RISCURI NATURALE

- Număr de localități supuse riscului
- Număr de planuri de prevenire a riscurilor aprobate

CALITATEA APELOR DE SUPRAFAȚĂ

- Numărul punctelor de măsură a calității apei de suprafață conforme obiectivului de calitate: parametri de materie organică și oxidabilă, nitrați și fosfor, parametri biologici (IBGN)
- Diferența dintre calitatea actuală a apelor de suprafață și obiectivele de calitate definite în planurile locale
- Consum de apă (m^3/loc)
- Consum de apă pe sectoare (rezidențial, industrie, agricultură, comerț/servicii)
- Procent de populație conectată la alimentarea cu apă
- Procent de populație conectată la canalizare
- Procent de apă uzată epurată
- Măsuri de raționalizare a alimentării cu apă (Da/Nu)

TRATAREA APELOR UZATE

- Numărul stațiilor al căror echipament este conform normelor europene
- Capacitatea globală de tratare a stațiilor de epurare pentru azot și fosfor raportată la numărul locuitorilor deserviți
- Cantitatea poluării domestice brute produse (materie organică, azot, fosfor) și nivelul de depoluare

APROVIZIONAREA CU APA POTABILĂ (**PROTEJAREA FORAJELOR, PUNCTELOR DE CAPTARE**)

- Numărul punctelor de captare protejate/puncte de captare utilizate

- Evoluția numărului de puncte de captare protejate
- Numărul (%) de puncte de captare cu declarație de utilitate publică
- Suprafața perimetrelor de captare care face obiectul unei protecții fizice prin împăduriri
- % din volumul total de apă potabilă prelevată de la punctele de captare care dispun de un perimetru de protecție efectivă
- Numărul (%) locuitorilor care sunt alimentați de la puncte de captare care au fost declarate ca utilitate publică
- Numărul unităților de distribuție și populația deservită cu apă a cărei concentrație medie de nitrați este mai mică de 25 mg/l și a cărei calitate bacteriologică este "bună"
- Evoluția (%) punctelor de captare care distribuie o apă non-conformă
- Numărul forajelor abandonate din cauza poluării (față de numărul total de foraje)

II.1 RESURSELE DE APĂ, CANTITĂȚI ȘI DEBITE

II.1.1. Stare, presiuni și consecințe

Resursele naturale de apă la nivelul anului 2021

Resursele naturale de apă reprezintă rezervele de apă de suprafață și subterane ale unui teritoriu care pot fi folosite pentru diverse scopuri.

Resursa naturală este cantitatea de apă exprimată în unități de volum acumulată în corpuri de apă, într-un interval de timp dat, în cazul de față în cursul anului 2021.

Resursa teoretică este dată de stocul mediu anual reprezentând totalitatea resurselor naturale de apă atât de suprafață cât și subterane.

Resursa tehnic utilizabilă este cota parte din resursa teoretică care poate fi prelevată pentru a servi la satisfacerea cerințelor de apă ale economiei.

Tabel. nr. II.1.1.1.2 Resursele de apă ale anului 2021, comparativ cu perioada anterioară (2016-2020)

Bazinul hidrografic	Parametrul	F (km ²)	Q _{med anual} (m ³ /s)							Q ₂₀₂₁ /Q _{med} (%)
			2016	2017	2018	2019	2020*	MED 2016-2020	2021	
TISA*	Q	4540	62.2	74.57	70.7	65.87	62,1	67.1	73.8	110
	V		1980	2352	2230	2077	1964	2121	2327	
SOMEȘ	Q	17840	129.8	95.21	93.21	109.38	80,3	102	136,1	134
	V		4105	3003	2939	3450	2539	3207	4290	
CRIȘURI	Q	14860	90.4	64.92	81.48	79.88	52,1	73.8	87.6	119
	V		2859	2047	2569	2519	1648	2328	2762	

Tabelul nr. II.1.1.1.3. Resursa specifică calculată pe bazine hidrografice pe baza datelor din Recensământul Populației și Locuinței din anul 2011

Bazinul hidrografic	F (km ²)	Volum med anual (mil.m ³)	Nr. locuitori (2011)	Resursa specifică teoretică (m ³ /loc./an)
TISA	4540	2327	300747	7737
SOMEȘ	17840	4290	1505499	2850
CRIȘURI	14860	2762	853134	3237

II.1.1.2 Utilizarea resurselor de apă

Tabelul nr. II.1.1.2.1 Evoluția cerinței de apă comparativ cu prelevarea volumelor de apă

(mii m³)

Sursa	Populație		Industrie		Agricultură		TOTAL	
	Cerință	Prelevat	Cerință	Prelevat	Cerință	Prelevat	Cerință	Prelevat
Suprafață	579424	536969	1690074	1244955	998258	888659	3267756	2670583
	594990	535160	1707998	1350532	942300	1035709	3245288	2921401
	593806	557945	1307286	1255395	1099659	951952	3000751	2765292
	615797	612211	1730382	1322859	1120766	1028841	3466945	2963911
	627178	593018	1909807	1155263	1171368	1135911	3708353	2884192

II.1.2. Prognoze

II.1.2.1. Disponibilitatea, cererea și deficitul de apă Prognoza cerințelor de apă pentru folosințe (populație, industrie, irigații, zootehnie, acvacultură/piscicultură) pentru orizontul de timp 2020 – 2030

Prognoza cerinței de apă s-a determinat în anul 2014 în cadrul temei: Actualizarea studiilor de fundamentare a P.A.B.H. - Evaluarea cerințelor de apă (an de referință 2011) la nivelul bazinelor hidrografice pentru orizontul de timp 2020 și 2030.

Pentru realizarea prognozei cerințelor de apă pentru orizontul de timp 2020-2030 a fost aplicată „Metodologia de prognoză a cerințelor de apă ale folosințelor”, elaborată în cadrul Institutului Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor, metodologie aplicată în elaborarea Planului Național de Amenajare a Bazinelor Hidrografice, parte componentă a Schemei Directoare de Amenajare și Management a Bazinelor Hidrografice.

Prognoza cerinței de apă s-a determinat prin metode specifice de prognoză pentru fiecare categorie de folosință de apă:

- Populație;
- Industrie;
- Irigații;
- Zootehnie;
- Acvacultură/piscicultură.

În elaborarea **prognozei cerințelor de apă pentru populație** s-a ținut cont de:

- datele puse la dispoziție de Institutul Național de Statistică prin Recensământul Populației și Locuințelor realizat în anul 2011;
- datele statistice privind evoluția populației din România realizată de Organizația Națiunilor Unite (Departamentul pentru Economie și Afaceri Sociale – Divizia Populației) în lucrarea „World Population Prospects: The 2012 Revision” publicată la 13 iunie 2013;
- repartiția populației pe medii de locuire;
- coeficientul de creștere a gradului de urbanizare pentru România (conform statisticii Organizației Națiunilor Unite (Departamentul pentru Economie și Afaceri Sociale – Divizia Populației) din lucrarea „World Urbanization Prospects: The 2011 Revision. Average Annual Rate of Change the Percentage Urban by Major Area, Region and Country” publicată în octombrie 2012;
- prognoza evoluției populației pentru orizontul de timp 2020-2030;
- rata de utilizare a apei pentru populație în zonele urbane/rurale, la nivelul României;
- prevederile *Programului Operațional Sectorial de Mediu* (POS MEDIU).

Prognoza cerințelor de apă pentru populație s-a realizat pentru trei scenarii în funcție de rata fertilității: scenariul minimal (rata scăzută a fertilității), scenariul mediu (rata medie a fertilității) și scenariul maximal (rata ridicată a fertilității).

Prognoza cerințelor de apă pentru industrie s-a determinat prin metoda prelevărilor pe locuitor, având la bază:

- volumul de apă industrială prelevat la nivelul anului de referință, volum ce a fost preluat din Balanța Apei elaborată de Administrația Națională „Apele Române” ;
- populația la nivelul anului de referință;

- evoluția principalilor indicatori economico - sociali furnizată de Comisia Națională de Prognoză, prin publicația "*Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în profil teritorial până în 2016*", publicat în iunie 2013. Ca și în cazul prognozei cerințelor de apă pentru populație, prognoza cerinței de apă pentru industrie s-a realizat pentru trei scenarii de prognoză.

Pentru calculul **prognozei cerințelor de apă pentru irigații** s-au luat în considerare:

- volumele de apă prelevate pentru irigații în anii anteriori etapei de calcul;
- suprafețele prognozate a fi irigate în conformitate cu Strategia Investițiilor în Sectorul Irigațiilor, elaborată de Fidman Merk at S.R.L. (Ianuarie, 2011) pentru Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale – Proiectul de Reabilitare și Reformă a Sectorului de Irigații;
- suprafețele prognozate a fi amenajate pentru irigații cu normele de udare aferente la nivel național, conform informațiilor primite de la ANIF.

Calcululele de prognoză s-au realizat pe trei scenarii de prognoză.

Prognoza cerințelor de apă pentru zootehnie se referă în mod exclusiv la cerința de apă necesară creșterii animalelor în regim industrial, pentru animalele crescute în gospodăriile populației volumele de apă necesare s-au considerat a fi înglobate în cerința de apă din mediul rural.

Pentru calcul prognozei cerințelor de apă pentru zootehnie s-au luat în considerare:

- datele furnizate de Institutul Național de Statistică ce cuprind efectivele de animale, pe categorii de animale, forme de proprietate, macroregiuni, regiuni de dezvoltare și județe pentru anul de referință (2011);
- numărul populației la nivelul anului de referință;
- prognoza numărului de locuitori pentru anul 2030 determinată anterior;
- cerința medie de apă pentru animalele crescute în regim industrial.

Calcululele de prognoză s-au realizat pentru trei scenarii de prognoză în funcție de coeficienții estimați ai creșterii economice.

II.2. CALITATEA APEI

II.2.1. Calitatea apei stare și consecințe

II.2.1.1. Calitatea apei cursurilor de apă

II.2.1.1.1 STAREA ECOLOGICĂ/POTENȚIALUL ECOLOGIC AL CURSURILOR DE APĂ MONITORIZATE (corpuri de apă naturale, puternic modificate, artificiale - râuri) PE SPAȚII / BAZINE HIDROGRAFICE ȘI LA NIVEL NAȚIONAL

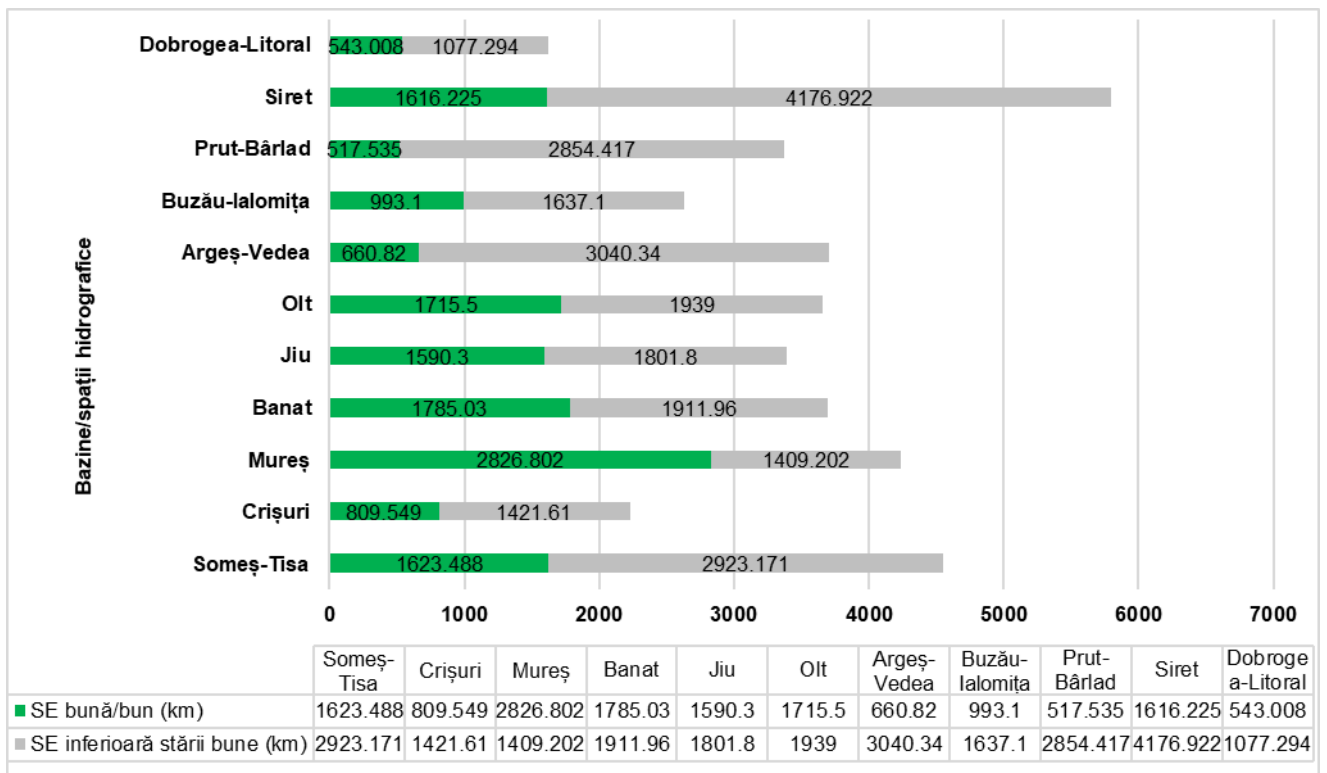

Figura II.2.1.1.1 Starea ecologică/potențialul ecologic al cursurilor de apă monitorizate (corpuri de apă naturale, puternic modificate, artificiale - râuri) pe spații / bazine hidrografice în anul 2021 (km)

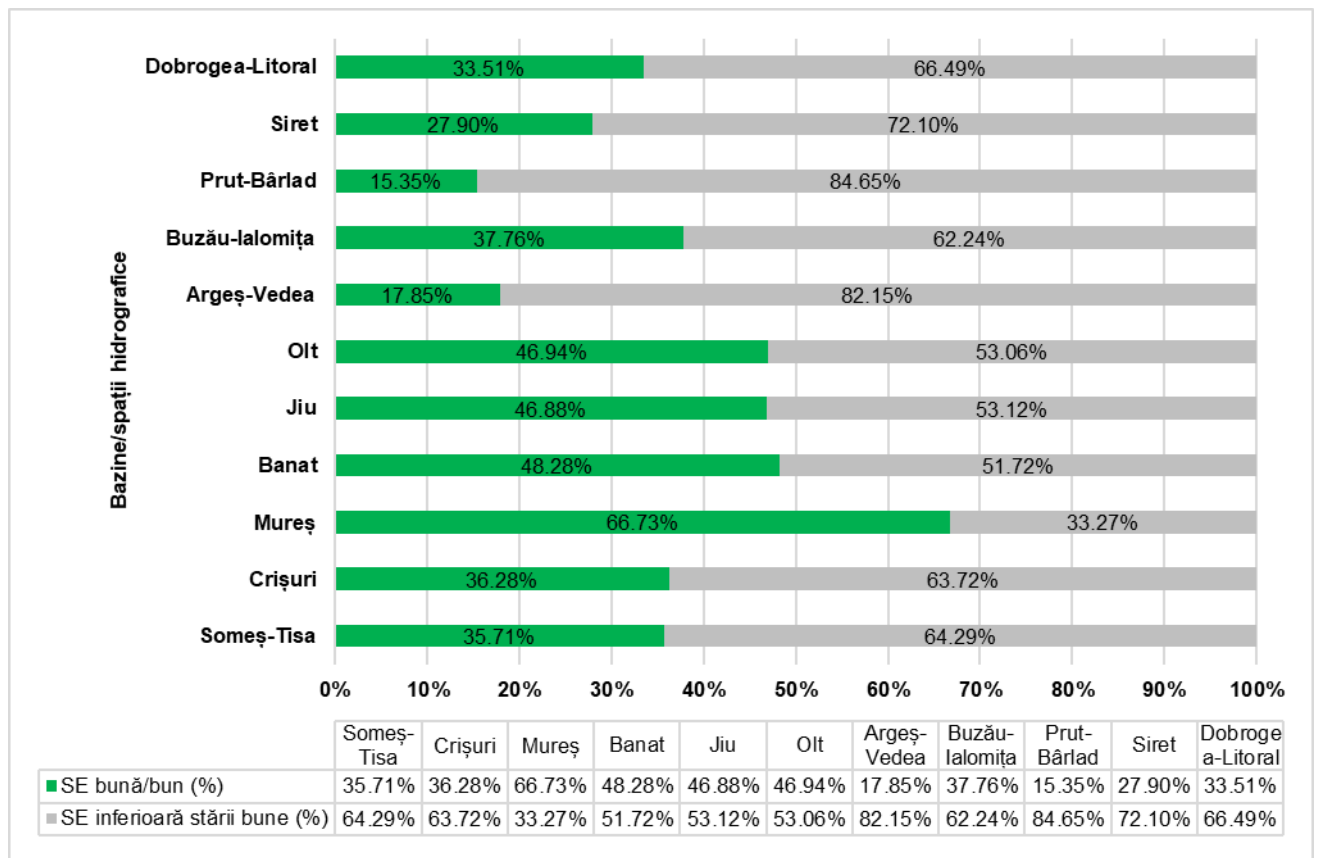

Figura II.2.1.1.2 Starea ecologică/potențialul ecologic al cursurilor de apă monitorizate (corpuri de apă naturale, puternic modificate, artificiale - râuri) pe spații / bazine hidrografice în anul 2021 (%)(Sursa: Administrația Națională "Apele Române", Sinteza calității apelor din România în anul 2021)

*SE - stare ecologică / potențial ecologic

Tabel nr. II.2.1.1.1 Evaluarea stării ecologice/potențialului ecologic al cursurilor de apă monitorizate (corpuri de apă naturale, puternic modificate, artificiale - râuri) la nivel național în anul 2021 (Sursa: Administrația Națională "Apele Române", Sinteza calității apelor din România în anul 2021)

Stare ecologică / Potențial ecologic	2021
Foarte Bună și Bună (%) / Maxim și Bun (%)	37,77
Moderată (%) / Moderat (%)	53,69
Slabă (%)	7,76
Proastă (%)	0,78
SE inferioară stării bune (%)	62,23
Lungime rețea de râu monitorizată (km)	38874,173
Numărul secțiunilor de monitorizare	1166

II.2.1.1.2. Substanțele prioritare din cursurile de apă

Pentru acest indicator s-a avut în vedere raportarea substanțelor prioritare din HG 570/2016 care stau la baza evaluării stării chimice a apelor de suprafață (mediul de investigare APĂ și mediul de investigare BIOTA).

Evaluarea stării chimice are în vedere conformarea față de standardele de calitate a mediului stabilite pentru valoarea mediei aritmetice (SCM-MA), cât și pentru valoarea concentrației maxime admisibile (SCM-CMA) pentru mediul de investigare APĂ, precum și conformarea față de standardele de calitate stabilite pentru mediul de investigare BIOTA (SCM Biota) (conform H.G. 570/2016).

II.2.1.2. Calitatea apei lacurilor

Indicator VHS 03 Substanțele periculoase din lacuri RO 66

Pentru acest indicator s-au avut în vedere raportarea substanțelor prioritare din HG 570/2016 care stau la baza evaluării stării chimice a apelor de suprafață (mediul de investigare APĂ). De asemenea, prin depășiri față de SCM se înțelege atât depășirile față de SCM-MA cât și față de SCM-MAC (conform H.G. 570/2016).

Tabel nr. II.2.1.2.1 Distribuția substanțelor prioritare monitorizate în lacuri (lacuri naturale, puternic modificate și artificiale) pe spații/bazine hidrografice în anul 2021 – mediul de investigare APĂ

Spațiu / Bazin hidrografic	Secțiuni monitorizate (nr.)	Micropoluanți organici (nr.)
Someș - Tisa	22	10
Crișuri	0	0
Total	110	22

II.2.1.3. Calitatea apelor subterane

Indicator CSI 20. Nutrienți în apă RO 20

Evoluția numărului punctelor de monitorizare cu depășiri la conținutul de nitrați în perioada 2015 – 2021 (%)

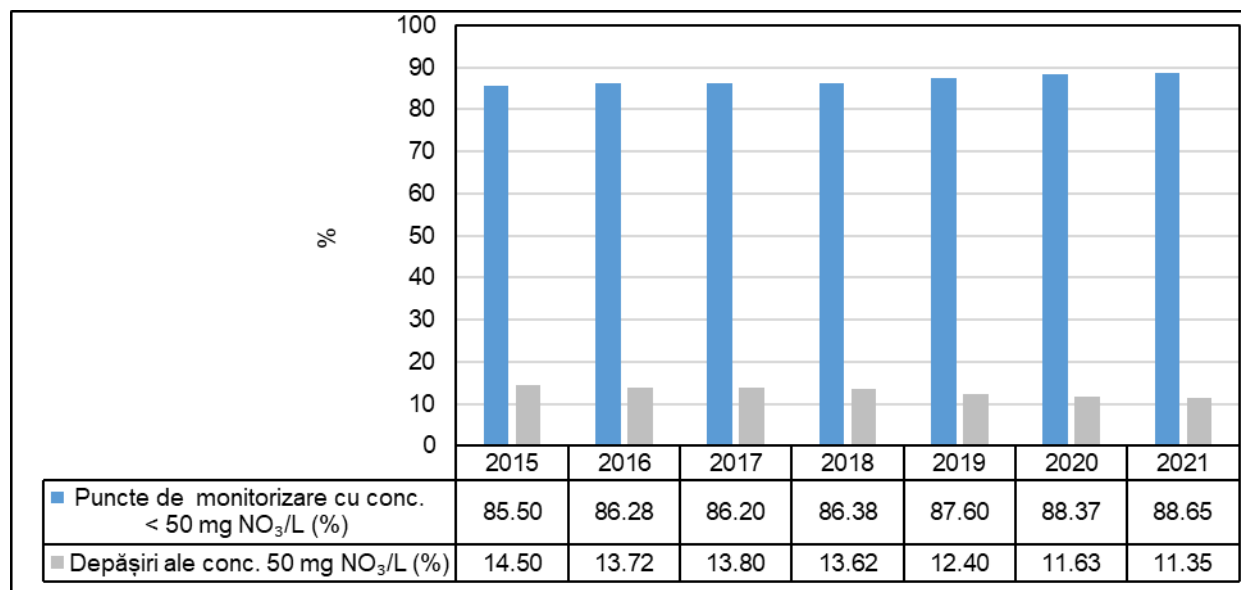

Fig. II.2.1.3.1 Evoluția punctelor de monitorizare cu depășiri ale concentrațiilor de nitrați în perioada 2015 - 2020 (%)

II.2.1.4. Calitatea apelor de îmbăiere

În județul Bihor nu există zone naturale de îmbăiere amenajate/neamenajate.

Referitor la apele geotermale precizăm faptul că nu există un standard național și nici un program național de monitorizare a lor.

Tabel nr. II.2.1.4.1. Monitorizarea radioactivității apei geotermale, comparativ 2020-2021

ANUL	Număr probe analizate	Număr analize efectuate
2020	16	32
2021	18	36

Supravegherea calității apei de îmbăiere (apă geotermală) s-a desfășurat în baza contractelor de prestări servicii încheiate. S-au prelevat un număr de 99 probe ape de îmbăiere, analizate chimic și microbiologic și 18 probe analizate din punct de vedere al radioactivității.

II.2.2. Factorii determinanți și presiunile care afectează starea de calitate a apelor

II.2.2.1 Presiuni semnificative asupra resurselor de apă în România

În conformitate cu Directiva Cadru Apă 2000/60/CE, în cadrul planurilor de management al bazinelor/spațiilor hidrografice au fost considerate presiuni semnificative acelea care au ca rezultat neatingerea obiectivelor de mediu pentru corpul de apă. După modul în care funcționează sistemul de recepție al corpului de apă se poate cunoaște dacă o presiune poate cauza un impact. Această abordare corelată cu lista tuturor

presiunilor și cu caracteristicile particulare ale bazinului de recepție conduce la identificarea presiunilor semnificative.

O alternativă este aceea ca înțelegerea conceptuală să fie sintetizată într-un set simplu de reguli care indică direct dacă o presiune este semnificativă. O abordare de acest tip este de a compara magnitudinea presiunii cu un criteriu sau o valoare limită relevantă pentru corpul de apă. În acest sens, Directivele Europene prezintă limitele peste care presiunile pot fi numite semnificative și substanțele și grupele de substanțe care trebuie luate în considerare. Stabilirea presiunilor semnificative stă la baza identificării în continuare a legăturii dintre toate categoriile de presiuni – obiective – măsuri. S-a avut în vedere analiza presiunilor și a impactului pe baza utilizării conceptului DPSIR (Driver-Pressure-State-Impact-Response – Activitate Antropică-Presiune-Stare-Impact-Răspuns).

Aplicarea setului de criterii a condus la identificarea presiunilor semnificative punctiforme, având în vedere evacuările de ape epurate sau neepurate în resursele de apă de suprafață:

- **aglomerările umane** (identificate în conformitate cu cerințele Directivei privind epurarea apelor uzate urbane - Directiva 91/271/EEC), ce au peste 2000 locuitori echivalenți (i.e.) care au sisteme de colectare a apelor uzate cu sau fără stații de epurare și care evacuează în resursele de apă; de asemenea, aglomerările <2000 i.e. sunt considerate surse semnificative punctiforme dacă au sistem de canalizare centralizat; de asemenea, sunt considerate surse semnificative de poluare, aglomerările umane cu sistem de canalizare unitar care nu au capacitatea de a colecta și epura amestecul de ape uzate și ape pluviale în perioadele cu ploi intense;
- **industria:**
 - instalațiile care intră sub incidența Directiva 2010/75/CEE privind emisiile industriale (Directiva IED) - inclusiv unitățile care sunt inventariate în Registrul Poluațiilor Emiși și Transferați (E-PRTR), care sunt relevante pentru factorul de mediu apă;
 - unitățile care evacuează substanțe periculoase (lista I și II) și/sau substanțe prioritare peste limitele legislației în vigoare (în conformitate cu cerințele Directivei 2006/11/EC care înlocuiește Directiva 76/464/EEC privind poluarea cauzată de substanțele periculoase evacuate în mediul acvatic al Comunității);
 - alte unități care evacuează în resursele de apă și care nu se conformează legislației în vigoare privind factorul de mediu apă;
- **agricultura:**
 - fermele zootehnice care intră sub incidența Directivei 2010/75/CEE privind emisiile industriale (Directiva IED) - inclusiv unitățile care sunt inventariate în Registrul Poluațiilor Emiși și Transferați (E-PRTR), care sunt relevante pentru factorul de mediu apă;
 - fermele care evacuează substanțe periculoase (lista I și II) și/sau substanțe prioritare peste limitele legislației în vigoare (în conformitate cu cerințele Directivei 2006/11/EC care înlocuiește Directiva 76/464/EEC privind poluarea cauzată de substanțele periculoase evacuate în mediul acvatic al Comunității);
 - alte unități agricole cu evacuare punctiformă și care nu se conformează legislației în vigoare privind factorul de mediu apă;

~~În proiectul Planului Național de Management actualizat 2021 au fost inventariate la nivel național un număr total de 3.997 utilizatori de apă care folosesc resursele de apă de suprafață ca receptor al apelor evacuate, din care, ținând seama de criteriile menționate~~

mai sus, au rezultat un număr total de 2.429 surse punctiforme potențial semnificative (1.104 urbane, 827 industriale, 55 agricole, 243 acvacultură și 200 alte presiuni de tipul exploatărilor forestiere, etc.).

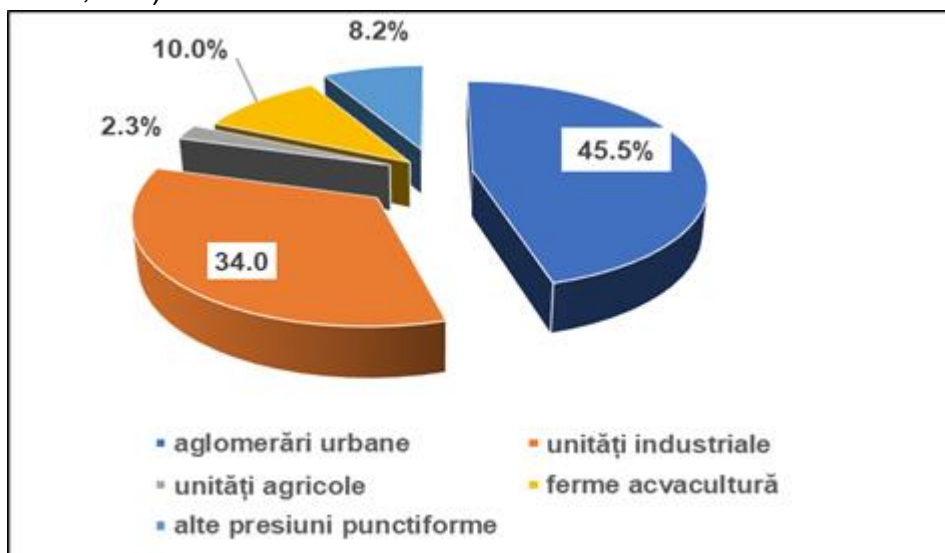

Fig. II.2.2.1.1. Ponderea presiunilor punctiforme potențial semnificative

(Sursa datelor: Administrația Națională „Apele Române”, proiectul Planului Național de Management actualizat 2021).

Se constată că ponderea cea mai mare a presiunilor punctiforme este reprezentată de aglomerări umane, cu cca. 46%, respectiv apele uzate evacuate de la sistemele de colectare și epurare a aglomerărilor urbane.

În ceea ce privește **sursele difuze de poluare semnificativă**, identificate cu referire la modul de utilizare al terenului, se pot menționa:

- aglomerările umane/localitățile care nu au sisteme de colectare a apelor uzate sau sisteme corespunzătoare de colectare și eliminare a nămolului din stațiile de epurare, precum și localitățile care au depozite de deșeuri menajere neconforme;
- fermele agro-zootehnice care nu au sisteme corespunzătoare de stocare/utilizare a dejecțiilor, localitățile identificate ca fiind zone vulnerabile la poluarea cu nitrați din surse agricole, unități care utilizează pesticide și nu se conformează legislației în vigoare, alte unități/activități agricole care pot conduce la emisii difuze semnificative;
- depozitele de materii prime, produse finite, produse auxiliare, stocare de deșeuri neconforme, unități ce produc poluări accidentale difuze, situri industriale abandonate.

Presiunile difuze provenite din activitățile agricole sunt dificil de cuantificat. Totuși, cantitățile de poluanți emise de sursele difuze de poluare pot fi estimate prin aplicarea unor modele matematice. De exemplu, modelul MONERIS (*Modelling Nutrient Emissions in River Systems*) permite estimarea emisiilor de nutrienți (azot și fosfor) luând în considerație șase căi de producere a poluării difuze: scurgerea pe suprafață, scurgerea din rețele de drenaje, scurgerea subterană, scurgerea din zone impermeabile orășenești, depuneri din atmosferă și eroziunea solului.

De asemenea, modelul MONERIS cuantifică contribuția diverselor categorii de surse de poluare la emisia totală de nutrienți. Astfel pentru sursele difuze de poluare, aceste categorii de surse sunt reprezentate de: agricultură, localități (așezări umane), alte surse (ex. depunerea oxizilor de azot din atmosferă), precum și fondul natural. De subliniat este faptul că, modelul MONERIS ia în considerare toate sursele de poluare și nu numai pe acelea identificate ca fiind semnificative.

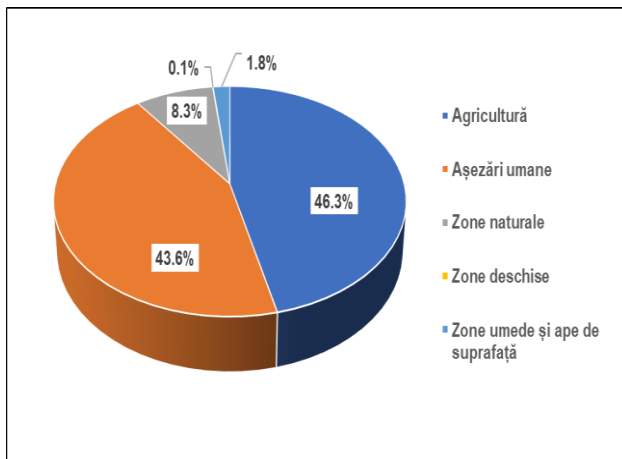

Fig. II.2.2.1.2. Distribuția surselor de emisii de azot

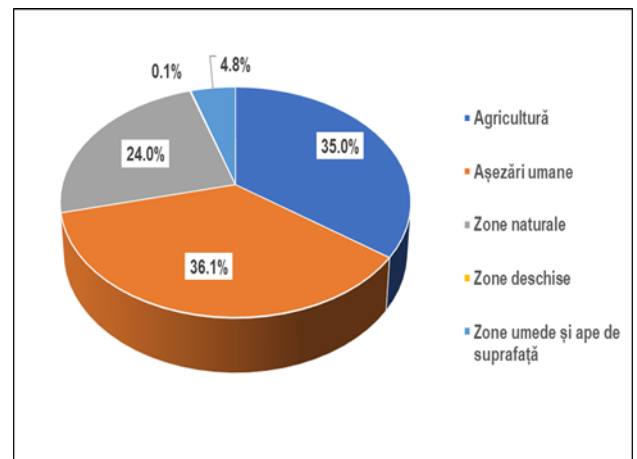

Fig. II.2.2.1.3. Distribuția surselor de emisii de fosfor

Se observă că cca. 35% din cantitatea de azot emisă de sursele difuze și aproximativ 46% din emisia totală difuză de fosfor se datorează activităților agricole, care produc o emisie specifică de cca. 2,1 kg N/ha suprafață agricolă și 0,21 kg P/ha suprafață agricolă. De asemenea, 36% din cantitatea de azot și 44% din cantitatea de fosfor sunt emise de sursele difuze așezări umane (localități/aglomerări umane).

Ponderea presiunilor potențial semnificative identificate (date specific la nivel national preluate si in Raportul anual Starea Factorilor de Mediu)

În ceea ce privește presiunile semnificative a fost identificat un număr total de 4522 presiuni semnificative. Se constată că ponderea cea mai mare a presiunilor este reprezentată de presiunile difuze provenite, ca și în cazul presiunilor potențial semnificative, de la aglomerări umane fără sisteme de colectare și din agricultură.

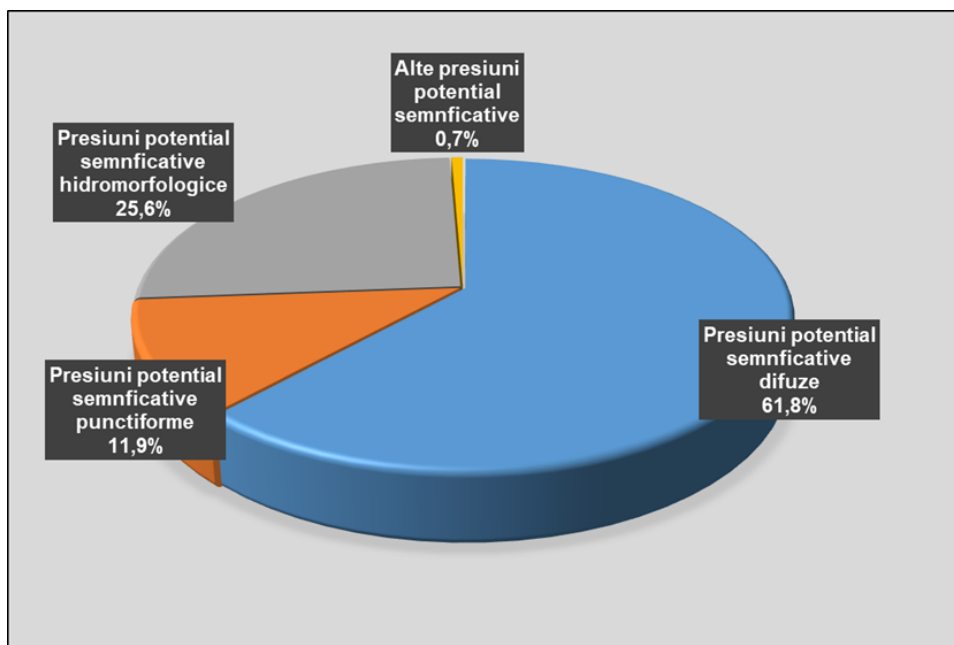

Fig. II.2.2.1.4 Ponderea presiunilor potențial semnificative identificate

(Sursa datelor: Administrația Națională „Apele Române”, proiectul Planului Național de Management actualizat 2021)

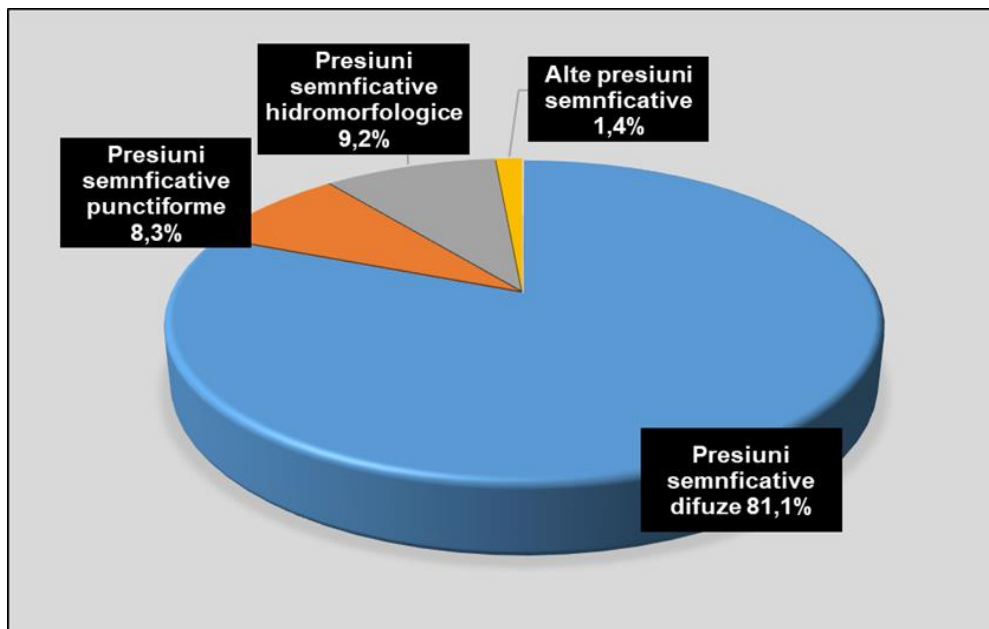

Fig. II.2.2.1.5 Ponderea presiunilor semnificative identificate

(Sursa datelor: Administrația Națională „Apele Române”, proiectul Planului Național de Management actualizat 2021)

Riscul neatingerii obiectivelor de mediu pentru corpurile de apă de suprafață a fost evaluat având în vedere informațiile privind corpurile de apă, actualizarea informațiilor privind presiunile semnificative și impactul acestora asupra apelor, precum și identificarea măsurilor de bază și suplimentare care, aplicate pe o perioadă de 6 ani, ar putea conduce la atingerea obiectivelor de mediu în anul 2027.

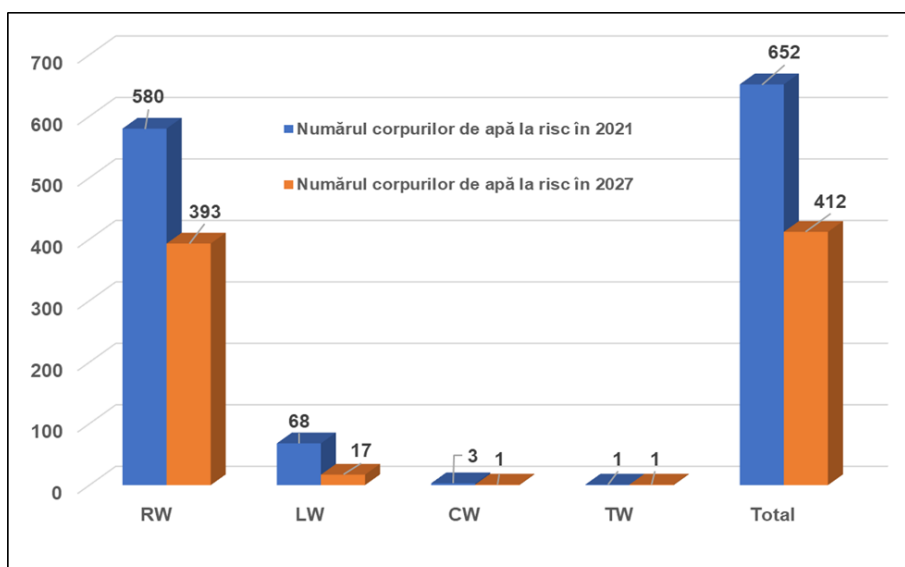

Fig. II.2.2.1.6 Numărul corpurilor de apă la risc datorită presiunilor semnificative

(Sursa datelor: Administrația Națională „Apele Române”, proiectul Planului Național de Management actualizat 2021)

Potrivit Sintezei calității apei elaborată de Administrația Națională „Apele Române”, la nivel național s-a identificat un număr de 1.853 utilizatori de apă ce pot produce poluări accidentale și care și-au elaborat Planuri proprii de prevenire și combatere a poluărilor accidentale. În anul 2021, s-au înregistrat 72 poluări accidentale ale cursurilor de apă de suprafață, preponderent pe râurile interioare, cu:

- țigăi, hidrocarburi petroliere, produs petrolier, benzină;
- ape de santină și ape uzate tehnologice neepurate (NH₄, CCO-Cr);

- rocă fosfatică, bauxită;
- ape uzate fecaloid-menajere neepurate;
- ape de mină neepurate și insuficient epurate;
- ape uzate neepurate încărcate cu materii în suspensie din cauza antrenării de steril de la un iaz de decantare;
- substanțe chimice organice și anorganice;
- materii în suspensie din aluviuni.

Fenomenele au avut impact local/bazinal, iar datorită duratei reduse, a naturii poluantului, a lungimii tronsonului afectat și a inerției comunităților din structura biocenozelor acvatică, efectele fenomenelor în discuție s-au redus doar la modificarea pe plan local a valorilor indicatorilor fizico-chimici, fără ca pe termen lung acestea să inducă o modificare semnificativă a biodiversității acvatice. Producerea de poluări accidentale se datorează în principal neglijenței manifestată de unii operatori economici în timpul desfășurării proceselor tehnologice sau a nerespectării prevederilor legislative privind evacuarea apelor uzate în resursele de apă.

În ceea ce privește tipul și mărimea presiunilor antropice care pot afecta corpurile de apă subterană (conform Directivei Cadru 2000/60/EC – anexa II – 2.1), se au în vedere:

- surse de poluare punctiforme și difuze:

- sursele de poluare datorate aglomerărilor umane fără sisteme de colectare și epurare a apelor uzate (menajere, industriale, agricole, etc.) sau fără sisteme corespunzătoare de colectare a deșeurilor;

- surse de poluare difuză determinate de activitățile agricole (ferme agrozootehnice care nu au sisteme corespunzătoare de stocare a gunoierului de grajd, etc) și activitățile industriale prin depozitele de deșeuri neconforme (deșeuri industriale, menajere, din construcții, etc);

- surse de poluare punctiformă determinate de activitățile industriale, prin evacuarea de poluanți specifici tipului de activitate desfășurată, depozite de deșeuri etc.;

- alte activități antropice potențial poluatoare.

Cele mai frecvente surse de poluare care pot conduce la deteriorarea apelor subterane din punct de vedere calitativ, sunt sursele de poluare difuză datorate aglomerărilor umane fără sisteme de colectare și epurare a apelor uzate, precum și presiunilor difuze cauzate de activitățile agricole. De asemenea, trebuie avut în vedere faptul că dinamica apelor subterane este mult mai lentă decât cea a apelor de suprafață, astfel încât efectul oricăror măsuri se face resimțit după o perioadă mai lungă de timp.

Din punct de vedere al impactului asupra stării cantitative a corpurilor de apă subterane, presiunile cantitative sunt considerate captările de apă semnificative, care pot depăși rata naturală de reîncărcare a acviferului.

- prelevări de apă și reîncărcarea corpurilor de apă subterană:

Conform prevederilor DCA, Anexa II – 2.3, criteriile de selecție a captărilor de apă sunt considerate cele care au în vedere prelevările de apă >10 m³/ zi. În România, apa subterană este folosită în general în scopul alimentării cu apă a populației, cât și în scop industrial, agricol, etc. Din numărul total de captări, la nivel național au fost identificate 26 exploatări semnificative de ape subterane, respectiv captări cu debite mai mari sau egale cu 1500 mii m³/an.

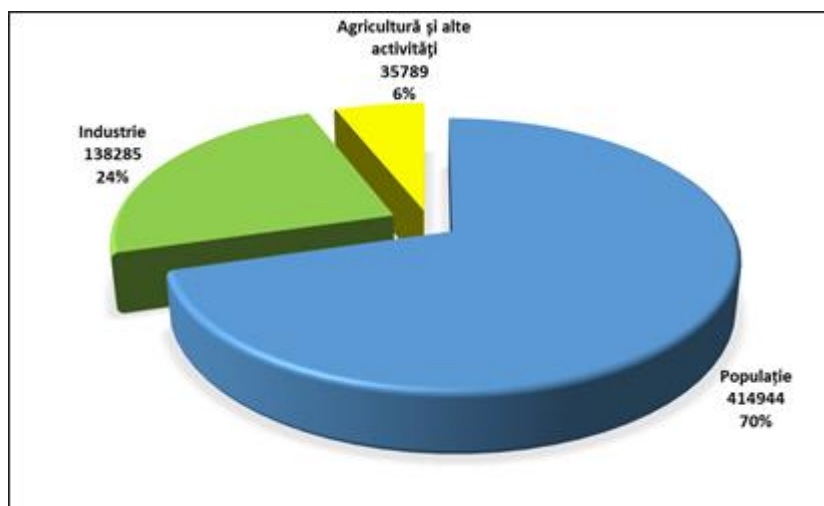

Fig. II.2.2.1.7 Reprezentarea grafică a tipurilor de utilizări ale apei subterane (mii mc/an)

(Sursa datelor: Administrația Națională „Apele Române”, proiectul Planului Național de Management actualizat 2021)

Tendența generală de creștere a volumelor de apă subterană captată în ultimii ani poate fi pusă pe seama următoarelor cauze:

- utilizarea capacității fronturilor de captare (atât de către unii agenți economici, dar în special pentru asigurarea apei în rețeaua de distribuție orășenească);
- creșterea numărului de utilizatori și schimbarea profilului acestora, respectiv renunțarea la unele activități industriale și orientarea spre diferite tipuri de activități agricole;
- creșterea numărului de localități dotate cu rețele de distribuție a apei potabile și cu captări din surse subterane.

Reîncărcarea acviferelor în România se realizează prin infiltrarea apelor de suprafață și meteorice.

În ceea ce privește balanța prelevări/reîncărcare, care conduce la evaluarea corpului de apă subterană din punct de vedere cantitativ, nu se semnalează probleme deosebite, prelevările fiind inferioare ratei naturale de realimentare.

La evaluarea riscului neatingerii obiectivelor de mediu pentru corpurile de apă subterană s-a ținut cont de presiunile semnificative identificate, precum și de evaluarea impactului acestora diferențiat pe categorii: risc chimic și risc cantitativ. Riscul a fost evaluat având ca obiectiv atingerea stării bune cantitative și chimice aferente anului 2027.

Pentru evaluarea corpurilor de apă subterană care sunt la risc de neatingere a stării bune cantitative s-au avut în vedere următoarele:

- starea cantitativă a apelor subterane - scăderea continuă a nivelurilor piezometrice, pe o durată de minim 10 ani, sub impactul unor exploatări;
- deteriorarea stării calitative a apelor subterane prin atragerea de poluanți;
- starea ecosistemelor dependente de apele subterane ca urmare a variației nivelurilor.

Ca urmare a analizei de risc efectuate, toate cele 143 corpuri de apă subterană din România sunt clasificate ca fiind în stare cantitativă bună, respectiv fără risc din punct de vedere cantitativ.

Pentru determinarea riscului din punct de vedere chimic s-au avut în vedere următoarele:

- corpul de apă subterană este considerat la risc dacă are depășiri ale valorilor prag pe cel puțin 20 % din suprafața corpului de apă, cu condiția să fie respectat indicele minim de reprezentativitate;
- corpul de apă subterană nu este la risc calitativ dacă este total nepoluat, sau dacă, suprafața corpului de apă este afectată într-o proporție mai mică de 20% din suprafața întregului corp de apă.

Valorile indicatorilor de calitate ai apelor subterane au fost interpretate având ca reper valorile standard prevăzute de Directiva privind Apele Subterane pentru azotați și pesticide și valorile prag determinate, după caz, pentru fiecare corp de apă subterană, aprobate prin Ordinul nr. 621 din 7 iulie 2014 privind aprobarea valorilor de prag pentru apele subterane din România și a prevederilor Directivei 118/2006/EC cu modificările și completările ulterioare.

Rezultatul acestei analize a reliefat că în România există 12 corpuri de apă subterană care riscă să nu atingă starea bună din punct de vedere chimic, pentru indicatorul azotați. Riscul de neatingere a obiectivelor de mediu pentru aceste corpuri de apă subterană se datorează, în principal, emisiilor difuze cauzate de aglomerările umane, în special cele sub 2.000 I.e. care au grad scăzut de conectare la sistemele de canalizare și la sistemele de epurare adecvate, surselor istorice reprezentate de unități sau complexe agrozootehnice care și-au încetat sau redus activitatea, precum și activităților agricole.

Ca urmare a analizei din punct de vedere calitativ a rezultat că 8,39 % dintre corpurile de apă subterană au fost identificate la risc de neatingere a stării chimice bune (la nivelul anului 2027), față de 13,38 % determinate în primul Plan Național de Management 2009 și 10,49 % în Planul Național de Management actualizat. Toate corpurile de apă subterane nu prezintă risc de neatingere a stării cantitative bune în anul 2027.

Fig. II.2.2.1.8 Corpurile de apă subterană la risc chimic

(Sursa datelor: Administrația Națională „Apele Române”, proiectul Planului Național de Management actualizat 2021)

Tratarea Apelor Uzate in județul Bihor

II.2.2.2 Apele uzate și rețelele de canalizare

Tabel nr. II.2.2.2.1 - Gradul de racordare al populației la sistemele de colectare și epurare a apelor uzate, diferențiat pe tipuri de aglomerări umane și niveluri de epurare pentru anul 2021

Localitate	Nr. locuitori	Locuitori cu acces la canalizare 2021	Gradul de racordare %
Oradea	184.500	178.965	97
Beiuș	11.564	11.467	99,16
Tinca	4.655	2.293	49,26
Comuna Olcea	3.065	756	24,67
Comuna Sânmartin	9.658	8.030	83,14
Comuna Oșorhei	5.307	5.307	100
Nojorid	2.650	2.650	100
Comuna Sântandrei	4.912	4.912	100
Comuna Girișu de Criș	3.588	3.265	91
Tileagd	3.800	1.368	36
Ineu	2.595	2.264	87,26
Comuna Cefa	2.073	1.630	78,63
Comuna Paleu	1.242	472	38

■ 2000 - 1
■ 10000 -
□ 15000 -1
■ >150000

Fig. II.2.2.2.1 – Gradul de racordare al populației la sistemele de colectare și epurare a apelor uzate

Tabel nr. II.2.2.2.2 - Numărul de locuitori racordați la sistemele de colectare și epurare a apelor uzate, pe o perioadă de cinci ani

Indicator	UM	2017	2018	2019	2020	2021
Locuitori racordați la canal. Oradea	Nr. locuitori	172.800	173.487	175.275	175.644	178.965
Locuitori racordați la canal C.Sânmartin	Nr. locuitori	7.613	8.030	8.030	8.030	8.030
Locuitori racordați la	Nr.	11.438	11.450	11.460	11.460	11.467

canal. Beiuș	locuitori					
Locuitori racordați la canal Tinca	Nr. locuitori	1.539	2.030	2.235	2.293	2.293
Locuitori racordați la canal. C.Olcea	Nr. locuitori	-	429	746	746	756
Locuitori racordați la canal. Tileagd	Nr. locuitori	776	776	1.368	1.368	1.368
Locuitori racordați la canal. Nojorid	Nr. locuitori	1.450	1.450	2.650	2.650	2.650
Locuitori racordați la canal. C.Oșorhei	Nr. locuitori	2.054	2.066	5.307	5.307	5.307
Locuitori racordați la canal. C.Sintandrei	Nr. locuitori	-	4.023	4.912	4.912	4.912
Locuitori racordați la canal. C.Girișu de Criș	Nr. locuitori	-	121	3.301	3.301	3.265
Locuitori racordați la canal. Ineu	Nr. locuitori	570	570	2.265	2.235	2.264
Locuitori racordați la canal. C. Cefa	Nr. locuitori	-	-	1.708	1.708	1.630
Locuitori racordați la canal. C. Paleu	Nr. locuitori	-	-	-	-	472

Tabel nr. II.2.2.2.3 - Evoluția gradului de racordare al populației la sistemele de colectare și epurare a apelor uzate, pe o perioadă de cinci ani

Indicator	UM	2017	2018	2019	2020	2021
Raport- Oradea	%	93,70	94	95	95,2	97
Raport-C. Sânmartin	%	75,36	80	80	82,92	83,14
Raport-Beiuș	%	98,98	99	99,1	99,10	99,16

Raport-Tinca	%	33,06	44	48	49,26	49,26
Raport-Olcea	%	-	14	24,33	24,33	24,67
Raport-Tileagd	%	20,41	21	36	36	36
Raport-Nojorid	%	54,72	55	100	100	100
Raport-C.Oșorhei	%	31,45	32	100	100	100
Raport-C. Sîntandrei	%	-	82	100	100	100
Raport C. Girisu de Cris	%	-	3	92	92	91
Raport-Ineu	%	21,97	22	87,26	87,26	87,26
Raport – C. Cefa	%	-	-	78,63	78,63	78,63
Raport-Paleu	%	-	-	-	-	38

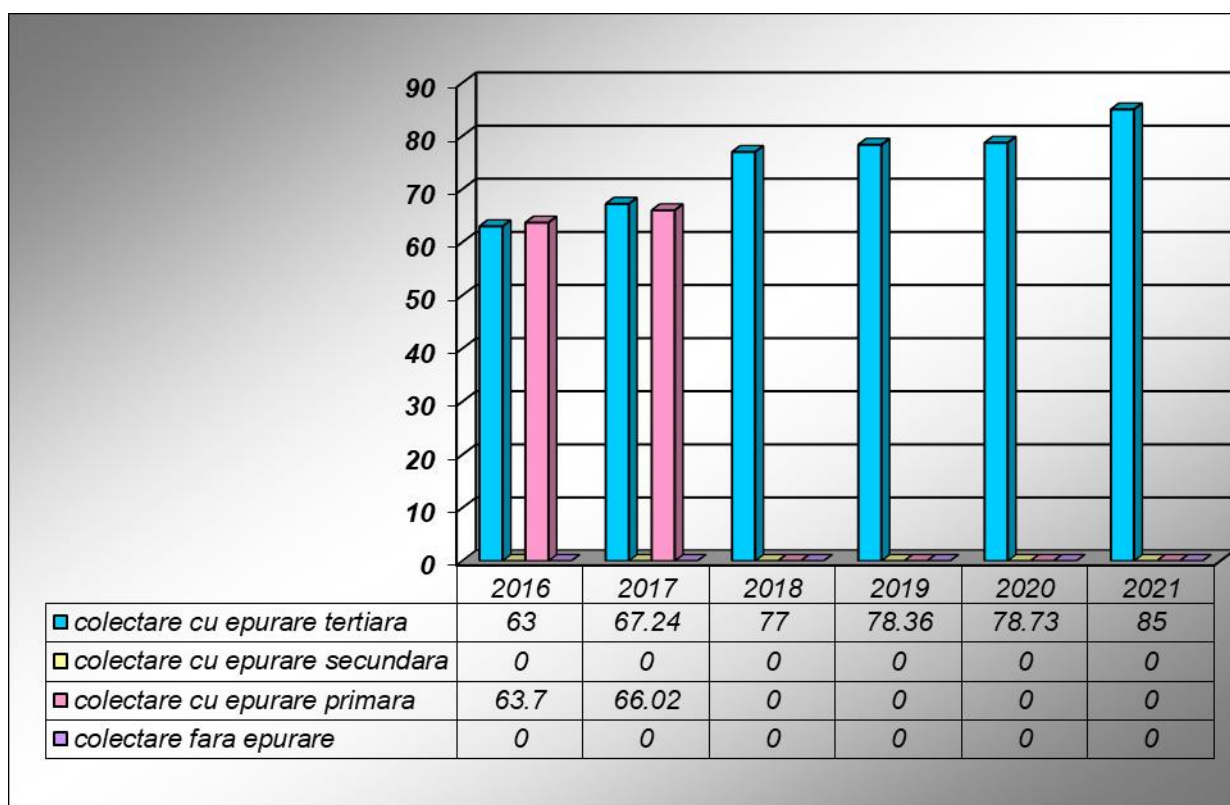

Figura II.2.2.2.2 – Evoluția gradului de racordare al populației la sistemele de colectare și epurare a apelor uzate (Sursa de date Raportul anual Starea Mediului 2021)

Extinderea ariei de operare

Pentru a se îndeplini din punct de vedere instituțional condițiile impuse de accesarea Fondurilor de Coeziune, începînd cu anul 2010 s-a procedat la extinderea ariei de operare, arie care în prezent cuprinde următoarele Unități Administrativ Teritoriale:

- Oradea
- Sânmartin (Sânmartin, Băile Felix, Băile 1 Mai, Rontău, Haieu, Betfia, Cordău,Ciheii)

- Tinca (Tinca, Gurbediu, Girișu Negru, Râpa)
- Sântandrei (Sântandrei, Palota)
- Nojorid (Nojorid, Leș, Livada)
- Oșorhei (Oșorhei, Fughiu, Alparea, Cheriu, Felcheriu)
- Girișu de Criș (Girișu de Criș, Tărian)
- Beiuș (Beiuș, Delani)
- Hidișel (Hidișelu de Sus, Hidișelu de Jos, Mierlău, Sântelec)
- Drăgești (Drăgești, Tășad, Dicănești)
- Ceica (Ceica, Bucium)
- Paleu
- Tileagd (Tilecuș, Poșoloaca)
- Vârciorog (Vârciorog, Fâșca)
- Olcea (Olcea, Călacea, Ucuriș)
- Ineu (Ineu, Husasău de Criș)
- Copăcel
- Lăzăreni (Lazareni, Calea Mare)
- Cefa (Cefa, Inand)

POPULAȚIE DESERVITĂ

În întreaga arie de operare:

Alimentare cu apă: 266.050 locuitori (98,8 % din populația rezidentă)

Canalizare: 224.500 locuitori (85 % din populația rezidentă)

În mun. Oradea:

Alimentare cu apă: 184.450 locuitori (99,9 % din populația rezidentă)

Canalizare: 178.965 locuitori (97 % din populația rezidentă)

OBIECTIVE STRATEGICE - INDICATORI DE ACTIVITATE

Compania de Apă Oradea și-a asumat misiunea :

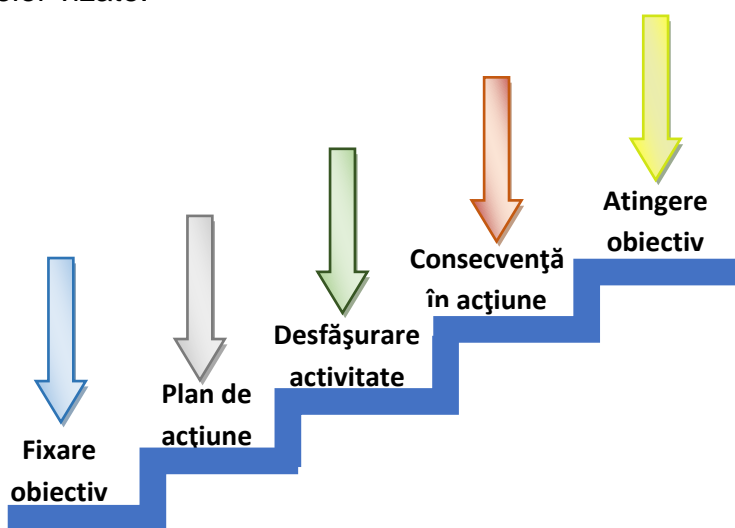
- de a furniza servicii de apă și canalizare de cea mai buna calitate și la prețuri accesibile,
- de a promova respectul și transparența prin tratamentul egal și fără discriminare al tuturor clienților săi,
- de a atinge un nivel ridicat de profesionalism prin continua instruire a angajaților pe care să îi trateze cu respect și fără discriminare ,
- de a asigura continuitatea, stabilitatea și dezvoltarea durabilă a companiei printr-un management competitiv,

- de a construi o identitate și o structură corporativă integrată aferentă ariei de operare , promovând totodată responsabilitatea instituțională,
- de a moderniza și extinde sistemul de operare în condițiile unei reale protecții și conservării a mediului înconjurător.

Pentru realizarea misiunii Compania de Apă Oradea și-a propus următoarele obiective strategice

- Obiectiv 1 Modernizarea și îmbunătățirea serviciilor
- Obiectiv 2 Eficiența economică
- Obiectiv 3 Orientarea către clienți
- Obiectiv 4 Competența profesională
- Obiectiv 5 Protecția mediului
- Obiectiv 6 Grijă pentru sănătatea populației și a angajaților

Pentru atingerea acestor obiective strategice administratorii companiei împreună cu conducerea executivă au stabilit principalele direcții de acțiune și au elaborat strategiile aferente sectoarelor vizate.

ACTIVITATEA DE DEZVOLTARE INVESTIȚII

Activitatea de investiții a Companiei este structurată pe două direcții:

A. Proiecte pentru exploatarea și funcționarea în condiții optime a sistemului de alimentare cu apă și canalizare, repararea, reabilitarea și modernizarea acestuia - cu finanțare din Buget Local și Surse Proprii ale Companiei

B. Proiecte de Extindere a sistemului de alimentare cu apă și canalizare - prin programe cu accesare de fonduri externe.

Activitatea de investiții s-a desfășurat cu respectarea cerințelor impuse de:

- -strategia de reducere a pierderilor de apă;
- -strategia de protecția mediului

În anul 2021, la nivelul ariei de operare s-au realizat lucrări de investiții în valoare de 28.906 mii lei repartizate pe surse de finanțare după cum urmează:

- mii lei -

Nr. crt.	Sursa de finanțare	Plan anual 2021	Realizări la 31.12.2021	%
		Total CAO din care:	Total CAO din care:	
1	Surse proprii	30.018	19.579	65,22

	- reabilitări și dotări	25.718	15.365	59,75
	- Rambursare datorie externă	4.300	4.214	98,00
2	Buget local	5.465	4.814	88,09
3	Fonduri nerambursabile (coeziune)	4.391	2.987	68,02
4	Buget de stat - coeziune	1.379	1.126	81,67
5	Credite externe (coeziune)	405	400	98,87
	Total	41.658	28.906	69,39

LUCRĂRI DE INVESTIȚII FINANȚATE DE LA BUGETUL LOCAL ȘI SURSE PROPRII

La data de 31.12.2021, în municipiul Oradea s-au realizat și sunt în curs de derulare lucrări de reabilitare și extindere a rețelelor de apă și canalizare finanțate din surse proprii și surse de la bugetul local, astfel:

Lucrări executate cu finanțare de la bugetul local:

- Valoarea realizată cu TVA – **4.814.081,61 lei**;
- Lungimi utilități executate - **Apă – 973 ml; CM – 743 ml; CP – 360 ml, din care:**
 - Lucrări de reabilitare: Apa – 973 ml; CM – 743 ml; CP – 360 ml;
 - Lucrări de extinderi: Apa – 0 ml; CM – 0 ml; CP – 0 ml
 -

Lucrări executate cu finanțare din surse proprii:

- Valoarea realizată fără TVA – **9.961.602,96 lei**;
- Lungimi utilități executate - Apa – 1.481 ml; CM – 1.569 ml; CP – 920 ml, **din care:**
 - Lucrări de reabilitare: Apa – 1.413 ml; CM – 1.346 ml; CP – 920 ml;
 - Lucrări de extinderi: Apa – 68 ml; CM – 223 ml; CP – 0 ml

Beiuș:

Lucrări executate cu finanțare din surse proprii:

- Valoarea realizată fără TVA – **969.475,02 lei**;
- Lungimi utilități executate - **Apa – 226 ml; CM – 0 ml; CP – 0 ml, din care:**
 - Lucrări de reabilitare: Apa – 226 ml; CM – 0 ml; CP – 0 ml;
 - Lucrări de extinderi: Apa – 0 ml; CM – 0 ml; CP – 0 ml

Tinca:

Lucrări executate cu finanțare din surse proprii:

- Valoarea realizată fără TVA – **154.171,11 lei**;
- Lungimi utilități executate - **Apa – 195 ml; CM – 0 ml; CP – 0 ml, din care:**
 - Lucrări de reabilitare: Apa – 0 ml; CM – 0 ml; CP – 0 ml;
 - Lucrări de extinderi: Apa – 195 ml; CM – 0 ml; CP – 0 ml

Lucrările s-au executat pe următoarele străzi:

- Extindere rețea distribuție str.Mureșului 240 m;
- Executat branșament Promenadă;

Olcea:

Lucrări executate cu finanțare din surse proprii:

- Valoarea realizată fără TVA – **140.000,00 lei**;

Lucrările s-au executat pe următoarele străzi:

- Reparații la turnul de alimentare cu apă.

Girișu de Criș:

Lucrări executate cu finanțare din surse proprii:

- Valoarea realizată fără TVA – **4.419,71 lei**;

Lucrările s-au executat pe următoarele străzi:

- Extindere rețea apă și canalizare menajeră cu stație de pompare ape uzate menajere și branșament electric pe str. Viorelelor, Tărian;

Sântandrei:

Lucrări executate cu finanțare din surse proprii:

- Valoarea realizată fără TVA – **334.765,50 lei**;
- Lungimi utilități executate - **Apa – 290 ml; CM – 290 ml; CP – 0 ml, din care:**
 - Lucrări de reabilitare: Apa – 0 ml; CM – 0 ml; CP – 0 ml;
 - Lucrări de extinderi: Apa – 290 ml; CM – 290 ml; CP – 0 ml

Lucrările s-au executat pe următoarele străzi:

- Extinderea rețea de apă și canalizare menajeră pe str. Ogorului.

Sânmartin:

Lucrări executate cu finanțare din surse proprii:

- Valoarea realizată fără TVA – **31.721,88 lei**;

Lucrările s-au executat pe următoarele străzi:

- Stație de pompare ape uzate menajere și branșament electric pe str. Dealului, Cihei;
- Stație de pompare ape uzate menajere și branșament electric în loc. Cordău;

Programe de investiții cu finanțare din Fonduri de Coeziune

În perioada 2013 – 2020 s-a derulat Programul Operational Sectorial de Mediu cu finanțare din Fonduri de coeziune, program care include proiectele:

- Extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Bihor
- Extinderea ratei de conectare la serviciile de alimentare cu apă și canalizare în municipiul Oradea și comunele Nojorid, Oșorhei, Sântandrei, Sânmartin, Tinca, Ineu și Copăcel (cu finanțare din economii)
- Fazarea Proiectului Extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Bihor

Lucrările cuprinse în Studiul de fezabilitate pentru „Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în județul Bihor” – finanțat prin Programul Operational Infrastructura Mare (POIM) au o valoare estimată de **167.056.780 euro**.

Prin implementarea în anul 2021 a lucrărilor de investiții și prin extinderea capacităților preluate în exploatare s-au realizat următorii indicatori fizici:

❖ Ritmul de extindere a rețelei administrate

Indicator – Aria de operare	UM	2017	2018	2019	2020	2021
Apă	Km/an	68,7	94,7	64	29	76
Canal	Km/an	42,5	42,2	47	7	36

❖ Branșamente/Racorduri existente în administrarea Companiei

Indicator Aria de operare	UM	2017	2018	2019	2020	2021
Apă	Nr.	45.450	48.535	51.490	52.690	56.395
Canal	Nr.	31.231	34.417	37.024	37.560	40.050

Creșterea gradului de utilizare a rețelei de canalizare

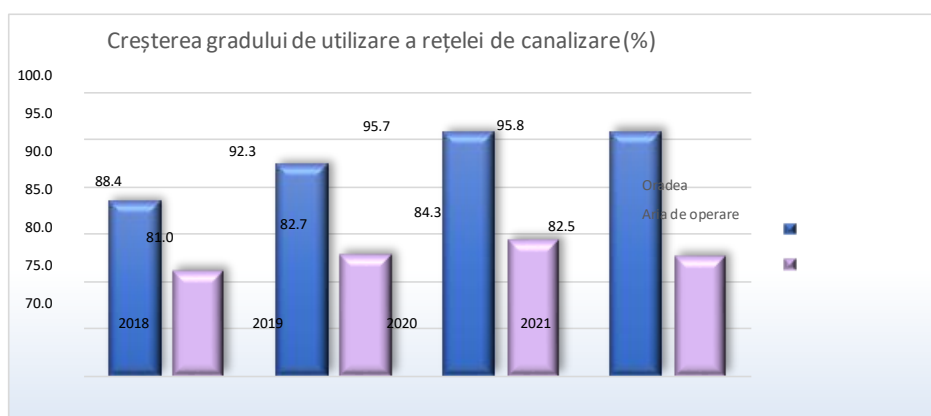
Legislația europeană Directiva Consiliului 91/271/EEC din 21 mai 1991 privind epurarea apelor urbane reziduale, modificată și completată de Directiva Comisiei 98/15/EC în 27 februarie 1998 este baza legală a legislației comunitare în domeniul descărcării apelor uzate și prevede obligația utilizatorilor de a se racorda la sistemul centralizat de canalizare.

Un indicator de monitorizare a conformării la legislația europeană îl reprezintă și raportul dintre numărul racordurilor administrate de Companie pe bază de contract și numărul total de racorduri funcționale.

Acest indicator a crescut în mun. Oradea de la **88,4%** în 2018, la **92,3%** în 2019 și **95,7%** în 2020. În ceea ce privește aria de operare, indicatorul a fost de **81%** în 2018, **82,7%** în 2019 și a crescut la **84,3%** în 2020.

Ca urmare a preluării în administrare a 2.490 racorduri în 2021, gradul de utilizare a rețelei de canalizare este în prezent de **82,5%** la nivelul ariei de operare și **95,8 %** la nivelul mun. Oradea.

An	2018	2019	2020	2021
Oradea	88,4	92,3	95,7	95,8
Total aria de operare	81,0	82,7	84,3	82,5

II.2.3. Tendințe și prognoze privind calitatea apei

Având în vedere natura substanțelor poluante din apele uzate, cât și sursele de poluare aferente, gospodărirea apelor uzate se realizează în acord cu prevederile europene în domeniul apelor, în special cu cele ale Directivei Cadru a Apei (Directiva 2000/60/CE), care stabilește cadrul politic de gestionare a apelor în Uniunea Europeană, bazat pe principiile dezvoltării durabile și care integrează toate problemele apei. Sub umbrela Directivei Cadru a Apei sunt reunite cerințele de calitate a apei corespunzătoare și celorlalte cerințe ale directivelor europene în domeniul apelor.

Planurile de management ale bazinelor hidrografice reprezintă principalul instrument de implementare a Directivei Cadru privind Apa 2000/60/CE și a majorității prevederilor din celelalte directive europene din domeniul calității apei. Cele mai importante directive a căror implementare asigură reducerea poluării apelor uzate sunt Directiva 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate urbane, amendată de Directiva 98/15/EC și de Regulamentul (CE) nr. 1882/2003, Directiva 2006/11/CE privind poluarea cauzată de anumite substanțe periculoase evacuate în mediul acvatic al Comunității și Directivele "fiice" 82/176/CEE, 83/513/CEE, 84/156/CEE, 84/491/CEE și 86/280/CEE, modificate prin 88/347/CEE și 90/415/CEE, Directiva 91/676/CEE privind protecția apelor împotriva poluării cauzate de nitrații proveniți din surse agricole, amendată de Regulamentul (CE) nr. 1882/2003.

Directiva Cadru 2000/60/CE în domeniul apei constituie o abordare nouă în domeniul gospodării apelor, bazându-se pe principiul bazinal și impunând termene stricte pentru realizarea programului de măsuri. Obiectivul central al Directivei Cadru în domeniul Apei (DCA) este acela de a obține o „stare bună” pentru toate corpurile de apă, atât pentru cele de suprafață cât și pentru cele subterane, cu excepția corpurilor puternic modificate și

artificiale, pentru care se definește „potențialul ecologic bun”. Conform acestei Directive, Statele Membre din Uniunea Europeană trebuie să asigure atingerea stării bune a tuturor apelor de suprafață până în anul 2015, mai puțin corpurile de apă pentru care se cer excepții de la atingerea obiectivelor de mediu.

În conformitate cu cerințele art. 14(1b) al Directivei Cadru Apă, la 22 decembrie 2019 a fost publicat Documentul privind problemele importante de gospodărire a apelor realizat la nivel bazinal și național, care a inclus și rezultatele procesului de informare și consultare a publicului pe o durată de 6 luni (iunie-decembrie 2019). (<https://rowater.ro/wp-content/uploads/2020/12/Probleme-Importante-de-Gospodarire-a-Apelor-Sinteza-Nationala-2019.pdf>).

BIODIVERSITATE ȘI MEDII NATURALE (Sursa de informații baza de date deținută de Agenția Pentru Protecția Mediului Bihor și Raportul anual Starea Mediului, informații furnizate de alte instituții.

- Suprafețe inventariate (arii protejate, zone Natura 2000), suprafețe care sunt supuse unor măsuri de protecție și/sau de gestionare, număr de specii protejate prezente
- Suprafața împădurită
- Suprafețele de teren preluate pentru împădurire (ha)
- Procentul de suprafețe verzi, care să asigure spații de odihnă și agrement
- Suprafețele plantate, situate perimetral amplasamentelor pe care se desfășoară activități poluante (m²)
- Numărul speciilor de floră și faună sălbatică (cu statut legal de protecție)
- Indicele de spațiu verde (m²/cap de locuitor)
- Numărul speciilor de floră și faună/habitate
- Suprafețele din centura verde (ha/an)
- Indicatorii specifici pentru stabilirea stării ecosistemelor: efective populaționale, calitatea apei, calitatea aerului, calitatea solului etc
- Suprafețele verzi recuperate în urma dezafectării construcțiilor amplasate ilegal pe spații verzi (m², ha)

Cap. V. PROTECȚIA NATURII ȘI BIODIVERSITATEA

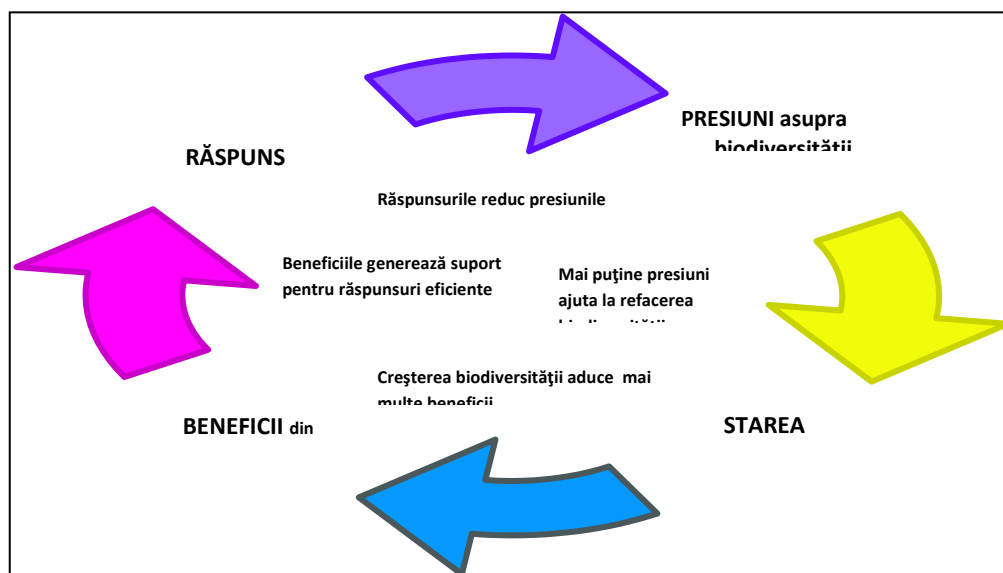
(sursa de date: Agenția pentru Protecția Mediului Bihor)

Biodiversitatea din țara noastră este una dintre cele mai bogate din Europa și cu o importanță deosebită la nivel global, regional, național. *Varietatea organismelor vii de orice origine, inclusiv a ecosistemelor terestre, marine, și a altor ecosisteme acvatice și a complexelor din care fac parte* - reprezintă definiția biodiversității, conform Convenției privind Diversitatea Biologică ratificată în 1992 la Rio de Janeiro cunoscută și ca CBD sau Convenția de la Rio.

Ținta principală a Strategiei Europene a Biodiversității este stoparea scăderii biodiversității și a degradării ecosistemelor până în 2020. În prezent, în Europa doar 17% din habitate și 11% din ecosistemele cheie protejate de legislația europeană sunt în stare favorabilă, în ciuda eforturilor de combatere a pierderii biodiversității ca urmare a Strategiei până în 2010. Presiunile au rămas constante sau au crescut ca intensitate: schimbarea utilizării terenurilor, exploatarea excesivă a biodiversității și a componentelor sale, răspândirea speciilor alogene invazive, poluarea și schimbările climatice. La acestea se adaugă factori indirecti, cum ar fi creșterea populației, conștientizarea limitată asupra biodiversității, nereflexarea valorii economice a biodiversității în luarea deciziilor. Această nouă Strategie are ca obiectiv dezvoltarea unei economii „verzi”, care să utilizeze eficient

resursele. Viziunea pentru 2050 este protecția, aprecierea și refacerea biodiversității și a serviciilor de ecosistem, astfel încât modificările catastrofale cauzate de pierderea biodiversității să fie evitate. Indicatorii de biodiversitate reprezintă componenta de bază a cadrului integrat pentru monitorizarea, evaluarea și raportarea privind implementarea Strategiei. Indicatorii folosesc date cantitative pentru a măsura diferite aspecte ale biodiversității, ecosistemelor, serviciilor etc, pentru a înțelege modificările temporare și spațiale ale biodiversității, motivele modificării și cum afectează acestea ecosistemele, funcțiile acestora, precum și calitatea vieții oamenilor. Patru tipuri de indicatori sunt necesari pentru a defini o imagine completă, și anume:

- Indicatori de presiune, care prezintă amenințările la adresa biodiversității;
- Indicatori de stare, care definesc starea actuală a biodiversității și cum se modifică aceasta;
- Indicatori de răspuns, care evaluează eficiența aplicării politicilor și acțiunilor menite să reducă pierderile de biodiversitate;
- Indicatori de beneficii - tipul de beneficii care rezultă din protecția biodiversității, acest tip de indicator făcând parte din categoria indicatorilor în curs de dezvoltare.

Acești indicatori nu trebuie interpretați izolat, ci trebuie să fie corelați.

Agenția pentru Protecția Mediului Bihor are în vedere pentru toate proiectele/activitățile care se desfășoară în ariile naturale protejate sau în vecinătatea acestora, indiferent de anvergură sau impactul potential asupra biodiversității, analiza și aprobarea acestora în acord cu Strategia Națională pentru Protecția Biodiversității respectiv Planurile de management și Regulamentele ariilor naturale protejate aprobate de Ministerul Mediului.

V.1. V.2.1. Rețeaua de arii protejate

La nivelul UE, politica privind conservarea naturii este, în esență, determinată de Directiva Păsări și Directiva Habitate. Împreună, ele instituie un cadru legislativ pentru protecția și conservarea faunei sălbatice și a habitatelor Uniunii Europene. România s-a angajat să implementeze legislația referitoare la conservarea biodiversității prin realizarea

rețelei Natura 2000, o rețea de zone protejate care să cuprindă un eșantion reprezentativ de specii sălbatice și habitate naturale de interes comunitar, în vederea garantării menținerii acestora pe termen lung, ca sisteme suport pentru dezvoltarea sistemului socio-economic.

Legea 49/2016, cu modificările și completările ulterioare, conferă la această dată atribuțiile de gestionare și monitorizare a ariilor naturale protejate Agenției Naționale pentru Arii Naturale Protejate prin serviciile teritoriale. Această instituție are dreptul și obligația în să evalueze activitatea custozilor administratorilor de arii naturale protejate și să evalueze starea de conservare a biodiversității în ariile naturale protejate din județul Bihor și activitatea custozilor.

Pe teritoriul județului Bihor se găsesc două Parcuri Naturale:

Parcul Natural Apuseni, declarat prin Legea 5/2000 *privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a III-a - zone protejate*, respectiv a HG nr. 230 din 4 martie 2003 *privind delimitarea rezervațiilor biosferei, parcurilor naționale și parcurilor naturale și constituirea administrațiilor acestora*. Parcul se suprapune și cu alte categorii de arii naturale protejate:

33

a

ROSSCI0002 Apuseni

ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădeasa care cuprinde și ROSCI0016 Buteasa fiind atribuite în administrare către RNP-Romsilva – Administrația Parcului Natural Apuseni

RNP Romsilva - Administrația Parcului Natural Apuseni R.A. (APNA) este instituția cu rol de analiză, planificare, supraveghere și control pe teritoriul ariilor protejate: Parcul Natural Apuseni și siturile Natura 2000 ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa și ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădeasa. APNA funcționează ca unitate în cadrul Regiei Naționale a Pădurilor – Romsilva, conform prevederilor HG nr. 229 din 2009 și a contractului de administrare a Parcului Natural Apuseni încheiat cu Ministerul Mediului. Prin acest contract, RNP-Romsilva și-a asumat asigurarea organizării, dotării și finanțării activităților APNA în vederea bunei sale funcționări. Datele cu privire la starea de conservare a habitatelor și speciilor la nivelul anului 2021-2022 de pe teritoriul Parcului Natural Apuseni sunt deținute de administrația parcului și de instituțiile de control cu atribuții în domeniul protecției mediului și biodiversității.

Cheile Cuților județul Bihor (foto: APM Bihor)

- **Parcul Natural Cefa** - declarat prin HG nr. 1217 din 2 decembrie 2010 *privind instituirea regimului de arie naturală protejată pentru Parcul Natural Cefa*. Parcul se suprapune și cu alte categorii de arii naturale protejate:
 - rezervația naturală 2.194 Colonia de păsări de la Pădurea Rădvani,
 - ROSCI0025 Cefa,
 - ROSPA0097 Pescăria Cefa - Pădurea Rădvani, care se suprapune și cu ROSCI0387 Salonta.

Datele cu privire la starea de conservare a speciilor și habitatelor de pe teritoriul Parcului Natural Cefa sunt deținute de Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate.

Categoriile de arii naturale protejate, conform art. 5 din OUG 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice cu modificările și completările ulterioare:

1. **De interes național:** rezervații științifice, parcuri naționale, monumente ale naturii, rezervații naturale, parcuri naturale;
2. **De interes internațional:** situri naturale ale patrimoniului natural universal, geoparcuri, zone umede de importanță internațională, rezervații ale biosferei;
3. **De interes comunitar sau situri "Natura 2000":** situri de importanță comunitară, arii speciale de conservare, arii de protecție specială avifaunistică;
4. **De interes județean sau local:** stabilite numai pe domeniul public/privat al unităților administrativ-teritoriale, după caz.

Arii naturale protejate de interes național din județul Bihor

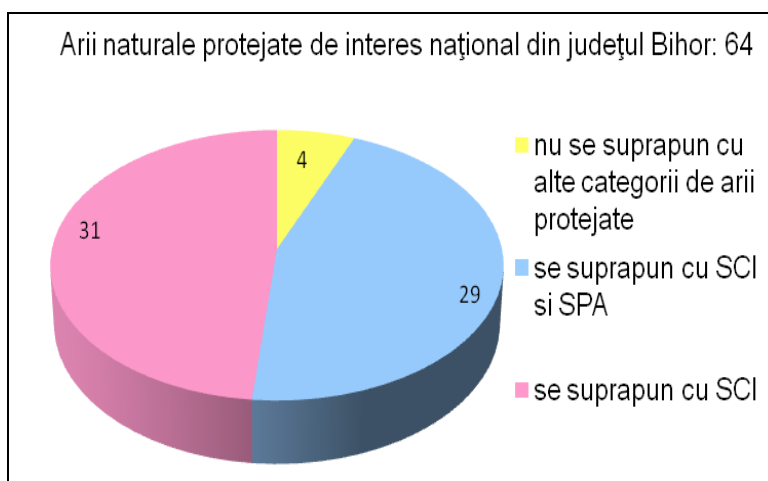

Fig. V.2.1.1 Arii naturale protejate de interes național din județul Bihor

Arii naturale protejate de interes internațional – nu este cazul. Pe teritoriul județului Bihor nu au fost declarate arii naturale protejate din această categorie.

Arii naturale protejate de interes comunitar

Rețeaua "*Natura 2000*" este o rețea ecologică europeană de arii naturale protejate care cuprinde:

1. **Arii de protecție specială avifaunistică (SPA-uri)**, stabilite în conformitate cu prevederile Directivei 79/409/CEE privind conservarea păsărilor sălbatice;
2. **Arii speciale de conservare (SAC, SCI-uri)** desemnate de Comisia Europeană și ale Directivei 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale, a faunei și florei sălbatice.

În județul Bihor sunt desemnate 38 de Situri Natura 2000:

- ariile speciale de conservare (SCI-uri) din județul Bihor - 30
- arii de protecție specială avifaunistică (SPA-uri) din județul Bihor - 8.

Tabelul nr. V.2.1.1. Situri Natura 2000 și arii naturale protejate din județul Bihor

Nr. crt.	Cod sit	Denumire/Județ	Suprafață (ha)	Custode/Administrator
1.	ROSCI0042	Codru Moma (Bihor, Arad)	24.245	Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
2.	ROSCI0049	Crișul Negru (Bihor, Arad)	1.895	Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
3.	ROSCI0050	Crișul Repede Amonte de Oradea (Bihor)	2.006	Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
4.	ROSCI0061	Defileul Crișului Negru (Bihor)	2.327	Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
5.	ROSCI0062	Defileul Crișului Repede-Pădurea Craiului (Bihor, Cluj)	38.813	Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
6.	ROSCI0068	Diosig (Bihor)	456	Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
7.	ROSCI0104	Lunca inferioară a Crișului Repede (Bihor)	844	Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
8.	ROSCI0145	Pădurea de la Alparea (Bihor)	402	Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
9.	ROSCI0155	Pădurea Goroniște (Bihor)	807	Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
10.	ROSCI0220	Săcuieni (Bihor)	698	Agencia Națională pentru Arii Naturale Protejate
11.	ROSCI0262	Valea Iadei (Bihor)	2841	Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
12.	ROSCI0185	Păduricea de la Santău (Bihor)	113	Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
13.	ROSPA0015	Câmpia Crișului Alb și Crișului Negru (Bihor, Arad)	32.196,6	Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
14.	ROSPA0067	Lunca Barcăului (Bihor)	2.666,1	Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
15.	ROSPA0103	Valea Alceului (Bihor)	1.072	Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
16.	ROSCI0260	Valea Cepelor (Bihor, Alba)	761	Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
17.	ROSCI0002	Apuseni (Bihor, Cluj, Alba)	76.150	Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
18.	ROSCI0016	Buteasa (Bihor)	395.70	Romsilva Administrația Parcului Natural Apuseni
19.	ROSPA0081	Munții Apuseni-Vlădeasa (Bihor, Cluj, Alba)	96.223	Romsilva Administrația Parcului Natural Apuseni
20.	ROSCI0240	Tășad (Bihor)	1589,03	Agencia Națională pentru Arii Naturale Protejate
21.	ROSCI0084	Ferice-Plai (Bihor)	1996.886	Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
22.	ROSCI0200	Platoul Vașcău (Bihor)	4983.098	Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
23.	ROSCI0267	Valea Roșie (Bihor)	819.073	Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
24.	ROSCI0291	Coridorul Munții Bihorului – Codru Moma (Bihor, Arad)	7591.367	Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate
25.	ROSCI0324	Munții Bihor (Bihor,	20885.66	Agenția Națională pentru Arii

Nr. crt.	Cod sit	Denumire/Județ	Suprafață (ha)	Custode/Administrator
		Hunedoara, Alba)		Naturale Protejate
26.	ROSCI0347	Pajiștea Fegernic (Bihor)	279.943	Agenția Națională pentru Aree Naturale Protejate
27.	ROSPA0115	Defileul Crișului Repede – Valea Iadului (Bihor, Cluj)	17170.555	Agenția Națională pentru Aree Naturale Protejate
28	ROSPA0123	Lacurile de acumulare de pe Crișul Repede (Bihor)	1817.70	Agenția Națională pentru Aree Naturale Protejate
29.	ROSCI0350	Lunca Teuzului (Bihor, Arad)	5238.90	Agenția Națională pentru Aree Naturale Protejate
30	2.191	Calcarele cu hippuriți din Valea Crișului (Bihor)	0.40	Agenția Națională pentru Aree Naturale Protejate
31	ROCI 0320 Muntele Șes			Agenția Națională pentru Aree Naturale Protejate

Arii naturale protejate de interes județean

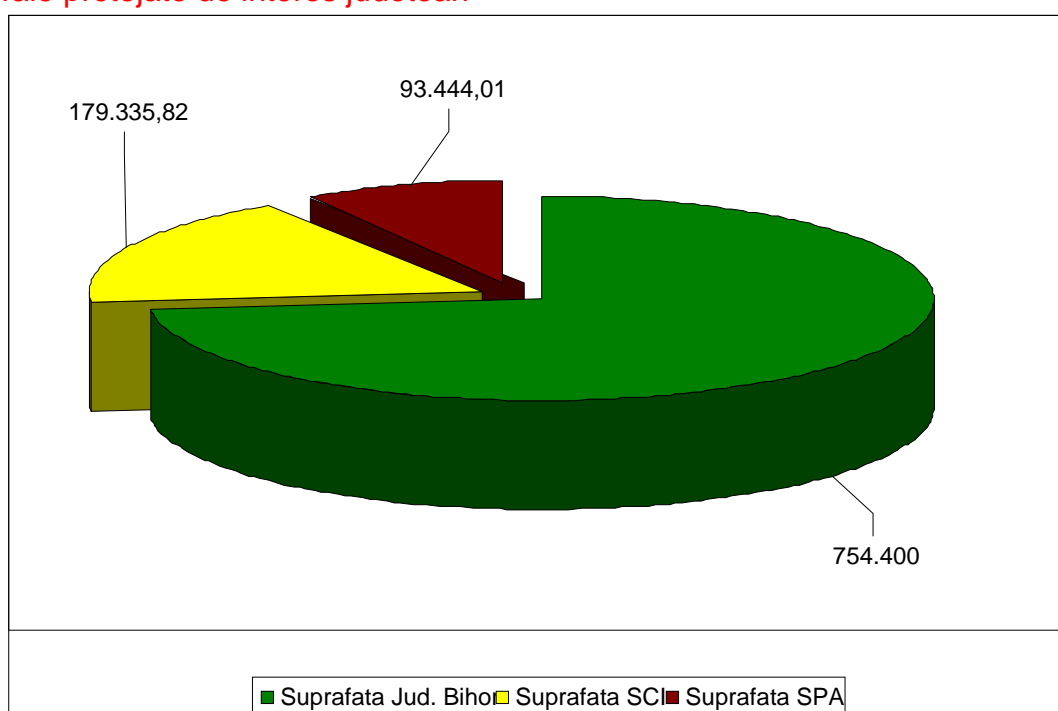

Fig. V.2.1.2 Suprafața ocupată de siturile Natura 2000 din suprafața totală a județului Bihor (ha).

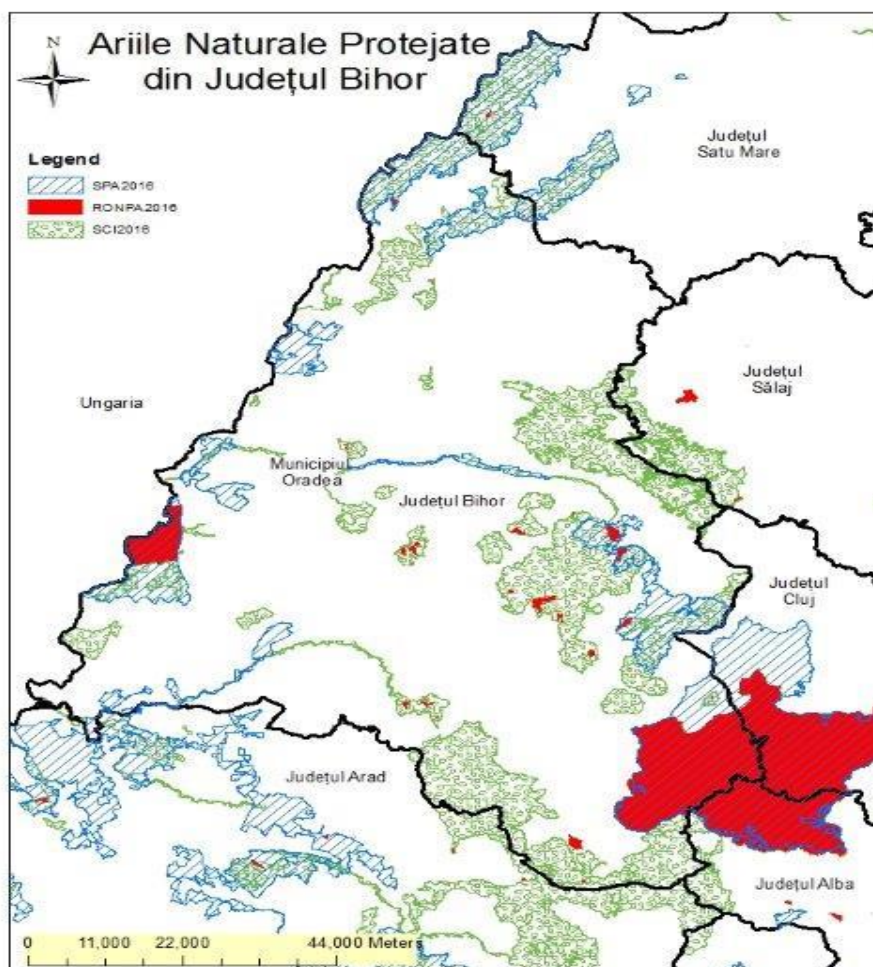

Fig. V.2.1.3 Limitele ariilor naturale protejate din județul Bihor

Pentru vizualizarea limitelor ariilor naturale protejate pot fi accesate următoarele link-uri:

http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/index_en.htm

<http://www.mmediu.ro/articol/date-gis/434>

[Limitele în format GIS ale siturilor Natura2000](#)

(Surse bibliografice: <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/designated-areas/#tab-data-references->; baza de date EUNIS; baza de date statistice INS; ANPM - Raport național privind starea mediului pentru anul 2021; Proiectul „Stabilirea Registrului Național Integrat al speciilor de floră, faună sălbatică și al habitatelor naturale de interes comunitar din România”, implementat de ANPM - aplicația online cunoscută sub numele de RNI-IBIS disponibilă la adresa www.ibis.anpm.ro; Ministerul Mediului <http://biodiversitate.mmediu.ro/romanian-biodiversity/despre-arii-protejate/>).

AMENINȚĂRI PENTRU BIODIVERSITATE ȘI PRESIUNI EXERCITATE ASUPRA BIODIVERSITĂȚII

V.1.1. Specii invazive

Definiția generală în literatura de specialitate descrie speciile invazive - speciile indigene sau alohtone, care și-au extins arealul de distribuție sau au fost introduse accidental ori intenționat într-o arie și/sau s-au reprodus într-o asemenea măsură și atât de agresiv, încât influențează negativ/domină/înlocuiesc unele dintre speciile indigene,

determinând modificarea structurii cantitative și/sau calitative a biocenozei naturale, caracteristică unui anumit tip de biotop;

Conform competențelor legale, Agenția pentru Protecția Mediului Bihor a efectuat în perioada 2021 2 campanii de informare - conștientizare cu sprijinul mass media, adresată cetățenilor/administrațiilor publice locale cu privire la prevederile din Legea nr. 62/2018 privind combaterea ambroziei.

În perioada 2012-2017 Agenția pentru Protecția Mediului Bihor a obținut date privind probabilitatea existenței și expansiunii speciilor invazive din rapoartele anuale de activitate comunicate de custozii/administratorii ariilor naturale protejate. Din anul 2018 aceste informații nu sunt comunicate APM Bihor, ci sunt gestionate exclusiv de ANANP - instituție care monitorizează ariile naturale protejate.

Lucrările de întreținere a terenului în vederea combaterii ambroziei în ariile naturale protejate, stabilite de OUG [nr. 57/2007](#) privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea [nr. 49/2011](#), cu modificările și completările ulterioare, se fac potrivit planului de management al ariei naturale protejate.

Verificarea și constatarea nerespectării de către proprietarii sau deținătorii de terenuri, beneficiarii lucrărilor de construcții, administratorii drumurilor publice, căilor ferate, cursurilor de apă, lacurilor, sistemelor de irigații și ai bazinelor piscicole a dispozițiilor [art. 1](#), precum și aplicarea sancțiunilor potrivit prevederilor art. 3 din Legea 62/2018 se fac de către o comisie mixtă, constituită prin ordin al prefectului, formată din specialiști desemnați din cadrul direcțiilor pentru agricultură județene, comisariatelor județene ale Gărzii Naționale de Mediu, direcțiilor județene de sănătate publică și autorității publice locale pe a cărei rază teritorială se face controlul.

Specia *Ambrosia artemisifolia* este o specie invazivă, care reprezintă un pericol pentru sănătatea umană datorită modului rapid de răspândire în zonele intravilane, terenuri abandonate, căi de circulație rutiere și feroviare, dar și pe terenurile agricole.

***Ambrosia fruticosa* L. – specie invazivă amorfă – zona defileului Crișul Repede**

(

foto: APM Bihor)

În urma dispozițiilor emise de Consiliul Județean Bihor, în anul 2020 a fost emis un Regulament care privește necesitatea întreținerii zonelor adiacente căilor rutiere și feroviare de către administratorii drumurilor (CNADR, CFR, UAT uri). Astfel, în urma cosirii mecanizate ale vegetației în aceste zone această specie invazivă este vizată pentru combatere progresivă. Rămâne o problemă, și anume combaterea acestei specii în zona terenurilor agricole și a celor abandonate.

În urma verificării în teren a unor proiecte în cadrul procedurii de reglementare, respectiv participarea în diverse comisii interinstituționale au fost identificate populații întinse din specia invazivă amorfă în aria Defileului Crișul Negru. Agricultorii din zonă care

mai desfășoară activități agricole în zonă întâmpină dificultăți în eradicarea acestei specii care se răspândește vertiginos, având în vedere creșterea suprafețelor agricole abandonate. *Fern-vultur sau ferigă mare (Pteridium aquilinum)* aparține familiei Dennstaedtiaceae, este foarte comună, chiar invazivă și cosmopolită. Se găsește până la 2000 m altitudine. Această plantă otrăvitoare a fost folosită de mult timp în scopuri alimentare și medicinale și este încă folosită, în special în horticultură. Se numește uneori ferigă bizară, ferigă acvilină, ferigă comună, ferigă imperială, purtător de vultur sau vultur imperial.

Extinderea ferigii *Pteridium aquilinum* în zonele de lizieră arată amenințarea pe care această specie o reprezintă pentru habitat în viitor. Este o specie oportunistă care poate modifica puternic structura stratului ierbos și implicit structura habitatului.

Feriga de vultur este o plantă iubitoare de soare care crește în pădurile tratate în mod clar sau prea subțire. Limitarea sa începe cu o doză bună de lumină în solurile forestiere. În prezent se desfășoară un studiu pentru a propune diferite mijloace de limitare a extinderii ferigii și înlocuirea acesteia cu alte plante lemnoase în beneficiul faunei și al silviculturii.

Pentru a fi eficientă, eradicarea prin tundere trebuie să includă cel puțin două tunderi la date alese în funcție de ciclul biologic al plantei pentru a slăbi cât mai mult rizomul. S-a demonstrat că două cosiri, una la sfârșitul lunii iunie și una la sfârșitul lunii iulie, permit o reducere treptată a importanței ferigilor. De inspirație engleză, tehnica rolei de spargere a ferigilor trasă de animale de tragere este foarte eficientă pe teren îngust sau nemecanizat.

În ce privește datele de monitorizare ale speciilor invazive de plante și animale din ariile naturale protejate date relevante dețin Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate și Agenția Națională pentru Protecția Mediului.

Convenția privind Diversitatea Biologică definește o specie alogenă ca fiind "o specie, subspecie sau un taxon inferior, introdus în afara răspândirii sale naturale din trecut sau prezent, incluzând orice parte, gameți, semințe, ouă sau mijloace de răspândire a acestor specii, care pot supraviețui și se pot reproduce ulterior", în timp ce o **specie alogenă invazivă** este "o specie alogenă a cărei introducere și/sau răspândire amenință diversitatea biologică".

Regulamentul UE Regulamentul nr. 1143/2014 privind prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive, care a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2015, prevede un cadru de acțiune la nivel european pentru prevenirea, minimizarea și atenuarea efectelor dăunătoare ale acestora asupra biodiversității, a economiei și a sănătății umane. La baza regulamentului se află o listă a speciilor de interes pentru întreaga Uniune, aprobată de un comitet al reprezentanților statelor membre.

Lista Uniunii conține 37 de specii care pot cauza daune de o asemenea amploare, încât se justifică luarea de măsuri specifice la nivelul întregii UE.

Speciile sunt incluse pe listă numai dacă măsurile au șanse reale de a preveni, minimiza sau atenua efectul dăunător al acestora. Un alt criteriu obligatoriu pentru includerea unei specii pe listă este existența unei evaluări solide a riscurilor din punct de vedere științific.

Prima listă a Uniunii, alcătuită din 37 de specii, a fost adoptată de Comisia Europeană în iulie 2016. Aceasta include specii de floră și faună invazive bine-cunoscute, cum sunt racul de apă dulce sau *Procambarus clarkii* din America de Nord, viespea asiatică prădătoare sau *Vespa velutina* din Asia și zambila de apă sau *Eichhornia crassipes* din America de Sud, precum și specii mai discrete, dar foarte invazive și dăunătoare, precum planta de apă africană *Lagarosiphon major*.

În termen de maxim trei ani de la data intrării în vigoare a regulamentului privind prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive și, ulterior, la fiecare patru ani, Statele Membre trebuie să transmită Comisiei informații actualizate cu privire la următoarele:

- (a) descrierea sistemului de supraveghere și a sistemului de control oficial al speciilor alogene introduse în Uniune;
- (b) distribuția speciilor alogene invazive de interes pentru Uniune prezente pe teritoriul statelor în cauză;
- (c) informații privind speciile considerate a fi specii alogene invazive de interes pentru Statul Membru
- (d) planul de acțiuni privind căile de intrare ale speciilor alogene invazive
- (e) informații care acoperă întregul teritoriul național privind măsurile de eradicare, măsurile de gestionare precum și eficacitatea acestora.

Apariția unor specii alogene, fie animale, plante, ciuperci sau microorganisme, în medii noi nu reprezintă întotdeauna un motiv de îngrijorare. Cu toate acestea, o subgrupă semnificativă de specii alogene pot deveni invazive, având efecte dăunătoare grave asupra biodiversității și asupra serviciilor ecosistemice aferente, precum și alte efecte sociale și economice, care ar trebui prevenite. Aproximativ 12 000 de specii prezente în mediu în Uniune și în alte țări europene sunt alogene, dintre care aproximativ 10 până la 15% sunt estimate a fi invazive.

Odată cu intrarea în vigoare a Regulamentului se vor întocmi baze de date inclusiv la nivel național și se va putea monitoriza progresul acțiunilor întreprinse pentru limitarea efectelor negative generate de speciile invazive.

(Sursa de date: Strategia Națională pentru Biodiversitate și Planul de Acțiune pentru Conservarea Biodiversității 2010 - 2020 (www.mmediu.ro), SOER 2010 (cap. 2), <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators>; Propunere de Regulament european pentru speciile invazive [COM(2013) 620 final – Proposal for a Regulation on prevention and management of the introduction and spread of invasive alien species], Global Invasive Species Database (GISD) - <http://www.issg.org/database/welcome/>, Global Invasive Species Information Network (GISIN) - <http://www.gisin.org/>, Proiect: Inventarul Distribuției Speciilor Invazive din Europa (DAISIE - Delivering Alien Invasive Species Inventories for Europe) - <http://www.europe-aliens.org/>, Proiect: Assessing Large Scale Environmental Risks for Biodiversity with Tested Methods (ALARM) - <http://www.alarmproject.net/alarm/>, Lista celor mai invazive specii alohtone ce amenință biodiversitatea Europei - <http://www.europe-aliens.org/speciesTheWorst.do> Biodiversity Information System for Europe (BISE) - <http://biodiversity.europa.eu/>.)

V.1.2 Poluarea și încărcarea cu nutrienți

Toate formele de poluare amenință biodiversitatea, dar mai ales încărcarea cu nutrienți (azot și fosfor), care reprezintă o cauză majoră și în continuă creștere a pierderii de biodiversitate și a degradării ecosistemelor. De exemplu, depunerile de azot atmosferic reprezintă o amenințare importantă pentru biodiversitatea din Europa. Emisiile de azot în atmosferă au crescut substanțial în ultimii 100 de ani, mai ales sub formă de amoniu din agricultură și de oxizi de azot din industrie. Ca urmare a depunerilor din atmosferă, aceste forme de azot sunt depozitate pe întreg teritoriul Europei, afectând habitatele sensibile. În plus, compușii cu azot pot produce și eutrofizarea ecosistemelor. Studiile efectuate au arătat că depunerile de azot generează scăderea bogăției de specii. Eutrofizarea apelor (lacuri, ape curgătoare, marine) constă în dezvoltarea excesivă a algelor planctonice,

ceea ce conduce la creșterea acumulării de materie organică. Această acumulare poate fi asociată cu modificări în compoziția speciilor, alterând astfel funcționarea lanțurilor trofice.

Nutrienții sunt elemente chimice și compuși ai acestora, existenți în mediul înconjurător, de care plantele și animalele au nevoie pentru a crește sau supraviețui.

Prezența nutrienților în apă, sol și subsol este normală, poluarea reprezentând încărcarea cu substanțe nutritive a factorilor de mediu peste concentrațiile determinate de mecanismele de funcționare a ecosistemelor.

Din punctul de vedere al poluării, nutrienții care prezintă interes sunt diversele forme ale azotului și fosforului (nitrații, nitriții, amoniul, azotul organic din resturile vegetale sau alți compuși organici și fosfații).

Sursele nutrienților din sol sunt atât nitrații și fosforul din surse naturale, cât și îngrășămintele chimice (anorganice) sau cele organice (ureea), organice naturale (provenite din sectorul zootehnic) sau organice vegetale (provenite de la plante verzi). Aplicarea îngrășămintelor pe terenurile agricole este indispensabilă pentru completarea rezervelor de nutrienți din sol și asigurarea suplimentului necesar unor recolte mari, dar aplicarea incorectă sau excesivă conduce la poluarea mediului. Excesul de nutrienți, indiferent de sursa din care provin, ajunge prin spălare sau infiltrație în ape subterane, râuri, lacuri și mări.

Așa cum lipsa nutrienților limitează capacitatea de dezvoltare a plantelor, prea mulți nutrienți au un efect negativ, deoarece slăbesc sistemul imunitar al plantelor, făcându-le mai vulnerabile la boli și dăunători. În același timp, nutrienții în exces reduc rezistența plantelor. În agricultură, poluarea cu nutrienți duce la scăderea producției și a calității recoltelor.

Pe lângă riscurile pentru sănătatea umană, asociate cu utilizarea ca sursă de apă potabilă, poluarea cu nutrienți conduce la dezvoltarea explozivă a organismelor acvatice. Algele, care până la urmă sunt forme de plante acvatice, răspund la creșterea conținutului de nutrienți în același fel ca și o cultură de grâu sau de porumb, printr-o dezvoltare accelerată. Atunci când această populație nenatural de mare de alge moare și începe să se descompună, oxigenul din apa este consumat, iar peștii și alte specii dependente de oxigen mor.

(Sursa de date pentru acest domeniu: Agenția Națională pentru Protecția Mediului; Administrația Bazinală de Ape Crișuri, Direcția pentru Agricultură Bihor, ANANP)

V.1.3 Schimbările climatice

Biodiversitatea este afectată de schimbările climatice, cu consecințe negative pentru populație. În același timp, biodiversitatea, prin serviciile de ecosistem pe care le susține, are o contribuție importantă atât la atenuarea, cât și la adaptarea la schimbările climatice. Cu alte cuvinte, conservarea și gestiunea adecvată a biodiversității este o chestiune critică în privința schimbărilor climatice.

În cadrul procedurilor de reglementare a proiectelor/activităților, care pot avea efecte semnificative asupra ariilor naturale protejate din județul Bihor se respectă prevederile Strategiei Naționale privind Schimbările Climatice și Planului național de acțiune pentru Implementarea Strategiei naționale privind schimbările climatice și creșterea economică bazată pe emisii reduse de carbon

În cadrul HG nr. 739/2016 pentru aprobarea Strategiei naționale privind schimbările climatice și creșterea economică bazată pe emisii reduse de carbon sunt prevăzute următoarele obiective generale pentru domeniul „Biodiversitate”,:

- Evaluarea vulnerabilităților habitatelor naturale și ale speciilor protejate de floră și faună pe baza sistemului de monitorizare a stării de conservare, respectiv integrarea

vulnerabilității la schimbările climatice a habitatelor naturale și a speciilor protejate în sistemele de monitorizare a biodiversității atât la nivel național, cât și la nivelul ariilor naturale protejate se află în responsabilitatea Ministerului Mediului/administratorilor/custozilor ariilor naturale protejate, conform Planului de acțiuni pentru Schimbări Climatice.

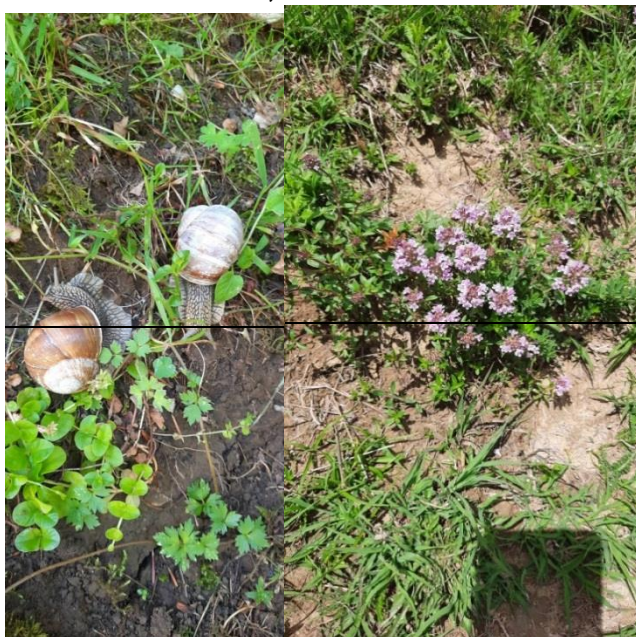
- Integrarea vulnerabilității la schimbările climatice a habitatelor naturale și a speciilor protejate în sistemele de monitorizare a biodiversității atât la nivel național, cât și la nivelul ariilor naturale protejate.

- Menținerea și creșterea rezistenței ecosistemelor.

- Integrarea efectelor schimbărilor climatice în evaluările de impact asupra mediului a planurilor/proiectelor, care ar putea încălca protecția strictă a speciilor.

- Evaluarea serviciilor oferite de ecosisteme în implementarea abordării ecosistemice în managementul resurselor naturale.

Agenția pentru Protecția Mediului Bihor are în vedere la reglementarea proiectelor, aspectele privind schimbările climatice, iar documentațiile tehnice depuse de titular obligatoriu au ca cerință prezentarea informațiilor pe acest domeniu în relație cu modul de realizare al proiectelor și în acord cu Directiva 2014/52/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 de modificare a Directivei 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului.

Biodiversitate- Județul Bihor (foto: APM Bihor)

V.1.4 Modificarea habitatelor

V.1.4.1 Fragmentarea ecosistemelor

Extinderea în spațiu a sistemului socio-economic uman, creșterea complexității subsistemelor componente, precum și sporirea conexiunilor dintre acestea duc la distrugerea, degradarea și fragmentarea sistemelor ecologice naturale și seminaturale. Alterarea sistemelor ecologice naturale terestre și a apelor curgătoare este considerată una din cele mai grave amenințări asupra biodiversității la nivel global. Cea mai vizibilă și cu un impact major este distrugerea directă a sistemelor ecologice (ex. tăierea unei păduri, drenarea unui zone umede, construirea unui baraj, transformarea zonelor de stepă/preerie/savană în agroecosisteme). Deseori impactul distrugerii directe este mult amplificat de fragmentarea sistemelor ecologice rămase. Fragmentarea poate duce la

Înteruperea continuității structurale sau funcționale a sistemelor ecologice, datorită distribuirii habitatului rămas în parcele mici, izolate. Rezultatul final al dezvoltării componentelor sistemului socio-economic uman într-o regiune este un ansamblu de zone naturale și seminaturale, cu suprafață redusă, izolate, adevărate insule într-o "mare" de agroecosisteme, ecosisteme urbane și rurale.

Fragmentarea habitatelor implică alterarea acestora prin separarea spațială a unităților de habitat față de forma inițială, caracterizată de continuitate. Acest fenomen apare în mod natural în timp sau ca urmare a unor evenimente catastrofale; însă cea mai mare și dramatică transformare a peisajului este produsă de activitățile umane, rezultând fragmentarea habitatelor, reducerea biodiversității și întreruperea continuității producției de resurse naturale. Fragmentarea antropică a habitatelor are loc mai ales prin exploatarea resurselor minerale, conversia terenurilor agricole, urbanizare, poluare, despăduriri și introducerea de specii alogene.

Fragmentarea ecosistemelor este cauza cea mai importantă a distrugerii biodiversității, prin reducerea bogăției de specii și a diversității taxonomice, respectiv prin reducerea funcțiilor ecosistemelor. Fragmentarea poate produce izolarea unor specii până la reducerea la minim a mărimii viabile a unei populații, aceasta fiind în pericol de extincție. În alte cazuri, populația unei specii poate să crească într-un habitat complex fragmentat, pentru că este specie dominantă sau pentru că au fost eliminate alte specii prin fragmentare.

Consecințele fragmentării depind de o serie de factori, principalii fiind mărimea fragmentelor și gradul de izolare al parcelelor rămase precum și modificarea raportului suprafață/perimetru. Efectele fragmentării variază în raport cu scara de timp și spațiu. Astfel, la nivelul regiunilor biogeografice efectele fragmentării apar după sute, chiar mii de ani. Cel mai adesea se manifestă prin intensificarea procesului de speciație, prin dezvoltarea unor faune și flore specifice. Fragmentarea internă a unui ecosistem sau complex de ecosisteme are efecte rapide, în intervale de timp de ordinul lunilor și anilor. Fragmentarea are efecte multiple asupra speciilor. Dintre acestea cele mai importante sunt: - Scăderea raportului suprafață/perimetru duce la intensificarea efectului de margine într-un habitat. Cu cât zona marginală a unui habitat este mai mare, cu atât crește vulnerabilitatea speciilor existente la perturbări. Un perimetru mare poate expune habitatul interior la variații climatice mai mari.

- Doborâturile de pădure afectează mult mai des fragmente izolate de pădure decât zone compact împădurite. Crește de asemenea riscul pătrunderii unor prădători oportuniști, reprezentați adesea de animale domestice, cum sunt câinii sau pisicile.

- Lanțurile trofice se scurtează în fragmentele rămase de habitat.

- Fragmentarea duce la reducerea sau chiar dispariția speciilor din vârful piramidei trofice și a speciilor de dimensiuni mari, deoarece se reduce atât suprafața ocupată, cât și densitatea indivizilor pe fragmentele de habitat rămase. În schimb, speciile caracterizate printr-o talie mică, creștere rapidă, durată scurtă a generațiilor și specificitate de habitat crescută, rămân cu o densitate similară în fragmentele rămase.

- Fragmentarea habitatelor poate să modifice raportul dintre specii competitori sau dintre pradă și prădător. Creșterea numărului fragmentelor de habitat poate să favorizeze speciile slab competitori, dar cu o capacitate de dispersie bună. Acestea pot coloniza fragmente neocupate de habitat înainte de venirea competitorilor mai buni, care îi elimină. În intervalul de timp dintre colonizare și eliminare populația produce descendenți ce colonizează alte habitate disponibile.

Consecințele fragmentării se manifestă în etape. Astfel, într-o primă etapă are loc extincția speciilor endemice sau care sunt specializate în ocuparea unor anumite habitate (excludere inițială). Apoi sporește gradul de izolare al populațiilor rămase din cauza

barierelor apărute, ceea ce poate duce la consangvinizare și derivă genetică măbind șansele extincției. Fragmentele de habitat rezultate devin suprapopulate și pot fi inospitaliere pentru multe specii native susceptibile de extincție. Problema combaterii efectelor fragmentării sistemelor naturale și seminaturale precum și elaborarea unor strategii de conservare adecvate are mai multe aspecte, și anume:

Efectele fragmentării habitatului	Măsuri de combatere
descreșterea totală a suprafeței habitatului	creșterea efectivă a suprafeței arealului
fragmentarea habitatului în parcele izolate	creșterea conectivității între fragmentele de habitat
pierderea selectivă a speciilor	acțiuni de conservare specie-specifice

V.1.4.2 Reducerea habitatelor naturale și semi-naturale

Indicatori specifici

Indicatorul arată diferența dintre media suprafețelor naturale și semi-naturale, bazându-se pe hărți de acoperire a terenului realizate prin interpretarea imaginilor satelitare.

Sub aspectul biodiversității, indicatorul are relevanță furnizând informații cu privire la evoluția suprafețelor arealelor naturale și semi - naturale pentru orice tip de ecosistem. Dacă suprafața arealului scade într-un mod semnificativ, aceasta va avea o influență negativă asupra tipurilor de habitate și a speciilor dependente de aceste tipuri de habitate.

Concluziile raportului “Landscape fragmentation in Europe Joint EEA-FOEN report” arată totuși o fragmentare mai redusă a teritoriului României în comparație cu alte țări din UE, situația fiind similară cu cea din țările nordice.

Modul de utilizare al terenurilor s-a schimbat substanțial în ultimul secol. Schimbările au afectat suprafețele arealelor naturale și semi-naturale, crescând în acest mod gradul de fragmentare al arealelor naturale și semi-naturale. Acest indicator oferă informații cu privire la evoluția suprafețelor arealelor naturale și semi-naturale la nivel pan-european, calculând valorile derivate din hărțile de acoperire a terenurilor. Acestea provin din imagini satelitare cu proprietăți spectrale. Astfel, este folosită baza de date Corine Land Cover, care se bazează pe 44 de clase de acoperire a terenului, din care 26 sunt considerate ca naturale și semi-naturale pentru scopul acestui indicator. Acestea sunt grupate în păduri, pășuni, mozaicuri agricole, suprafețe semi-naturale, ape interioare și zone umede.

Pe lângă fenomenul de distrugere integrală a habitatelor, apare și cel de degradare prin drumuri, terenuri agricole, mediu urban ori construcții care poate fi considerat general valabil, inclusiv pentru județul Bihor.

Fragmentarea habitatelor este procesul prin care o suprafață mare și continuă a unui habitat este divizată în două sau mai multe fragmente.

O cauză principală a fragmentării arealelor naturale și seminaturale este reprezentată de conversia terenurilor în scopul dezvoltării infrastructurii urbane, industriale, agricole, turistice sau de transport. Aceasta reprezintă cauza principală a pierderii de biodiversitate, ducând la degradarea, distrugerea și fragmentarea habitatelor și implicit la declinul populațiilor naturale.

Conform datelor disponibile și în urma analizei evoluției privind impactul dezvoltării economice din județul Bihor (perioada 2012-2020) asupra mediului și biodiversității, apreciem că următoarele activități pot conduce pe termen mediu și lung la modificarea habitatelor în aceste arii naturale protejate:

- Schimbarea habitatului semi-natural (fânețe, pășuni), datorită încetării activităților agricole, cum sunt cositul sau pășunatul, împăduririle zonelor naturale sau seminaturale;
- Lucrările de regularizare a torenților, în general, și mai ales, lucrările transversale efectuate în albia râurilor, afectează în mod negativ speciile de pești prin fragmentarea habitatelor;
- Construcțiile hidrotehnice, care sunt principala cauză a degradării/pierderii habitatelor;
- Reducerea habitatelor de pajiști prin extinderea intravilanului localităților, schimbarea categoriei de folosință a pajiștilor, extinderea zonelor industriale;
- Construcția/funcționarea microhidrocentralelor prezintă un posibil impact asupra speciilor de pești din ariile naturale protejate;
- Desecarea zonelor umede prin canalizare de-a lungul râurilor, pe zone de șes, lucrările de regularizare a cursurilor de apă; schimbarea majoră a habitatului acvatic (construirea barajelor);
- Practicarea pe scară largă a agriculturii intensive prin schimbarea metodelor de cultivare a terenurilor din cele tradiționale în agricultură intensivă, cu monoculturi mari, folosirea excesivă a produselor fitosanitare și inexistența parcelelor împădurite artificial pentru speciile de animale (păsări și mamifere) în zona de șes;
- Practicarea cositului în perioada de cuibărire și clocit a păsărilor, distrugerea cuiburilor, cositul prea timpuriu al pășunilor, prinderea păsărilor cu capcane și practicarea vânătorii în zona locurilor de cuibărire a speciilor periclitate;
- Exploatarea resurselor neregenerabile (cariere de piatră, balastiere) generează un impact negativ asupra biodiversității și peisajului.

Agenția pentru Protecția Mediului Bihor a evaluat în cursul anului 2022 un număr de 2200 de proiecte/activități, din care un număr 145 de proiecte/activități se suprapun cu arii naturale protejate. Un procent semnificativ îl reprezintă proiectele de utilitate publică a căror aprobare/realizare a fost imperios necesară din considerente de ordin economic și social în scopul protejării sănătății umane și creșterii standardelor de calitate în ce privește mediul de viață. Exemple de astfel de proiecte au fost următoarele: sisteme de alimentare cu apă potabilă, canalizare, construirea stațiilor de epurare, înființarea sistemelor de alimentare cu gaze naturale (rețele ce se suprapun cu anumite categorii de arii naturale protejate), construirea liniilor electrice de mare tensiune pentru creșterea siguranței în alimentarea cu energie electrică, modernizare de drumuri județene și comunale. Un număr de peste 15 proiecte au reprezentat activități din domeniul industriei petroliere - *lucrări de ecologizare a careurilor de sondă* - aparținând OMV Petrom, care au fost analizate și aprobate din punct de vedere al protecției mediului; astfel, în urma ecologizării crește calitatea solurilor și implicit, se îmbunătățește starea de conservare a habitatelor. Este de apreciat că fermierii bihoreni au depus în cursul anului 2021 și în anul 2022 un număr mare de proiecte în domeniul agriculturii (de exemplu: plantație pomicolă ecologică, construcții pentru platforme de depozitare al gunoiului de grajd cu scopul ameliorării solurilor și protejării solului de poluarea cu nitrați). Investițiile în domeniul acvaculturii și construcțiile de agropensiuni din mediul rural (prin asigurarea utilităților de

la rețele publice, apă, canalizare, etc.) reprezintă un procent redus dar în acest fel apreciem că turismul "controlat" contribuie la protecția biodiversității.

Toate aceste categorii de proiecte au fost aprobate, cu condiția respectării prevederilor din planurile de management și regulamentele aprobate de Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor, iar prin realizarea acestora apreciem că se vor îmbunătăți indicatorii de calitate ai factorilor de mediu și ai biodiversității.

Menționăm că în cazul în care proiectele depuse în vederea reglementării sunt realizate sau nu respectă prevederile legale, acestea sunt respinse.

Exploatarea de resurse minerale (balastierele) atât în zona rețelor hidrografice din județ, cât și cele realizate prin scoaterea din circuitul agricol reprezintă un impact semnificativ asupra factorilor de mediu și peisajului. Exploatarea agregatelor și realizarea așa numitelor "lacuri de agrement,, nu reprezintă soluția tehnică cea mai indicată pentru că prezintă repercursiuni asupra rețelelor de apă subterane și asupra peisajului.

Înțelegem necesitățile societății actuale pentru resurse și dezvoltare, dar acestea trebuie să fie în acord cu principiile dezvoltării durabile.

Administrația Națională Apele Române are un rol important în identificarea politicilor publice în domeniul gestionării rețelor hidrografice și apelor subterane. În cazul reglementării proiectelor care au legătură cu apele de suprafață sau subterane, Agenția pentru Protecția Mediului are în vedere avizele emise de Administrația Bazinală de Ape Crișuri

Notă: Datele referitoare la conversia terenurilor sunt disponibile pe geo-portalul INSPIRE al României (<http://geoportal.ancpi.ro/geoportal/catalog/main/home.page>), coordonat de ANCPI, după punerea în aplicare a Directivei 2007/2/CE INSPIRE.

Conform Ordonanței Guvernului nr. 4/2010 cu modificările și completările ulterioare, ce a transpus în legislația națională prevederile Directivei 2007/2/CE a Parlamentului European și a Consiliului de instituire a unei infrastructuri pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană (INSPIRE), Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară (ANCPI) în colaborare cu alte instituții responsabile pentru anumite teme de date spațiale conforme cu INSPIRE - MMS (acoperirea terenurilor), INS (repartizarea populației demografice), MDRT (utilizarea terenurilor), MT (rețele de transport) - este responsabilă pentru realizarea seturilor de date spațiale din România.

V.1.5 Exploatarea excesivă a resurselor naturale

Utilizarea nesustenabilă a resurselor naturale și supra-exploatarea lor, care apare când consumul depășește puterea de reproducere a plantelor și animalelor este una din amenințările majore pentru biodiversitate.

Pescuitul excesiv este foarte răspândit în regiunea pan-europeană: se pescuiește cu 30% peste limita de siguranță biologică, conform datelor comunicate de autoritățile europene competente în acest domeniu.

Gestiunea forestieră nesustenabilă are un efect negativ asupra biodiversității pădurilor.

Agricultura intensivă, așa cum se practică în prezent în Europa, este concentrată pe monocultură, cu minimizarea speciilor asociate. Aceste sisteme oferă producții mari pentru un singur produs, dar depind de utilizarea fertilizatorilor și a pesticidelor.

Presiunile asupra resursei de apă au crescut în ultimii ani din cauza dezvoltării agriculturii, sectorului energetic, industriei, alimentării cu apă și a turismului, necesarul de apă depășind de multe ori cantitățile existente. Creșterea volumelor de apă stocate artificial reduce apa alocată sistemelor naturale și crește fragmentarea din cauza

barajelor. Extracția excesivă de apă și perioadele prelungite de secetă au redus debitele râurilor, au redus nivelul lacurilor și al apelor freatice și au secat zonele umede.

V.1.5.1 Exploatarea forestieră

(Sursa de date: Ministerul Mediului; Ministerul Apelor și Pădurilor, ROMSILVA Direcția Silvică Bihor)

Indicatorul prezintă evoluția fondului forestier, creșterea anuală netă și tăierile anuale, ca și rata de utilizare a pădurilor (fracția de tăieri anuale din creșterea anuală).

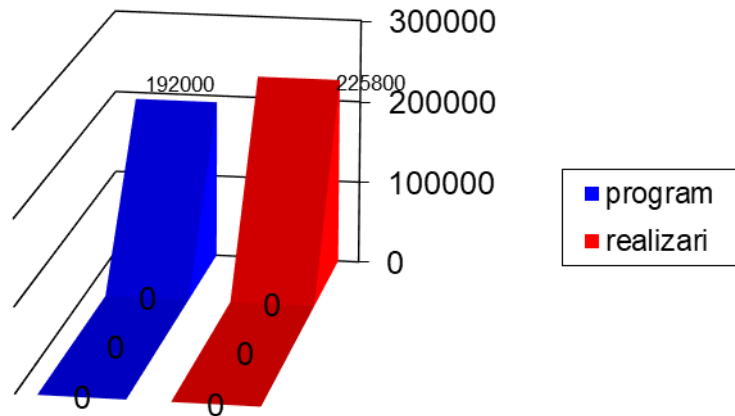
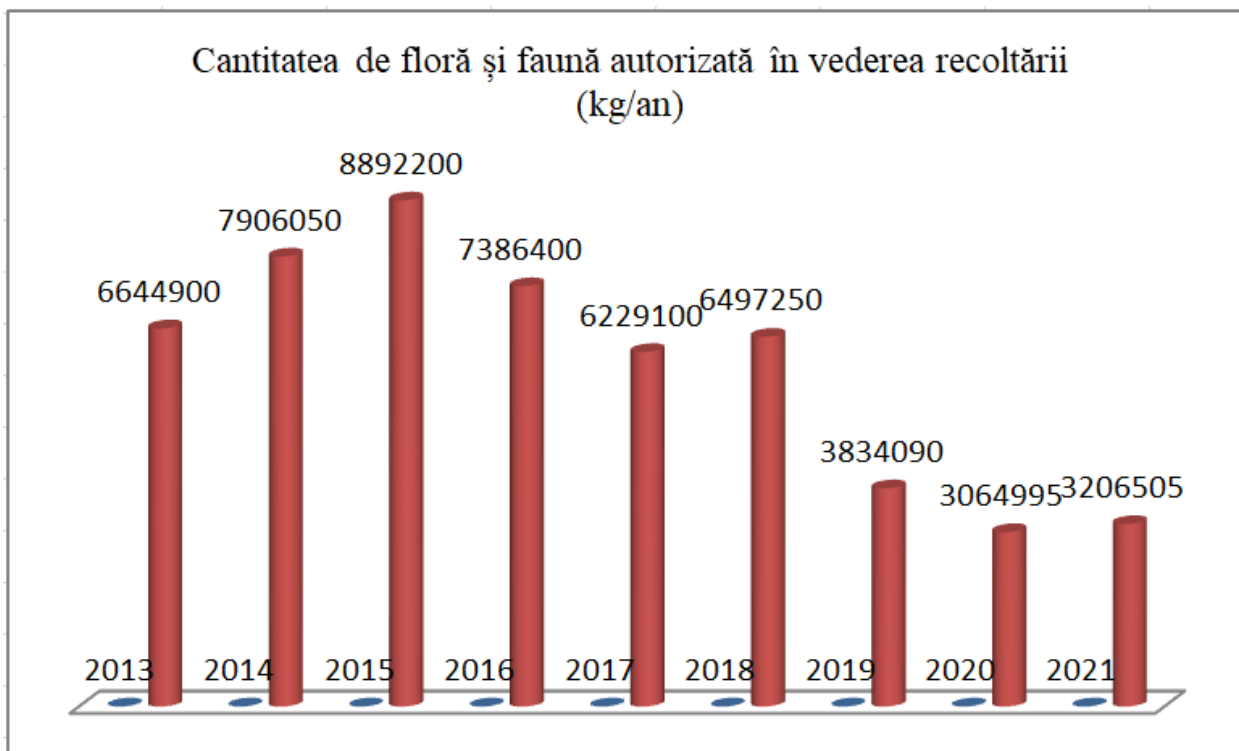

Fig. V.1.5.1 Realizări la recoltare masă lemnoasă

Raportul dintre creșterea și tăierea arborilor arată sustenabilitatea producției de masă lemnoasă în timp, cât și disponibilitatea actuală a masei lemnoase și potențialul acesteia. Pentru o dezvoltare durabilă, tăierile anuale nu trebuie să depășească creșterea anuală netă. Creșterea fondului forestier este o indicație a maturizării pădurilor. Raportul dintre creștere și tăieri în pădurile de exploatare este cel mai bun indicator pentru potențialul producției de masă lemnoasă și pentru starea biodiversității, a sănătății și funcțiilor pădurilor.

Datele privind suprafețele parcurse de exploatare forestieră și impactul exercitat de aceste activități asupra biodiversității în județul Bihor sunt deținute de Ocoalele silvice și private. În urma evenimentelor meteorologice nefavorabile, respectiv furtuni puternice din anul 2018, care s-au produs în fondurile forestiere din județul Bihor suprafețe întinse de păduri au fost afectate de

Fig. V.1.5.1.2 Reprezentarea grafică a evoluției cantităților de specii de floră și faună (melci) sălbatică, autorizate în vederea recoltării în perioada 2014-2022 pe raza județului Bihor

**Vedere de ansamblu ROSCI 0062 Defileul Crișului Repede Pădurea Craiului
(Foto: APM Bihor)**

Conform datelor prelucrate în Sistemul Integrat de Mediu – Conservarea Naturii, domeniul "Autorizații,, se remarcă faptul că, la nivelul județului Bihor în perioada 2013-2015 a avut loc o creștere a cantităților de resurse aprobate/avizate de către autoritățile implicate în procedura de reglementare și recoltate din flora spontană, urmată de o ușoară scădere în perioada **2016-2022**.

Recoltarea plantelor și fructelor de pădure din flora spontană și din ariile naturale protejate siturile Natura 2000 se realizează pe baza avizului emis de Academia Română, avizului ANANP și autorizațiilor de mediu emise de către APM Bihor. Apreciem că la nivelul anului 2020 încă persistă un impact negativ asupra biodiversității în ce privește

exploatarea resurselor naturale ale pădurii, reprezentate preponderent de fructe de pădure, ciuperci și plante medicinale, care exercită o presiune asupra biodiversității și poate să ducă în timp la diminuarea acestor resurse și să afecteze capacitatea de suport a ecosistemelor.

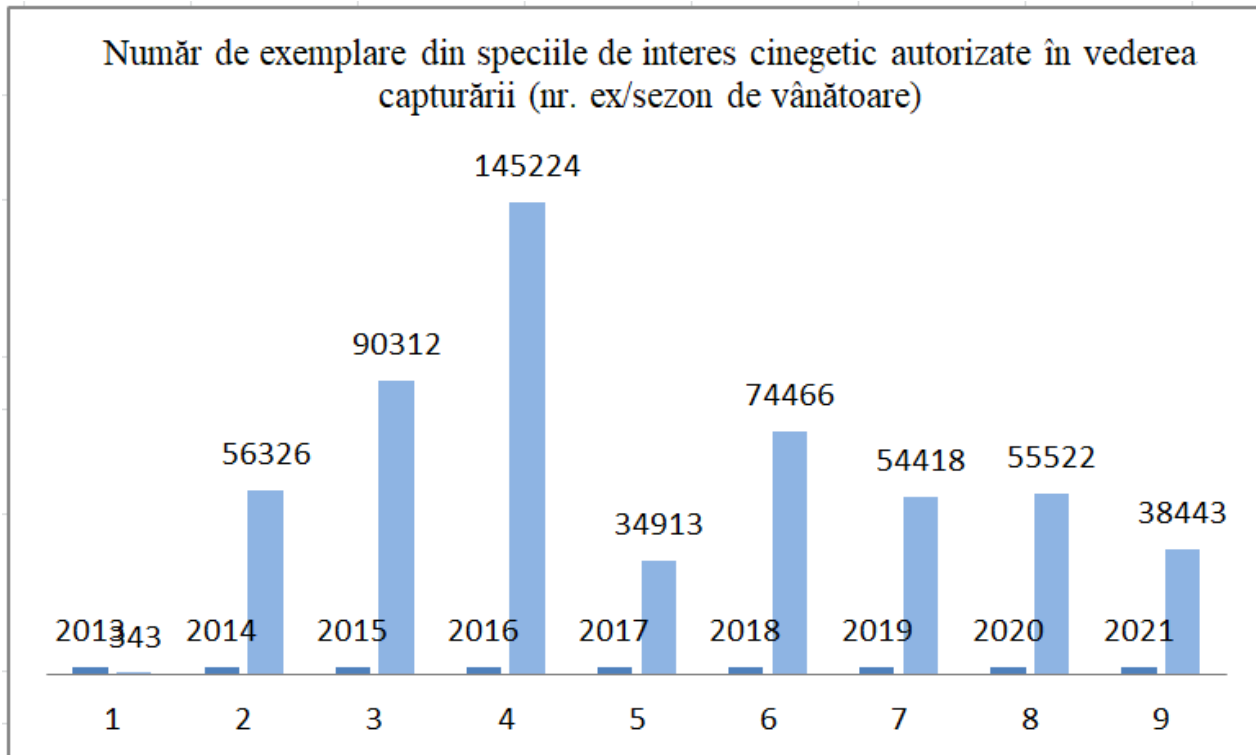

Fig. V.1.5.1.3 Reprezentarea grafică a evoluției numărului de exemplare de faună cinegetică autorizată în vederea capturării în perioada 2014-2022 pe raza județului Bihor

Din analiza datelor deținute pe acest domeniu apreciem că activitățile economice combinate cu reducerea fondului forestier și reducerea resurselor de hrană pentru fauna sălbatică, urmare a activităților de recoltare a resurselor pădurii are ca și implicații creșterea numărului de pagube produse de animalele sălbatice culturilor agricole și animalelor domestice din gospodăriile populației.

Ca urmare, rezultă că există un impact negativ asupra capacității de autoreglare în mod natural al biodiversității; astfel, specialiștii și instituțiile competente în domeniu trebuie să propună măsuri de protejare a biodiversității și resurselor naturale ale pădurii pentru a evita un dezechilibru ecologic.

În perioada 2016-2022 a crescut anual numărul cazurilor raportate de administrațiile publice locale cu privire la pagubele produse de animalele sălbatice culturilor agricole și animalelor domestice, ceea ce denotă existența unei presiuni asupra habitatelor acestor specii provocate de activitățile antropice, inclusiv creșterea animalelor domestice, vânatoarea și pășunatul. În anul 2021, Agenția pentru Protecția Mediului Bihor a fost convocată la 86 de comisii interinstituționale de constatare a pagubelor la culturile agricole și animalele domestice.

Avizul Agenției Naționale pentru Arii Naturale Protejate este însoțit de anumite condiții și recomandări pentru desfășurarea activităților din ariile naturale protejate.

- Se recomandă exploatarea rațională prin alternarea suprafețelor de recoltare la 1-3 ani și recoltarea parțială a fructelor de pădure, păstrându-se rezerve ca bază trofică pentru fauna din zonă, regenerarea resurselor, exploatarea sustenabilă.

- Se recomandă evitarea recoltării fructelor de pădure și plantelor medicinale din populații izolate și reprezentate de un număr mic de indivizi.
- Este interzisă recoltarea fructelor de pădure, ciupercilor și plantelor medicinale din zonele de conservare specială și zonele de protecție integrală.
- În zonele de management durabil (teritoriul parcurilor naturale Cefa și Apuseni) sunt permise activități tradiționale de utilizare a unor resurse regenerabile, în limita capacității productive și de suport a ecosistemelor, prin utilizarea unor tehnologii cu impact redus.

Activitatea de recoltare, colectare a fructelor de pădure, ciupercilor, plantelor medicinale ar putea conduce la scăderea gradului de conservare al habitatelor din care acestea sunt colectate, cât și a bazei trofice pentru o serie de specii de faună, una din speciile cele mai afectate fiind *Ursus arctos*, dar și unele specii de animale sălbatice de interes cinegetic

Având în vedere cerințele din ce în ce mai mari ale societății de consum este imperios necesară o îmbunătățire a cadrului legal prin care sunt desfășurate aceste activități economice în scopul asigurării dezvoltării durabile și prevenirii impactului negativ asupra ecosistemelor afectate de aceste activități și reducerea cantităților aprobate pentru recoltare din flora spontană.

V.2. PROTECȚIA NATURII ȘI BIODIVERSITATEA: PROGNOZE ȘI ACȚIUNI ÎNTREPRINSE

Prin **Strategia Națională și Planul de Acțiune pentru Conservarea Biodiversității**, România își propune, pe termen mediu (2010-2020), următoarele direcții generale de acțiune:

1. Stoparea declinului diversității biologice reprezentată de resursele genetice, specii, ecosisteme și peisaj și refacerea sistemelor degradate până în 2020.
2. Integrarea politicilor privind conservarea biodiversității în toate politicile sectoriale până în 2020.
3. Promovarea cunoștințelor, practicilor și metodelor inovatoare tradiționale și a tehnologiilor curate ca măsuri de sprijin pentru conservarea biodiversității ca suport al dezvoltării durabile până în 2020.
4. Îmbunătățirea comunicării și educării în domeniul biodiversității până în 2020.

Pentru îndeplinirea dezideratelor privind conservarea biodiversității și utilizarea durabilă a componentelor sale au fost stabilite următoarele **10 obiective strategice**:

- Dezvoltarea cadrului legal și instituțional general și asigurarea resurselor financiare.
- Asigurarea coerenței și a managementului eficient al rețelei naționale de arii naturale protejate.
- Asigurarea unei stări favorabile de conservare pentru speciile sălbatice protejate.
- Utilizarea durabilă a componentelor diversității biologice.
- Conservarea ex-situ.
- Controlul speciilor invazive.
- Accesul la resursele genetice și împărțirea echitabilă a beneficiilor ce decurg din utilizarea acestora.
- Susținerea și promovarea cunoștințelor, practicilor și inovațiilor tradiționale.
- Dezvoltarea cercetării științifice și promovarea transferului de tehnologie.
- Comunicarea, educarea și conștientizarea publicului.

În perioada 2010-2021 legislația în domeniul protecției mediului și a biodiversității a înregistrat o dinamică continuă, urmare a necesităților de aliniere ca stat membru la

prevederile directivelor și regulamentelor europene. Competențele în domeniul administrării/ monitorizării/reglementării și inspecției în domeniul biodiversității, conform legislației naționale actuale au fost separate. Conform prevederilor legale actuale, problematica privind protecția biodiversității parcurge o etapă în care deciziile de mediu apreciem că sunt dispersate și intră în jurisdicția a 6 instituții deconcentrate aflate în subordinea a trei ministere distincte (Agenția pentru Protecția Mediului, Garda de Mediu, Ocoalele silvice, Direcția Apelor Crișuri, Garda Forestieră, Agenția Națională pentru Arie Naturale Protejate structură teritorială, Direcția Agricolă) cu atribuții în monitorizarea factorilor de mediu și biodiversității.

Modul în care această "dispersare" a competențelor contribuie sau nu la o îmbunătățire a protecției biodiversității și o apropiere a deciziei de cetățean/administrația publică locală, adoptarea celor mai bune decizii în ce privește proiectele/activitățile, având în vedere și necesitățile generațiilor care vor urma, poate fi evaluat de către autoritățile competente la nivel central și pot fi, astfel, îmbunătățite politicile publice în acest domeniu.

Un instrument important de planificare județeană în domeniul protecției mediului este Strategia de Dezvoltare a Județului Bihor și Planul Local de Acțiune pentru Mediu în care sunt evaluate necesitățile investiționale, care vor contribui la protecția factorilor de mediu și biodiversității din județul Bihor pe termen scurt și mediu. Astfel, realizarea acestor investiții în domeniul sistemelor de apă/canalizare/epurare are un impact pozitiv și vor contribui la protecția factorului de mediu apă și, implicit, a habitatelor acvatice. Proiectele de modernizare a infrastructurii rutiere, investițiile în ariile naturale protejate vor contribui pe termen mediu și lung la îmbunătățirea indicatorilor de calitate a aerului, apei, solului, protecția împotriva zgomotului și protejarea habitatelor și speciilor.

Primula vulgaris Muntele Șes (foto: Agenția pentru Protecția Mediului Bihor)

Valea Curăturii - comuna Căbești județul Bihor(foto: Agenția pentru Protecția Mediului Bihor)

DEȘEURI

- Cantitatea de deșeuri produsă, cantitatea de deșeuri eliminată, și modul de eliminare (% prin reciclare, % prin ardere,% prin compostare)
- Numărul depozitelor neconforme identificate
- Cantitatea de deșeuri din depozitele neconforme
- Numărul localităților care beneficiază de servicii de salubritate, (proprie, prin concesionare către societăți specializate)
- Cantitatea și compoziția deșeurilor generate
- Gradul de colectare al deșeurilor generate
- Numărul containerelor de colectare a deșeurilor ▪Gradul de colectare selectivă
- Distanța de transport a deșeurilor de la generator la depozitul ecologic
- Numărul centrelor de colectare pentru deșeurile de echipamente electrice și electronice, respectiv de vehicule uzate
- Costul pentru gestionarea deșeurilor
- Cantitățile de deșeuri reciclabile colectate ▪Cantitățile de deșeuri reciclabile valorificate
- Gradul de valorificare a nămolurilor neutralizate utilizate în construcții ca aditivi (tone/an) ▪Număr de stații de neutralizare autorizate
- Tone deșeuri neutralizate/an
- Generarea de deșeuri municipale (kg/loc/zi sau tone/loc/an) ▪Colectarea deșeurilor municipale (kg/loc/zi)
- Procentul de colectare separată față de totalul deșeurilor municipale ▪Densitatea recipientilor de colectare (recipienti/10.000 loc)
- Număr de mașini gunoieră (număr/10.000 loc)
- Număr de instalații de reciclare și eliminare a deșeurilor municipale ▪Număr de amenzi pentru depozitarea ilegală a deșeurilor

ENERGIE

- Cantitatea de electricitate produsă din surse regenerabile de

- energie ▪ Consumul de electricitate (MWh/locuitor)
- Consumul de gaz metan (m³/locuitor)
- Consumul de energie electrică pe sectoare (rezidențial, industrie, agricultură, comerț/servicii) (MWh) ▪ Existența unui plan energetic (Da/Nu)

ZGOMOT

- Clasarea infrastructurilor (% din infrastructuri care depășește pragul admis, % din infrastructuri sub pragul admis)
- Număr de stații fixe de monitorizare a zgomotului (număr stații/100 km²) ▪ Implementarea barierelor de zgomot (km bariere/km²)
- Număr de cereri de intervenție, după sursa de zgomot (activități industriale, trafic, activități recreaționale) (la 100.000 loc)
- Număr autorizații temporare pentru poluare fonică (evenimente muzicale, sportive etc) ▪ Număr de amenzi pentru zgomotul produs de trafic
- Existența hărților de zgomot (Da/Nu)
- Existența unui plan de reducere a zgomotului (Da/Nu)

EVOLUȚIA MODALITĂȚILOR DE TRANSPORT VIZÂND LIMITAREA EMISIILOR DE POLUANȚI (MODALITĂȚI DE DEPLASARE)

- Repartizarea modalităților de deplasare urbane/modalități de transport: *numărul persoanelor care utilizează autoturismul personal, suprafața amenajată cu piste pentru bicicliști și a zonelor pietonale (în km), deservirea de către transportul în comun (în km, în număr de deplasări/persoană/an), numărul călătorilor care utilizează rețeaua feroviară regională*
- Evoluția nivelului de frecvență a transportului colectiv ▪ Lungimea liniilor de tramvaie (km)
- Densitatea liniilor de transport în comun (număr linii/100 km²)
- Densitatea vehiculelor de transport în comun (vehicule/1000 loc) ▪ Densitatea vehiculelor de transport (vehicule/1000 loc)
- Densitatea taxiurilor (taxiuri/1000 loc)
- Densitatea zonelor pietonale (m²/100 locuitori) ▪ Lungimea pistelor pentru biciclete (km) ▪ Densitatea zonelor cu trafic restricționat ▪ Număr de călători cu transportul în comun

EVOLUȚIA MODALITĂȚILOR DE TRANSPORT VIZÂND LIMITAREA EMISIILOR DE POLUANȚI (VEHICULE NEPOLUANTE)

- Evoluția numărului de vehicule nepoluante/dotarea totală pentru transportul public
- Controlarea vechimii parcului de autoturisme și consumării bio-carburanților (GPL, GNV) de către persoanele private și colectivități
- Vechimea parcului auto și a consumului de carburanți alternativi ▪ Număr de autovehicule non euro
- Număr de autovehicule euro 1, 2, 3, 4

ZONE VERZI

- Densitatea zonelor verzi din spațiul public (m²/locuitor sau m²/100 km²) ▪ Inițierea de noi zone verzi pe an (număr zone verzi noi/an)
- Existența unui plan pentru zonele verzi (Da/Nu)

8 DEȘEURI

Gradul de acoperire cu servicii de salubritate pentru cele 101 UAT-uri tinde spre procentul de 100 %.

Județ	Urban (nr. persoane)	Rural (nr. persoane)	Populație deservită serviciu salubritate %	Populație deservită serviciu salubritate în RURAL %
Bihor	269604	287686	100	99,90

În județul Bihor sunt 101 administrații publice locale, dintre care 91 de comune și 10 așezări urbane. Toate administrațiile publice locale din județul Bihor sunt deservite de operatori de salubritate licențiați, ceea ce permite realizarea unui **gradul de conectare** a populației la serviciul de salubritate este 99,9%.

Evoluția gradului de conectare al populației la serviciul de salubritate, în județul Bihor prezintă un trend crescător, în mediul urban (reprezentat de 10 așezări urbane) este îndeplinit în procent de 100%, iar în mediul rural (reprezentat de un număr de 91 comun) de 99,8%, pentru perioada 2015-2021, astfel:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	%	%	%	%	%	%	%
Urban	95,88	96	99	99,97	99,98	100	100
Rural	81,1	83	91	96,28	99,27	99,8	100
Media	88,36	89,5	95	98,08	99,6	99,9	100

Gradul de acoperire cu servicii de salubritate pentru cele 101 UAT-uri tinde spre procentul de 100 %.

Județ	Urban (nr. persoane)	Rural (nr. persoane)	Populație deservită serviciu salubritate %	Populație deservită serviciu salubritate în RURAL %
Bihor	269604	287686	100	99,90

În anul 2022 conform datelor furnizate de autoritățile centrale situația numărului de locuitori din mediul urban și rural din județul Bihor a fost următoarea.

Județ	Urban	Rural
BIHOR	274561	286843

Gradul de acoperire cu servicii de salubritate pentru cele 101 Unități Administrative Teritoriale tinde spre procentul de 100 %.

3.Situația actuală a gestionării deșeurilor:

Gestionarea deșeurilor.

Deșeurile municipale sunt reprezentate de totalitatea deșeurilor menajere și similare acestora generate în mediul urban și rural din gospodării, instituții, unități comerciale și de la operatori economici, deșeurii stradale colectate din spații publice, străzi, parcuri, spații verzi, la care se adaugă și deșeurii din construcții și demolări rezultate din amenajări interioare ale locuințelor colectate de operatorii de salubritate.

Deșeurile municipale generate cuprind atât deșeurile generate și colectate (în amestec sau separat), cât și deșeurile generate și necolectate. Deșeurile generate și necolectate sunt reprezentate în cea mai mare parte de deșeurile menajere și similare din zonele în care populația nu este conectată la serviciile de salubritate.

PJGD cuprinde următoarele informații referitoare la caracterizarea generării deșeurilor municipale din punct de vedere cantitativ și calitativ:

- cantități de deșeurii municipale generate;
 - structura deșeurilor municipale;
 - compoziția deșeurilor municipale;
- * indicii de generare a deșeurilor municipale;

La nivelul județului Bihor serviciul de salubritate se realizează prin intermediul unei infrastructuri tehnico-edilitare specifice care, împreună cu mijloacele de colectare și transport al deșeurilor, formează sistemul public de salubritate.

Sistemul de salubritate este alcătuit dintr-un ansamblu tehnologic și funcțional, care cuprinde construcții, instalații și echipamente specifice destinate prestării serviciului de salubritate, precum: puncte de colectare, unități de compostare, autovehicule pentru colectare, stații de transfer și echipamente aferente acestora, stații de sortare, stații de compostare, depozit de deșeurii.

În vederea optimizării activităților de colectare și transport, județul Bihor a fost împărțit în 6 zone de colectare după cum urmează:

- Zona de Gestionare Deșeurii 1 Oradea cu subzonele 1A și 1B, acoperă partea de vest a județului (cu municipiul Oradea) cu o cantitate estimată de deșeurii generate de 90896 to/an, care va fi deservită de depozitul județean din Oradea, stația de sortare din Oradea, stația de compostare existentă în Oradea, stația TMB construită în cadrul acestui proiect, în apropiere de depozitul conform.
- Zona de Gestionare Deșeurii 2, acoperă partea de est a județului (cu orașul Aleșd), cu o cantitate estimată de deșeurii generate de 9780 to/an, care va fi deservită de stațiile de transfer și sortare existente (Aleșd).
- Zona de Gestionare Deșeurii 3, acoperă partea de sud-vest a județului (cu municipiul Salonta), cu o cantitate de deșeurii generate de 12589 to/an, care va fi deservită de noile stații de transfer și sortare (Salonta).

- Zona de Gestionare Deșeuri 4, acoperă partea de sud-est a județului (cu municipiul Beiuș), cu o cantitate de deșeuri generate de 18069 to/an, care va fi deservită de noile stații de transfer și sortare (Beiuș) și de stația de stocare temporară a deșeurilor (Steii).
- Zona de Gestionare Deșeuri 5, acoperă partea de nord-est a județului (cu municipiul Marghita), cu o cantitate de deșeuri generate de 12455 to/an, care va fi deservită de noile stații de transfer și sortare (Marghita).
- Zona de Gestionare Deșeuri 6, acoperă partea de nord a județului (cu orașul Săcuieni), cu o cantitate de deșeuri generate de 13301 to/an, care va fi deservită de noua stație de transfer (Săcuieni) și de stația de sortare (Valea lui Mihai- Marghita) existentă și stația de compostare din Valea Lui Mihai.

Având în vedere această zonare în județul Bihor, au fost stabilite soluții optime pentru fiecare componentă a sistemului de management al deșeurilor.

Pentru colectarea unor anumite fluxuri de deșeuri periculoase (ex: deșeurile de baterii și acumulatori), sistemul de colectare poate să fie asigurat de către producători (care oricum au obligația aceasta impusă prin legislația specifică în vigoare cu privire la responsabilitatea extinsă a producătorului), iar pentru altele (cum sunt uleiurile uzate alimentare) există deja un sistem asigurat de operatori economici autorizați, care pot fi sprijiniți în asigurarea unei infrastructuri adecvate colectării deșeurilor de la populație (puncte de lucru pe domeniul public, sprijin în realizarea de campanii periodice de colectare etc.). Colectarea acestor deșeuri în Oradea se face și în cadrul celor două puncte de colectare cu aport voluntar amplasate pe străzile Thurzo Sandor și Uzinelor unde se colectează deșeuri cu conținut periculos, materiale textile, bunuri reutilizabile, ambalaje metalice, obiecte de uz caznic, sticlă, deșeuri electrice/electrocasnice și electronice, materiale plastice, hârtie și carton, lemn și mobilier, deșeuri vegetale, dar și deșeuri provenind din construcții/amenajări.

Zona 1(A și B)

Deșeuri menajere

Colectarea constă din:

- colectarea bazată pe sistem poartă-în-poartă pentru gospodăriile individuale din mediul urban și în mediul rural, unde acest sistem este deja implementat;
- colectarea prin intermediul punctelor de colectare pentru zona de blocuri de locuințe, atât în mediul urban și în mediul rural și în zonele cu un acces dificil.

Zonele comerciale mari și firmele comerciale importante utilizează europubele de 1,1 m³ (acestea sunt ori din plastic ori din metal). Instituțiile, supermarketurile și zonele industriale utilizează containere de 5-10 m³ (acestea sunt închiriate de la operatorii de salubritate care realizează și transportul pe baza de contract). Fiecare supermarket ori centru comercial mare poate fi echipat și cu containere compactoare (pentru carton/hârtie), colectate prin intermediul mașinilor cu elevatoarelor cu cârlig.

Agenții economici din zona rurală pot utiliza recipientele de pre-colectare de la platformele de colectare a deșeurilor sau pot utiliza o dotare proprie.

1. Deșeurile precolectate de utilizatorii casnici și non casnici din zonele urbane și rurale, sunt colectate și transportate la stația TMB Oradea, la stația de compostare Oradea sau la depozitul conform Oradea, pe baza fluxului de deșeuri

2. Deșeurile reciclabile din localitățile Zonei 1 sunt colectate și transportate la stația de sortare Oradea.

3. Colectarea deșeurilor menajere și reciclabile se face astfel:

Zonele urbane

În cartierele de blocuri deșeurile menajere, generate de utilizatorii casnici sunt colectate, din punctele de colectare – platforme special amenajate dotate cu Eurocontainere de 1.100 l, pe fracții:

- deșeuri din plastic și metal
- deșeuri din hârtie și carton
- deșeuri din sticlă
- deșeuri reziduale
- biodeșeuri

În gospodăriile individuale deșeurile menajere, generate de generatorii casnici sunt colectate pe trei fracții:

- deseu rezidual (pubela neagra)
- deseu reciclabile (hartie, carton, plastic, metal) saci galbeni
- biodeșeuri in pubele separate (marou)

Precolectarea pe cele 3 fracții se face din poartă în poartă utilizând cel puțin pentru fracția umedă/rezidual pubele de 60 l și de 120 de litri

Zonele rurale.

Deșeurile generate de utilizatorii casnici din zona rurală sunt colectate din poartă în poartă după cum urmează:

- deseu rezidual (pubela de 60/120 litri)
- reciclabil plastic/metal (saci galbeni)
- deseu hartie/carton (saci albastri)
- deseu de sticla (pubela verde 60/120 litri)

Deșeurile similare celor menajere.

Utilizatorii non-casnici (instituții, operatori economici etc.) precolectează deșeurile similare celor menajere pe patru categorii, după cum urmează:

- deșeuri din plastic și metal
- deșeuri din hârtie și carton
- deșeuri din sticlă
- deșeuri reziduale

Utilizatorii non-casnici folosesc, pentru precolectarea deșeurilor reziduale, recipiente pe care RER Vest, Ave Bihor, S.C.Salubri îi va pune la dispoziție conform contractului încheiat cu aceștia sau contra cost în funcție de capacitatea recipientilor.

Utilizatorii non-casnici cu puncte de lucru amplasate în zona rurală folosesc de regulă, pentru colectarea deșeurilor reciclabile, recipientii special destinați și amplasați pe platformele de colectare.

Deșeurile verzi din parcuri, grădini și cimitire.

Deșeurile verzi din parcuri, grădini și cimitire, de pe domeniul public, sunt colectate separat, prin grija autorităților publice locale, și transportate prin mijloace proprii, la cea mai apropiată instalație de compostare.(Oradea sau Valea lui Mihai)

Deșuri din piețe.

Deșeurile din piețe sunt precolectate, de către administrația fiecărei piețe pe patru categorii:

- deșuri din plastic și metal
- deșuri din hârtie și carton
- deșuri din sticlă
- deșuri reziduale
- deșuri biodegradabile

Deșeurile sunt precolectate în Eurocontainere de 1.1 mc amplasate pe platformele de precolectare aferente fiecărei piețe, puse la dispoziție contra cost proprietarilor/ administratorilor piețelor respective.

Alte tipuri de deșuri.

Pentru orice tipuri de deșuri altele decât cele menționate mai sus se asigură de către operatorii de salubritate gestionarea acestora.

Zona 2,3,4,5,6 – Aleșd.

Modalitatea de gestionare pe fluxuri de generare este următoarea:

- Deșeurile reziduale colectate de la utilizatorii casnici și non casnici din zona urbana, sunt colectate și transportate la stația de transfer Alesd - Zona 2, la stația de transfer Salonta – Zona 3, la stația de transfer Beiuș – Zona 4, la stația de transfer Marghita – Zona 5, la stația de transfer Săcuieni – Zona 6 (zona 5 – 6 se transportă fie la stația de biodegradabil Valea lui Mihai sau la depozitul ecologic Oradea). Întrucât TMB din Oradea nu are operator, deșeurile reziduale sau biodeșeurile se depozitează la depozitul ecologic Oradea.
- Deșeurile reciclabile din Zona 2 sunt colectate și transportate la stația de sortare Alesd, cele din Zona 3 la stația de sortare Salonta, cele din Zona 4 la stația de sortare Beiuș, cele din Zona 5 la stația de sortare Marghita, cele din Zona 6 la stația de sortare Valea lui Mihai
- Bio-deșeurile colectate separat Zona 2, 3, 4, 5, 6 sunt transportate la stațiile de compostare Oradea și Valea lui Mihai.

Colectarea deșeurilor menajere pe fracții în mediul urban se face astfel:

În cartierele de blocuri deșeurile menajere, generate de utilizatorii casnici sunt colectate, din punctele de colectare – platforme special amenajate dotate cu Eurocontainere de 1.100 l, pe cinci fracții:

- deșuri din plastic și metal
- deșuri din hârtie și carton
- deșuri din sticlă
- biodeșuri
- deșuri reziduale

În gospodăriile individuale, deșeurile menajere generate de generatorii casnici sunt colectate pe astfel:

- În sacul galben: deșeuri din plastic și metal
- În sacul albastru - deșeuri din hârtie și carton
- În pubele verzi: deșeuri din sticlă
- În pubele negre: deșeuri reziduale
- În pubele maro: biodeșeurile

Precolectarea se face din poartă în poartă utilizând pentru fracția reziduală, biodeșeuri și deșeurile din sticlă pubele de 120 de litri. Pentru fracția reciclabilă plastic/metal, hârtie/carton colectarea se face cu saci dedicați și inscripționați corespunzător fracției colectate, puși la dispoziție de către operatorul de colectare.

Colectarea deșeurilor menajere se face astfel:

- În sacul galben: deșeuri din plastic și metal
- În sacul albastru - deșeuri din hârtie și carton
- În pubele verzi: deșeuri din sticlă
- În pubele maro: Frația umedă
- În pubele negre: deșeuri reziduale

Utilizatorii non-casnici (instituții, operatori economici etc.) precolează deșeurile similare celor menajere pe cinci categorii, după cum urmează:

- deșeuri din plastic și metal
- deșeuri din hârtie și carton
- deșeuri din sticlă
- biodeșeuri
- deșeuri reziduale

Deșeurile verzi din parcuri, grădini și cimitire

Deșeurile verzi din parcuri, grădini și cimitire, din domeniul public, sunt colectate separat, prin grija autorităților publice locale, și transportate prin mijloace proprii, la stația de compostare Oradea și Valea lui Mihai.

Deșeurile din piețe

Deșeurile din piețe sunt precolectate, de către administrația fiecărei piețe pe 5 categorii:

- deșeuri din plastic și metal
- deșeuri din hârtie și carton
- deșeuri din sticlă
- biodeșeuri
- deșeuri reziduale

Deșeurile vor fi precolectate în Eurocontainere de 1.1 mc amplasate pe platformele de precolectare aferente fiecărei piețe.

Mijloace fixe ce au fost transferate operatorilor prin contractele de delegare.

Zona 1
Containere colectare deșeuri reciclabile 1,1 mc – 250 buc
Mărunțitoare – 1 buc
Compostoare individuale 300 l – 5000 buc
Container 770 l – 30 buc
Containere colectare deșeuri reciclabile 1,1 mc-149 buc
Zona 2 Aleșd
Statie de sortare /transfer

Containere 30 mc - 6 buc
Tocatoare 1 buc
Camion cu hook-lift cu remorca auto – 1 +1 buc
Containere colectare deșeuri reciclabile 1,1 mc – 240 +161 bucăți
Compostor individual 300 l - 3000 buc
Container 770 l -26 buc
Pubele colectare deșeuri biodegradabile 120 l – 1000 buc
Zona 3 Salonta
Hala sortare/transfer
Containere inchise 30 mc Salonta 7 buc
Camion cu mecanism de ridicare cu carlig si remorca SS Salonta 3 buc
Incarcator cu roti Statie sortare Salonta 1 buc
Motostivuator Statie sortare Salonta 1 buc
Containere de colectare deșeuri cu capacitatea de 1,1 m.c. – 178 +443 buc
Tocatoare 1 buc
Compostoare individuale – 3000 buc
Pubele colectare de euri biodegradabile 120 l – 1000 buc
Container 770 l – 26 buc
Zona 4 - Beius
Camion cu mecanism de ridicare cu carlig si remorca SS Beius 5 buc
Încărcător cu roti Stație sortare Beiuș 1 buc
Motostivuator Stație sortare Beiuș 1 buc
Containere de colectare deșeuri cu capacitatea de 1,1 m.c. – 465+403 buc
Mărunțitoare – 1 buc
Compostoare individuale – 3500 buc
Containere inchise 30 mc Beius 10 buc
Pubele colectare deșeuri biodegradabile 120 l – 1000 buc
Container 770 l – 26 buc

Ștei
Încărcător cu roți Platforma stocare temporara Stei 1 buc
Zona 5 Marghita
Camion cu mecanism de ridicare cu carlig si remorca SS Marghita 3 buc
Incarcator cu roti Statie sortare Marghita 1 buc
Motostivuitor Statie sortare Marghita 1 buc
Compostoare individuale 300 l – 3000 buc
Containere colectare deșeuri reciclabile 1,1 mc – 399 buc
Container 30 mc – 7 buc
Pubele colectare deșeuri biodegradabile 120 l – 1000 buc
Container 770 l – 26 buc
Marunțitoare – 1 buc
Zona 6 Săcuieni
Containere inchise 30 mc Sacuieni 10 buc
Camion cu mecanism de ridicare cu carlig si remorca - ST Sacuieni 2 buc
Pubele colectare deșeuri biodegradabile 120 l – 1000 buc
Containere colectare deșeuri reciclabile 1,1 mc – 489 buc
Compostoare individuale 300 l – 2500 buc
Mărunțitoare – 1 buc
Press container – 1 buc
Container 770 l – 26 buc
Container 24 mc – 4 buc

Colectarea separată a deșeurilor pe fracțiile stabilite prin SIMD este în curs de implementare în zonele urbane rezidențiale cu clocuințe colective, iar numărul de containere din cadrul punctelor de colectare amplasate în zonele de blocuri se pare că sunt insuficiente pentru asigurarea colectării separate. Un aspect de menționat este, de asemenea, faptul că populația nu respectă modalitatea impusă de colectare separată, atât din motive de mentalitate cât și din motive independente de aceștia (containerele pentru o anumită categorie de deșeuri sunt pline la refuz și atunci populația se vede nevoită să depună deșeurile în containerele mai goale).

Colectarea deșeurilor ca urmare a derulării activităților turistice, identificată de CJ Bihor este reprezentată de deșeurile ce apar în unele zone (Coada Lacului, Șinteu, Bulz, Ciunta și Peștera Unguru Mare, Boga, Vârtop, Padis, zona carstica Glavoi, Peștera Meziad, Valea Roșiei, Sighiștel, Valea Boiului, Valea Brătcuței, Frântura, Peștera Vântului, Vadu Crișului, Bratca, Pădurea Neagră și Vârciorog) din județ rămase necolectate.

În gestionarea colectării și transportului deșeurilor din aceste zone a fost identificată lipsa unui sistem de transport a deșeurilor din zonele turistice. Pentru golirea pubelelor din punctele de colectare din zonele turistice, este nevoie de autospeciale cu sau fără compactare, dar care să aibă instalat un braț de ridicare pentru aceste pubele și un sistem de rulare specific în special drumurilor forestiere mai greu accesibile.

La data elaborării raportului conform datelor comunicate de ADI Ecolect Group sunt funcționale următoarele amplasamente. la Padis există un punct de colectare cu containere de 1,1 mc;

-au fost realizate puncte de colectare cu containere semiîngropate la următoarele pct turistice:

-Dobrești -zona 4/Pietroasa -zona 4/Remetea -zona 4/Roșia -zona 4/Ștei -zona 4/Cociuba Mare - zona3/Betfia -Zona 1b

Transferul deșeurilor

Transferul deșeurilor reciclabile și reziduale colectate, prin intermediul Stațiilor de transfer, în județul Bihor se realizează după cum urmează:

- Zona 2 deservită de stația de transfer din Aleșd, în partea de est a județului, cu o capacitate totală de 12.700 to/an

- Zona 3 deservită de stația de transfer din Salonta, în partea de sud-vest a județului, cu o capacitate totală de 9.900 to/an

- Zona 4 deservită de stația de transfer din Beiuș, în partea de sud-est a județului, cu o capacitate totală de 16.100 to/an

- Zona 5 deservită de stația de transfer din Marghita, în partea de nord-est a județului, cu o capacitate totală de 10.600 to/an

- Zona 6 deservită de stația de transfer din Săcuieni, în partea de nord a județului cu o capacitate totală de 13.000 to/an

- În Ștei (arondat Zonei 4) este realizată o stație de stocare temporară cu o capacitate de 3.500 t/an deșeuri colectate în amestec. Acestea vor merge în stația de transfer și sortare din Beiuș. În acest scop, zona este echipată cu 4 containere de 30 m³, care vor fi transportate la stația de transfer și sortare Beiuș de 1-2 ori pe zi (la orele de vârf).

Ca și deficiență majoră constatată în acest moment este gradul ridicat de uzură al stației de transfer și sortare de la Aleșd și stația de sortare Valea lui Mihai din cauza dotărilor sau exploatarea necorespunzătoare.

Tratarea și depozitarea deșeurilor municipale.

Principalele operații de tratare /valorificare a deșeurilor municipale sunt:

- sortarea deșeurilor;
- valorificarea deșeurilor municipale;
- tratarea biologică a biodeșeurilor colectate separat;
- tratarea mecano-biologică.
- Tratare prin co-incinerare.

Sistemul de colectare a materialelor reciclabile existente

Sistemul de sortare a materialelor reciclabile la nivelul județului Bihor se realizează astfel:

- Zona 1 - cantitatea totală de deșeuri colectată în containerele reciclabile pentru hârtie și plastic/metal este sortată la stația de sortare existentă de la Oradea. Capacitatea stației de sortare este de 37.500 t/an și produce 18.800 t/an deșeuri valorificabile și 18.700 t/an reziduuri (Capacitatea maximă a stației este 39.000 t/an, dar va primi circa 37.500 t/an).
- Zona 2 - cantitatea totală de deșeuri colectată în containerele reciclabile pentru hârtie și plastic/metal este sortată la stația de sortare de la Aleșd. Capacitatea stației de sortare este de 4.000 t/an și produce 2.000 t/an deșeuri valorificabile și 2.000 t/an reziduuri.
- Zona 3 - cantitatea totală de deșeuri colectată în containerele reciclabile pentru hârtie și plastic/metal este sortată la stația de sortare de la Salonta. Capacitatea stației de sortare este de 4.500 t/an și produce 2.400 t/an deșeuri valorificabile și 2.100 t/an reziduuri.
- Zona 4 - cantitatea totală de deșeuri colectată în containerele reciclabile pentru hârtie și plastic/metal este sortată la stația de sortare de la Beiuș). Capacitatea stației de sortare este de 7.000 t/an și produce 3.500 t/an deșeuri valorificabile și 3.500 t/an reziduuri.
- Zona 5 - cantitatea totală de deșeuri colectată în containerele reciclabile pentru hârtie și plastic/metal este sortată la stația de sortare de la Marghita. Capacitatea stației de sortare este de 4.500 t/an și produce 2.400 t/an deșeuri valorificabile și 2.100 t/an reziduuri.
- Zona 6 - cantitatea totală de deșeuri colectată în containerele reciclabile pentru hârtie și plastic/metal este sortată la stația de sortare de la Valea lui Mihai. Capacitatea stației de sortare este de 4.500 t/an și produce 2.400 t/an deșeuri valorificabile și 2.100 t/an reziduuri.
- Aproximativ 9500 tone de deșeuri, este reciclată direct de la instituții și merg direct la companiile de reciclare și valorificare.
Tipul materialelor recuperate prin intermediul facilităților enumerate anterior sunt: metal, sticlă, hârtie/carton, plastic.

Sortarea deșeurilor municipale

Deșeurile reciclabile colectate separat la stațiile de sortare existente pe teritoriul județului.

În prezent există la nivelul județului există 5 stații de sortare pentru deșeuri municipale, acum în operare.

Stația de sortare - compostare deșeuri Valea lui Mihai a fost construită în anul 2008, în urma unui proiect PHARE CES. Capacitatea actuală de prelucrare a stației de sortare: 1.0-1.2 to/h. Această stație de sortare are în componență: Banda rulantă transportoare tip lanț cu ghidaj, Banda rulantă transportoare orizontală pentru sortare, Perforator flacoane PET, Încărcător frontal.

Linia de sortare de la Valea lui Mihai în vederea valorificării energetice trebuie re tehnologizată pentru a fi transformată în stație de tratare mecanică modernă, dotată cu echipamente suplimentare de sortare și tratare: tocător, ciur rotativ, separator balistic, separator magnetic, desfăcător saci, benzi transportoare optimizate, presă de balotat, extindere hala în vederea creșterii cantității de baloți stocați.

Stația de sortare Aleșd a fost realizată în anul 2009 prin fonduri de la AFM și prezintă atât grad mare de uzură, dar este și depășită moral, fapt ce impune modernizarea și redotarea sa. Această stație de sortare are în componență: cântar pod bascula ce nu mai corespunde metrologic din 2016, benzi transportoare, benzi sortare.

Linia de sortare de la Aleșd în vederea valorificării energetice trebuie re tehnologizată pentru a fi transformată în stație de tratare mecanică modernă, dotată cu echipamente suplimentare de sortare și tratare: tocător, ciur rotativ, separator balistic, separator magnetic, desfăcător saci, benzi transportoare optimizate, presă de balotat, extindere hala în vederea creșterii cantității de baloți stocați.

Deficiența a procesului de sortare pentru stațiile de sortare noi Beiuș, Marghita, Salonta și Săcuieni realizate prin proiectul SMID și pentru cele realizate anterior Aleșd și Valea lui Mihai este randamentul actual teoretic de 50% (realizat efectiv sub 50%). Cerința ce trebuie asigurată prin modernizarea lor este randamentul de sortare de 75 % conform prevederilor legale

Reciclarea /Valorificarea deșeurilor

Valorificarea deșeurilor municipale reciclate se face fie prin reciclatori autorizați, fie prin activitatea de colectare organizată de operatorii economici privați, autorizați pentru colectarea deșeurilor reciclabile.

Având în vedere ultimele modificări legislative ale Legii nr. 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și deșeurilor de ambalaje (prin OUG nr. 74/2018), este de menționat faptul că deșeurile de ambalaje generate de populație și care nu ajung în stațiile de sortare ale SMID Bihor, ajung la operatorii economici privați autorizați pentru activitatea de colectare a deșeurilor reciclabile, sau la operatorii economici comercianți care își organizează în cadrul structurii de vânzare puncte de preluare a ambalajelor reutilizabile. Pentru ambele categorii de operatori economici obligația legală este de a se înregistra la nivelul Asociației de Dezvoltare Intercomunitară (în cazul județului Bihor, ADI ECOLECT GROUP) și de a raporta acesteia trimestrial cantitățile de deșeuri de ambalaje, respectiv de ambalaje reutilizabile pe care le-au preluat de la populație.

Tratarea deșeurilor

Pentru a asigura atingerea țintelor privind reducerea de la depozitare a deșeurilor **biodegradabile** municipale, SMID Bihor prevede:

- compostarea unei cantități de deșeuri biodegradabile din grădini și parcuri ,piețe colectate separat și parte din deșeurile biodegradabile provenite de la populație, colectate separat;
- promovarea compostării individuale în gospodăriile particulare ale populației din mediul rural.

Prin proiectul SIMD Bihor, era prevăzut ca 3080 tone din deșeurile biodegradabile generate în mediul rural, să se composteze în gospodării, în compostoare individuale. Astfel, cetățenii din mediul rural au fost dotați cu 20000 unități individuale de compostare a deșeurilor biodegradabile. Compostarea în gospodării urma a fi aplicată pentru deșeurile biodegradabile rezultate din gospodărie. Din datele cunoscute până în acest moment la nivelul ADI Ecolect, și APM Bihor, gradul de utilizare al acestor unități este foarte redus, neexistând informații concrete privind cantitățile de deșeuri care ar fi fost tratate la sursă în această manieră, cu atât mai mult cu cât nu există reduceri ale cantităților colectate de serviciul de salubritate care ar justifica utilizarea unităților de compostare individuală.

În vederea promovării activității de compostare la domiciliu, operatorii de colectare, împreună cu ADI Ecolect, trebuie să organizeze campanii de informare și conștientizare și să monitorizeze periodic rezultatele acestei activități.

În ceea ce privește compostarea deșeurilor municipale, în prezent există în județ 2 stații de compostare:

- stația de compostare de la Valea lui Mihai – operată de AVE Bihor cu capacitatea de 1000 to/an;
- stația de compostare de la Oradea – operată de Eco Bihor cu capacitatea de 15000 to/an;

Pentru creșterea capacității de tratare a deșeurilor biodegradabile din grădini și parcuri și piețe colectate separat și parte din deșeurile biodegradabile provenite de la populație, colectate separat și pentru scăderea amprente de carbon generată de transportul acestor deșeuri se propune realizarea unei instalații noi de compostare la Beiuș. S-a optat pentru această variantă întrucât bazinul Depresiunii Beiuș are o suprafață mare, preponderent montană și este amplasat la distanță medie 80 km față de Oradea. Instalația de compostare de la Beiuș cu o capacitate de 3000 t va fi dotată cu minim următoarele echipamente: echipament întoarcere, încărcător frontal, tocător, ciur mobil, sisteme de colectare ape pluviale și levigat, platformă de stocare, șopron depozitare echipamente.

Întrucât prin atingerea țintei de colectare separată a 55% din total biodeșeurilor și deșeuri verzi generate, în perspectiva anului 2025, conform prevederilor Directivei privind deșeurile (2008/98/UE, cu modificarea adusă de Pachetul de economie circulară) atingerea țintei de reciclare a deșeurilor biodegradabile se poate realiza doar prin tratarea acestor deșeuri care au fost colectate separat prin compostare sau digestie anaerobă ceea ce implică obligatoriu creșterea capacității de tratare. Astfel, la nivelul județului va rezulta o cantitate mai mare de biodeșeuri decât capacitatea actuală de tratare a lor fapt ce impune realizarea unei instalații suplimentare de tratare a biodeșeurilor, propunerea fiind de realizare a unui digester cu capacitatea de 26000 to/an aferentă digestiei, dar cu capacitatea de 32000 to/an pentru stația de compostare a digestatului întrucât de la Stația de epurare Oradea 5800 to/an digestat este prevăzut ca începând cu anul 2024 să fie input în sistemul de gestionare al deșeurilor.

Tratarea mecano-biologică cu biostabilizare

Stația de tratare mecano-biologică TMB Oradea cu capacitatea de 60.000 to/an

Instalația de tratare mecano-biologică ocupă o suprafață de 40.000 m²

Stația TMB constă din următoarele:

- Zona de recepție deșeuri (într-o clădire metalică închisă, pentru a evita dispersia de mirosuri neplacute în atmosfera)
- Clădirea de pre-tratare
- Biofiltru pentru tratarea aerului evacuat din zona de recepție deșeuri și zona de pre-tratare
- Zona de biostabilizare
- Zona de maturare / rafinare (sub un acoperiș metalic).
- Clădirea administrativă

Pre-tratarea mecanică include o linie operațională cu următoarele echipamente:

- Maruntitor/tocator
- Magnet permanent
- Sită rotativă/ciur rotativ

La sfârșitul pre-tratării mecanice se vor obține următoarele fracții:

- Frația uscată
- Frația umedă

- Metale feroase

Fracția umedă intră în grămezile acoperite cărora li se aplică aerisire forțată. Materialul rămâne în grămezi timp de 4 săptămâni, iar aprox. 25% din masa intrată se pierde sub formă de vapori de apă, CO₂, compuși volatili și levigat.

Fracția organică stabilizată ce iese din grămezi este apoi cernută pentru a separa produsul similar compostului de alți posibili aditivi.

Întrucât licitația pentru atribuirea delegării operatorului instalației TMB cu biostabilizare nu s-a finalizat titularul AIM Nr.3/10.08.2020 pentru TMB este încă CJ Bihor. În aceste condiții încă în incinta instalației nu au fost tratate deșeurii.

TMB cu biostabilizare existent nu asigură conform cărții tehnice țintele pe care județul Bihor trebuie să le atingă în perspectiva anului 2025 și 2040.

Având în vedere faptul că deșeurile reziduale colectate din unele zone de colectare sunt transportate, în prezent, direct la depozitare, se recomandă ca, începând cu data punerii în funcțiune a TMB Oradea, acestea să fie tratate în prealabil în TMB-ul cu biostabilizare. Pentru atingerea obiectivelor privind "Creșterea gradului de valorificare energetică a deșeurilor municipale" precum și "Reducerea cantității de deșeurii municipale depozitate", se recomandă îmbunătățirea sistemelor de tratare existente prin tratarea CLO ("compost like output"/ material similar compostului) și a refuzului de ciur provenind de la TMB precum și a refuzului provenind de la stațiile de sortare, datorită puterii calorice a acestor materiale.

Tratare mecanică din instalația TMB cu biostabilizare trebuie să fie optimizată ca să dețină o tehnologie care să permită selectarea unui procent cât mai ridicat din deșeurile supuse tratării să scadă cantitatea de reziduuri ce ajung să fie depozitate în depozitul de deșeurii de la Oradea. Se propune modernizarea TMB-ului cu biostabilizare cu minim următoarele instalații: Separator de aer, Separator Ne-Fe, Cabina de sortare, Separator ballistic, Tocator SRF, Presa de balotat, Presa infoliere RDF, Benzi de transport optimizate.

→ Infrastructura în care se realizează operațiuni de pregătire prealabilă valorificării sau eliminării deșeurilor: număr instalații, capacități totale anuale, (în tone sortate), gradul de suficiență calculat prin raportarea capacității totale a instalațiilor la cantitățile totale colectate (se va avea în vedere obiectivul stabilit prin directivele europene și legislația națională, de deviere de la depozitare a cel puțin 50% din cantitate pentru reciclare și 10% pentru valorificarea energetică);

Infrastructura aferentă operațiunilor de pregătire prealabilă valorificării sau eliminării deșeurilor în județul Bihor se realizează prin:

- 6 stații de sortare prezentate mai sus cu o capacitate totală de 85.500 tone/an;
- 2 stații de compost cu o capacitate totală de 21.100 tone/an, din care 1 stație cu capacitate de 20.000 to/an pentru care a fost eliberată Autorizația integrată de mediu nr. 6-BH din 11.06.2018, titular SC ECO BIHOR SRL (anterior Autorizația integrată de mediu nr. 100 NV6 din 28.01.2008) și 1 stație de compost cu capacitatea de 1.100 to/an pentru care a fost eliberată Autorizația de mediu nr. 281/13.11.2020, titular SC AVE BIHOR SRL (anterior Autorizația nr. 223/29.07.2014 titular SC A.S.A. SERVICII ECOLOGICE SRL);
- 1 stație de tratare a deșeurilor din construcții/demolări cu o capacitate de 40-60 mc/h deșeurii concasabile, pentru care a fost eliberată Autorizația integrată de mediu nr. 6-BH din 11.06.2018, titular SC ECO BIHOR SRL (anterior Autorizația integrată de mediu nr. 100 NV6 din 28.01.2008);

- 2 stații de tratare mecano-biologică cu o capacitate totală de 120.000 to/an din care 1 stație de tratare mecanico-biologică cu o capacitate de 60.000 to/an pentru care a fost eliberată Autorizația integrată de mediu nr. 6-BH din 11.06.2018, titular SC ECO BIHOR SRL (anterior Autorizația integrată de mediu nr. 100 NV6 din 28.01.2008) și 1 stație de tratare mecanico-biologică cu o capacitate de 60.000 to/an pentru care a fost eliberată Autorizația integrată de mediu nr. nr. 3-BH/10.08.2020, titular Consiliul Județean Bihor;

Trebuie menționat că Stația de tratare mecano-biologică realizată în cadrul proiectului "Sistem de Management Integrat al deșeurilor în județul Bihor" cu o capacitate de 60.000 to/an autorizată de către Agenția pentru Protecția Mediului Bihor prin AIM nr. 3-BH/10.08.2020, titular Consiliul Județean Bihor nu este funcțională nici în prezent, întrucât se află în derulare procedura de atribuire prin licitație pentru a treia oară.

Nici stația de sortare din Valea lui Mihai nu este utilizată în prezent de operator datorită cantităților reduse de deșeuri care ar fi dirjate către această instalație, deșeurile colectate separat din zona Valea lui Mihai fiind sortate la stația Marghita, așa cum reiese din adresa APM Bihor nr. 660/14.01.2022 (anexa nr. 4).

Situația deșeurilor supuse operațiunilor de pregătire prealabilă valorificării și tratării înainte de eliminarea finală la depozitul de deșeuri din Oradea, administrat de către SC ECO BIHOR SRL (anexa nr. 6), se prezintă astfel:

Anul	Total cantități de deșeuri intrate (tone)	Total cantități de deșeuri tratate (t)	Cantități de deșeuri tratate în CMID Oradea din care prin:				Cantități de deșeuri receptionate tratate prealabilă depozitarii cod EWC 19 12 xx (tone)	Cantități de deșeuri depozitate fără tratare (tone)	Deșeuri tratate %
			Stația de compostare (capacitate 20.000 to/an)	Stația de tratare a deșeurilor din construcții/demolări (40-60 mc/h)	Stația de sortare (35.000 to/an)	Stația de tratare mecano-biologică (60.000 to/an)			
2015	210.893,77	18.664,53	1.706,30	1.222,32	5.053,70	8.044,26	2.637,95	192.229,24	8,85%
2016	222.928,52	68.149,69	1.964,28	34.930,74	7.056,52	22.937,30	1.260,85	154.796,83	30,57%
2017	282.800,86	130.588,32	1.341,73	87.573,72	7.312,43	30.498,44	3.862,00	152.212,54	46,18%
2018	319.012,02	143.805,58	1.467,53	101.630,49	7.120,25	29.154,81	4.432,50	175.206,44	45,08%
2019	342.458,69	127.325,01	1.627,27	95.923,43	9.610,37	12.608,24	7.555,70	215.133,68	37,18%
2020	400.793,11	160.453,00	1.821,98	121.145,93	7.648,30	18.673,84	11.162,95	240.340,11	40,03%
2021	264.112,32	140.723,48	4.323,44	90.835,48	8.107,52	22.149,46	15.307,58	123.388,84	53,28%
2022	264661,12	144 373	12211,17	102011,73	7992,34	22157,92	30 071,32	90.216,64	54,55

Operatorul depozitului nu a reușit să trateze corespunzător toate deșeurile, dar există totuși o evoluție în creștere a gradului de tratare în ultimii ani, respectiv de la 8,85% în anul 2015 la 53,28% în anul 2021. Cauzele au fost diverse, începând de la nerespectarea condițiilor de colectare separat, incendiul de la stația TMB Oradea din anul 2019 care a determinat nefuncționarea instalației pe o perioadă de 6 luni, lipsa de personal care să asigure funcționarea stației TMB la capacitate maximă (care ar fi putut genera creșteri în tarifele prestate de operatori și ar fi condus la depășirea indicilor de suportabilitate ai utilizatorilor finali - populația). Menționăm că din luna octombrie 2021 stația TMB Oradea a operatorului SC ECO BIHOR SRL funcționează în 2 schimburi crescând astfel operativitatea stației.

Situația deșeurilor supuse operațiunilor de pregătire prealabilă valorificării, respectiv cele tratate prin celelalte stații de sortare și compost, altele decât cele ale SC Eco Bihor

SRL, utilizate de operatorii de salubritate (anexa nr. 7), au fost raportate după cum urmează:

Anul	Stația de sortare Aleșd (capacitate 30.000 to/an)	Stația de sortare Salonta (capacitate 4.500 to/an)	Stația de sortare Beiuș (capacitate 7.000 to/an)	Stația de sortare Marghita (capacitate 4.500 to/an)	Stația de sortare Valea lui Mihai (capacitate 4.500 to/an)	Stația de compost Valea lui Mihai (capacitate 1.100 to/an)	Total
2015	14.110,00	-	-	-	-	121,37	14.231,37
2016	7.802,00	-	-	-	-	201,18	8.003,18
2017	8.865,36	-	-	-	-	37,9	8.903,26
2018	9.365,94	-	-	-	-	74,9	9.440,84
2019	12.061,88	-	-	-	-	0	12.061,88
2020	10.979,08	436,71	126,02	512,26	0	0	12.054,07
2021	6.345,29	1.608,34	2.119,54	2.548,73	0	0	12.621,90

Pentru creșterea capacității de tratare a deșeurilor biodegradabile din grădini și parcuri și piețe colectate separat și parte din deșeurile biodegradabile provenite de la populație, colectate separat și pentru scăderea amprentei de carbon generată de transportul acestor deșeuri se propune realizarea unei instalații noi de compostare la Beiuș. S-a optat pentru această variantă întrucât bazinul Depresiunii Beiuș are o suprafață mare, preponderent montană și este amplasat la distanță medie 80 km față de Oradea

Capacitățile totale ale instalațiilor de pregătire prealabilă valorificării sau eliminării deșeurilor cuprinde suma capacităților maxime ale stațiilor de sortare, stațiilor de compost, stației de tratare a deșeurilor din construcții/demolări și stațiilor de tratare mecano-biologică.

Întrucât capacitatea stației de concasare de la depozitul de deșeuri din Oradea conform Autorizației Integrate de Mediu este de 40-60 m³/ora, respectiv ~83.000-125.000 m³/an (depinde de tipul materialului), iar pe baza înregistrărilor din programul de cântărire și greutatea specifice ale materialelor de construcții, capacitatea maximă a stației de concasare este de ~140.000-210.000 to/an, s-a luat în calcul media capacității, respectiv valoarea de 175.000 to/an. Operatorul depozitului menționează că toate deșeurile din construcții și demolări concasabile au fost tratate la stația de concasare.

Prin O.U.G nr. 92/2021 privind regimul deșeurilor, România și-a asumat atingerea, până în anul 2025, a unui nivel de pregătire pentru reutilizare și reciclare a deșeurilor municipale de minim 55% din greutatea acestora, astfel cum este prevăzut în Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive.

În anul 2022, conform OUG nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, obiectivul de reducere a cantităților de deșeurii municipale eliminate prin depozitare este de 60%: reciclare minimum 50% și alte forme de valorificare 10%.

Situația deșeurilor municipale și asimilabile valorificate în anul 2021 **2022** din județul Bihor, conform datelor transmise de operatorii de salubritate (anexa nr. 8), se prezintă astfel:

Denumire operator de salubritate	Total cantități deșeurii municipale colectate (tone)	Cantitate valorificată prin reciclare (tone)	Alte forme de valorificare (tone) /denumire	Total cantitate valorificată
SC SALUBRI SA	6.345,29	1.207,28	2.408,96	3.616,24
SC RER VEST SA	93.092,41	5.085,52	10.110,50	15.196,02
SC AVE BIHOR SRL	25.714,40	4.474,54	4.460,00	8.934,54
Total	125.152,10	10.767,34	16.979,46	27.746,80

Cantitatea totală de deșeurii raportată de operatorii de colectare a deșeurilor, în anul 2021, este 125.152,10 tone, cantitatea deșeurilor reciclate este 10.767,34 tone (8,60% din total) și cantitatea deșeurilor supuse altor forme de valorificare este 16.979,46 tone (13,57%).

Obiectivul de minimum 50% reciclare prin reducerea cantităților de deșeurii municipale eliminate prin depozitare, calculat la cantitățile aferente anului 2021, este în valoare de 62.575,64 tone. Cantitățile efectiv reciclate în anul 2021 sunt de 10.767,34 tone (8,60% din total), cantități inferioare obiectivului de 50%.

Obiectivul de reducere a cantităților de deșeurii municipale eliminate prin depozitare de 10% prin alte forme de valorificare este de 12.515,13 tone, obiectiv ce a fost atins, întrucât cantitățile de deșeurii valorificate astfel au fost în anul 2021 de 16.979,46 tone.

PROPUNERI DE PROBLEME DE MEDIU

COD	PROBLEMA DE MEDIU
01. Calitatea necorespunzătoare a aerului	
01.1	Poluarea aerului datorată traficului rutier
01.2	Poluarea atmosferică generată de emisiile de poluanți produși de sursele staționare ale unor unități industriale
01.3	Poluarea aerului datorată emisiilor provenite de la CET
01.4	Poluarea atmosferică generată de utilizarea combustibililor fosili la încălzirea locuințelor
01.5	Poluarea aerului datorată depozitelor de deșeuri menajere supraîncărcate și exploatate necorespunzător
01.6	Poluarea atmosferei datorată incinerării necorespunzătoare a deșeurilor spitalicești
01.7	Poluarea accentuată a aerului datorată lipsei/diminuării suprafeței spațiilor verzi amenajate (perdele verzi, zone verzi de aliniament, spații verzi amenajate)
02. Combaterea fenomenului de schimbări climatice	
03. Poluarea generată de surse de poluare majore și riscul unor accidente majore	
03.1	Poluarea aerului transfrontieră
03.2	Poluarea aerului datorată activităților industriale cu impact major asupra mediului înconjurător
03.3	Existența unor zone de risc din punct de vedere al radioactivității atât în interiorul regiunii cât și în vecinătatea acesteia
04. Calitatea și cantitatea apei	
04.1 Calitatea și cantitatea necorespunzătoare a apei potabile	
04.1.1	Asigurarea parțială și necorespunzătoare cu apă potabilă a orașelor și municipiilor
04.1.2	Lipsa sistemelor centralizate de alimentare cu apă potabilă în unele localități urbane și rurale
04.1.3	Riscul de poluare a surselor de suprafață de alimentare cu apă potabilă, datorat lipsei conectării la rețelele sanitare, în zonele rezidențiale îndepărtate
04.1.4	Existența pericolului de poluare a surselor de apă datorată inexistenței unei delimitări corespunzătoare a zonelor de protecție sanitare
04.1.5	Deficiențe ale sistemului de monitorizare a calității apei potabile
04.1.6	Absența rețelelor (independente) de apă industrială/nepotabilă (apă utilizată în scopuri nepotabile) conduce la diminuarea cantității apei potabile a localităților
04.1.7	Absența rețelelor de canalizare în sistem divizor (existența/utilizarea aproape generalizată în localități, a rețelelor de canalizare în sistem unitar)
04.2 Poluarea apelor de suprafață	
04.2.1	Evacuarea de ape uzate insuficient epurate de la stațiile de epurare orășenești sau lipsa acestora
04.2.2	Poluarea apelor de suprafață în zona depozitelor de deșeuri sau datorată depozitării necontrolate a deșeurilor de-a lungul albiilor
04.2.3	Poluarea apelor de suprafață cu produse petroliere și apă sărată de la extragerea petrolului
04.2.4	Poluarea apelor cu substanțe chimice provenite din activități agricole
04.2.5	Poluarea apelor de suprafață generată de extracția, prepararea și procesarea minereurilor, cărbunelui și a altor resurse naturale neregenerabile sau regenerabile
04.2.6	Sisteme de canalizare vechi, insuficiente și stații de epurare neperformante în mediul urban
04.2.7	Starea degradată a sistemelor de canalizare existente
04.2.8	Lipsa rețelelor de canalizare și a stațiilor de epurare a apelor uzate menajere în localitățile rurale
04.2.9	Încărcarea suplimentară a apelor uzate menajere cu produse din activitățile industriale
05. Gestionarea (colectare, stocare, eliminare) necorespunzătoare a deșeurilor	
05.1	Poluarea mediului datorită gestiunii necorespunzătoare a deșeurilor menajere în mediul urban
05.2	Poluarea mediului datorită gestiunii necorespunzătoare a deșeurilor și nămolurilor din mediul industrial
05.3	Poluarea mediului generată de depozitarea necontrolată a deșeurilor menajere în zonele rurale
05.4	Lipsa unor depozite ecologice de deșeuri menajere intra-regionale
05.5	Gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor provenite din activități zootehnice
05.6	/Insuficiența /Lipsa unui sistem de colectare selectivă și reciclare a deșeurilor

05.7	Poluarea mediului datorată gestionării necorespunzătoare a deșeurilor provenite din construcții și demolări
05.8	Gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor de ambalaje
05.9	Poluarea mediului datorată gestiunii necorespunzătoare a deșeurilor spitalicești
05.10	Eficiența redusă a crematoriilor existente în ceea ce privește neutralizarea corespunzătoare a deșeurilor spitalicești
05.10	Gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor periculoase
06. Poluarea generată de activitățile din agricultură	
06.1	Deteriorarea terenurilor agricole și a culturilor generată de insuficiența perdelor de protecție
06.2	Diminuarea suprafețelor de teren agricol generată de nereabilitarea unor suprafețe degradate
06.3	Lipsa sistemelor adecvate de monitorizare a impactului activităților agro-zootehnice asupra mediului și a studiilor privind evaluarea acestui impact
07. Poluarea solului și a apelor subterane	
07.1	Poluarea solului și a apelor subterane cu substanțe provenite din activități agricole
07.2	Poluarea solului și a apelor subterane cu apă sărată și produse petroliere provenite de la exploatarea zăcămintelor de țiței
07.3	Poluarea solului și a apelor subterane generată de extracția, prepararea și procesarea minereurilor, cărbunelui și a altor resurse naturale neregenerabile sau regenerabile
07.4	Poluarea solurilor datorată emisiilor în atmosferă de prafuri și pulberi în suspensie, cu conținut de SO ₂ și metale grele
07.5	Poluarea solului și a apelor subterane datorată gestionării necorespunzătoare a deșeurilor zootehnice
07.6	Poluarea solului cu metale grele, datorată traficului rutier
07.7	Existența unor zone contaminate de poluare istorică
08. Degradarea mediului natural și construit	
8.1	Afectarea habitatelor naturale prin activități antropice
8.2	Afectarea ariilor protejate de activități antropice
8.3	Afectarea rezervațiilor naturale prin practicarea turismului necontrolat în ariile naturale protejate și în zonele forestiere
8.4	Afectarea fondului cinegetic și piscicol de activități antropice.
8.5	Degradarea pădurilor datorată exploatărilor neraționale
8.6	Lipsa unui management corespunzător al ariilor protejate, cu impact antropic deosebit
8.7	Lipsa protecției unor situri care dețin bunuri ale patrimoniului natural în zona de frontieră (zona umedă în regiunea Silistra-Bulgaria și Călărași-România; ostroavele din lungul întregului sector al Dunării)-nu este cazul în județul Bihor
8.8	Insuficiența dezvoltare a unei rețele eco-agro-turism regional
8.9	Modificarea folosinței terenurilor naturale sau agricole în terenuri pentru construcții
8.10	Degradarea clădirilor și monumentelor istorice
8.11	Lipsa unui program eficient de protejare și conservare a valorilor istorice și arhitecturale
8.12	Absența sistemelor/rețelelor de spații verzi pentru protejarea biodiversității (imposibilitatea "circulației" continue a faunei și florei în spațiile verzi naturale și amenajate din localități și teritoriu)
09. Urbanizarea mediului	
9.1	Diminuarea și degradarea spațiilor verzi intraurbane și peri-urbane
9.2	Insuficiența spațiilor verzi pe cap de locuitor în localitățile urbane
9.3	Insuficiența spațiilor de parcare
9.4	Absența delimitării zonelor rezidențiale de cele pentru servicii diverse / industriale
9.5	Sistem necorespunzător de colectare a apelor pluviale
9.6	Lipsa întreținerii și amenajării tuturor străzilor în localitățile urbane / rurale
9.7	Absența rutelor ocolitoare pentru localitățile cu trafic intens
9.8	Lipsa sistemului de monitorizare a zgomotului ambiental și al vibrațiilor
9.9	Nerespectarea reglementărilor de urbanism
10. Pericole generate de catastrofe/fenomene naturale și antropice	
10.1	Existența unor terenuri supuse eroziunii
10.2	Apariția fenomenului de deșertificare
10.3	Existența unor zone cu alunecări de teren
10.4	Lipsa amenajărilor și protecției împotriva inundațiilor pe unele cursuri de apă

10.5	Existența terenurilor cu exces de umiditate
10.6	Existența unor terenuri cu soluri acide și conținut scăzut de materie organică și elemente nutritive
10.7	Existența unor terenuri fără vegetație sau cu vegetație degradată (ex: izlazuri comunale)
10.8	Modificarea albiilor râurilor datorată exploatărilor neraționale a agregatelor de râu, generând condiții de producere a unor fenomene periculoase
11. Poluarea mediului datorată activităților din transport	
11.1	Întreținerea necorespunzătoare a rețelelor de transport
11.2	Utilizarea insuficientă a modalităților de transport ecologic
11.3	Reabilitarea căilor rutiere intra și inter urbane fără (sau insuficient) reabilitarea sistemelor de colectare a apelor pluviale (pante, rigole, guri de recepție, rețele de canalizare pluvială)
11.4	Eliminarea din trama stradală a mijloacelor de transport ce nu corespund din punct de vedere al emisiilor de noxe în atmosferă și al tonajului depășit
11.5	Promovarea sistemelor alternative de transport
12. Degradarea mediului datorată turismului și agrementului	
12.1	Absența managementului în dezvoltarea și controlul activităților turistice și de agrement
12.2	Deficiențe privind amenajarea zonelor de agrement din punct de vedere igienico-sanitar, al gestiunii deșeurilor și al locurilor speciale de preparare a hranei în aer liber
12.3	Absența organizării eficiente a zonelor utilizate în turismul taberelor școlare
12.4	Absența zonelor de agrement autorizate pentru înbăiere
12.5	Nerespectarea principiilor ecologice la organizarea manifestărilor în mediul natural
12.6	Insuficiența marcajelor turistice în zonele montane
13. Asigurarea necorespunzătoare a stării de sănătate a populației	
13.1	Sistem deficitar de monitorizare a evoluției sănătății umane, în raport cu calitatea mediului
13.2	Absența datelor privind cuantificarea efectelor poluării factorilor de mediu asupra populației
13.3	Necunoașterea efectelor radiațiilor electromagnetice în spațiul urban asupra populației
14. Insuficiența implicare politică și administrativă a factorilor de decizie în soluționarea problemelor de mediu	
14.1	Insuficiența capacității administrațiilor publice locale de a realiza/impune respectarea reglementărilor de urbanism și amenajare a teritoriului
14.2	Absența unor entități profesionale (constituite din experți) care să urmărească și să evalueze dezvoltarea județului în acord cu dezvoltarea durabilă.
14.3	Comunicare și cooperare deficitară între instituțiile publice cu atribuții de coordonare și control în domeniul protecției mediului, administrația publică și agenții economici
15. Structuri organizatorice instabile, neconcordante cu obiectivele generale/specifice de protecție a mediului	
15.1	Lipsa capacității instituționale a autorității de mediu.
15.2	Organizare instituțională instabilă și incompletă la nivelul autorităților locale și a agenților economici legată de problemele de mediu
16. Educație ecologică	
16.1	Educația ecologică deficitară la toate nivelele
16.2	Lipsa unor programe de educare/informare în masă a populației privind efectele poluării asupra sănătății
16.3	Capacitate redusă pentru realizarea și difuzarea materialelor informative
16.4	Lipsa unor centre ecologice de informare și educare
16.5	Absența voluntariatului de mediu, a responsabilității individuale în cadrul unei comunități
16.6	Lipsa unei conduite adecvate privind protejarea mediului în rândul copiilor și tinerilor
16.7	Nivelul scăzut al reacției comunitare la agresarea factorilor de mediu
17. Calitatea vieții, Urbanism....	

Grupul de lucru identifică suplimentar problemele de mediu/prioritățile de investiții din domeniul protecției mediului în acord cu prevederile următoarelor documente de programare:

- Strategia de Dezvoltare Durabilă a României perioada 2020-2030
- <http://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/dd-ro/>

- Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a județului Bihor perioada 2021-2027
- <https://www.cjbihor.ro/informatii-publice/strategia-judetului-bihor/>
- Programul de Guvernare al Guvernului României
- <https://gov.ro/ro/obiective/programul-de-guvernare-2021-2024>
- Programul Național de Redresare și Reziliență
- <https://mfe.gov.ro/planul-national-de-redresare-si-rezilienta-al-romaniei-aprobat-de-consiliul-ue-28-octombrie-2021/#gsc.tab=0>

Actualizarea Planului Local de Acțiune a fost realizată în acord cu Ghidul Planificării de Mediu și pe baza rezultatelor procesului de evaluare a obiectivelor și a acțiunilor în raport cu prevederile PAM. Pentru aceasta au fost luate în considerare modificările apărute în starea mediului, în situația socio-economică, în legislația pentru protecția mediului, în tehnologiile de producție și de protecție a mediului respectiv Strategiile de dezvoltare sectoriale la nivel national/regional/județean.

Obiectivul global al unui plan de acțiune pentru mediu constă în îmbunătățirea standardelor de viață ale populației și a standardelor de mediu, având în vedere respectarea acquis-ului comunitar de mediu și a Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă.

- **Planurile de acțiune pentru mediu** reprezintă un instrument de sprijin al comunității în stabilirea problemelor prioritare de mediu și soluționarea acestora la nivel județean/regional/național.
- Planul de Acțiune pentru Mediu trebuie armonizat cu planurile și programele din alte sectoare de activitate cu care se intersectează (orizontale).
- Fiecare PAM este unic datorită circumstanțelor particulare date de condițiile de mediu specifice fiecărui județ/regiune.
- Realizarea unui plan de acțiune este un *proces ciclic* ce cuprinde ca etape: *planificarea, implementarea, monitorizarea și actualizarea* la nivel județean/regional și național.
- Pentru desfășurarea procesului de planificare este necesară stabilirea, în faza inițială, a unui *cadru pentru coordonarea întregului proces* privind modul de colaborare dintre componentele structurii organizatorice precum și a unui program de lucru care să cuprindă toate etapele desfășurării procesului de elaborare/actualizare a documentului.
- **Structura organizatorică a planului de acțiune pentru mediu** va cuprinde următoarele componente:
 - **Structura decizională** → pentru coordonarea și validarea PLAM
 - **Comitetul de Coordonare (CC)** → reprezintă componenta de decizie a structurii organizatorice PAM,
 - **Coordonatorul PLAM/PRAM** → este conducătorul autorității județene/regionale pentru protecția mediului (conform Deciziei nr. 712/22.09.2009),..... care are putere de decizie în cadrul acestei instituții.

- □ **Structura operațională** → pentru elaborarea/actualizarea/implementarea PLAM/PRAM
- **Grupul de Lucru (GL)** → reprezintă principala componentă cu responsabilități privind activitățile cu caracter tehnic implicate de procesul PAM.

Instituționalizarea Planului Local de Acțiune pentru Mediu va avea la bază hotărârea emisă de către Consiliul Județean.

- ☞ **Instituționalizarea Planului Regional de Acțiune pentru Mediu** va avea la bază hotărârea emisă de Consiliul pentru Dezvoltare Regională.
- ☞ În elaborarea unui PAM se pleacă de la *stabilirea inițială a stării mediului* în județul/regiunea respectivă față de care să se poată măsura și compara schimbările realizate.
- ☞ **Etapă de identificare și evaluare** a problemelor/aspectelor de mediu este esențială pentru fundamentarea planului de acțiune.
- ☞ Problema de mediu trebuie să fie clar definită, deoarece ea va determina în mare măsură găsirea celei mai bune soluții prin care va fi rezolvată.
- ☞ Planul de Acțiune pentru Mediu se axează pe cele mai severe probleme de mediu identificate în etapa de stabilire a priorităților!
- ☞ Planificarea propriu-zisă este etapa în care, pe baza identificării stării mediului, se stabilesc **obiectivele strategice** și se definesc **acțiunile**. Acestea vor fi implementate în scopul diminuării presiunilor asupra mediului înconjurător generate de către operațiunile cuprinse în planurile de dezvoltare economică și socială.
- ☞ Odată îndeplinite, obiectivele specifice trebuie să fie scoase din planul de acțiune sau modificate semnificativ.

Actualizarea încheie și, în același timp, începe un nou ciclu al procesului continuu al unui Planului de Acțiune pentru Mediu PAM.

În vederea actualizării PAM a fost elaborat un **Raport final de evaluare a rezultatelor implementării PAM** pentru perioada respectivă. Acest raport se bazează pe rapoartele/semestriale anuale de evaluare prezentând pentru fiecare problemă de mediu prioritară pentru care a fost stabilit un plan de acțiune și implementare.

- ❖ Acțiunile implementate și cele care nu au fost implementate, în raport cu acțiunile și termenele propuse în PAM, indicând cauzele care au condus la nerealizarea implementării sau a nerespectării termenelor. Se vor lua în considerare acele acțiuni planificate pentru implementare până la termenul de revizuire/actualizare a PAM.
- ❖ Efectele cuantificate sau estimate ale implementării acțiunilor, pe baza rezultatelor activității de monitorizare. Luând în considerare rezultatele privind monitorizarea problemelor/aspectelor de mediu, se vor evidenția îmbunătățirile aduse mediului, încadrarea în prevederile legale referitoare la protecția mediului și/sau alte aspecte (educative, instituționale, legislative) cuprinse în PAM, prin implementarea acțiunilor.
- ❖ Modificările induse în starea calității componentelor de mediu și/sau a altor aspecte de dinamică socio-economică, legislativă, tehnică, cu evaluarea efectelor acestor modificări asupra obiectivelor

și țintelor PAM.

- ❖ Propuneri privind actualizarea, în concordanță cu noile realități, a problemelor prioritare, obiectivelor și țintelor, planurilor de acțiune, de implementare și de monitorizare. Propunerile vor sta la baza noului ciclu de planificare.

În cadrul procesului de actualizare pe baza concluziilor analizei raportului de evaluare și ținând cont de evoluția contextului instituțional și legislativ, precum și de noile oportunități de parteneriat, financiare, tehnologice etc, au fost abordate următoarele aspect :

- actualizarea stării mediului;
- actualizarea pertinentei celor 17 categorii de probleme;
- înlăturarea problemelor care au fost rezolvate precum și adăugarea unor noi probleme generate de evoluția contextului (economic, social, mediu etc);
- ierarhizarea și prioritizarea problemelor de actualitate;
- redefinirea obiectivelor strategice ;
- redefinirea țințelor (în cazul schimbării unor norme, termene);
- actualizarea indicatorilor;
- elaborarea fișelor/matricelor de acțiune;
- îmbunătățirea metodei și a procesului de implementare/monitorizare.

După operarea tuturor modificărilor, PLAM **actualizat** este prezentat spre **avizare Agenției Naționale pentru Protecția Mediului**.

Urmează aprobarea oficială a documentului actualizat printr-o Hotărâre a Consiliului Județean/Consiliului pentru Dezvoltare Regională.

Odată aprobat, documentul PAM constituie un argument adițional în obținerea de resurse financiare, în special a celor oferite de Uniunea Europeană. Fiecare proiect propus pentru finanțare din programele de asistență financiară ale Uniunii Europene trebuie să facă parte dintr-un plan și, totodată, să aibă la bază un larg consens al publicului căreia i se adresează.

De stabilirea **indicatorilor** va depinde tot procesul de monitorizare, evaluare și analiză a rezultatului planificării!

☞ Odată cu elaborarea planului de acțiune propriu-zis se stabilesc și *responsabilii, termenele de finalizare a implementării, costul estimativ necesar realizării acțiunilor și sursele existente/potențiale de finanțare* deoarece toate aceste aspecte sunt în strânsă corelare.

☞ Planul de acțiune pentru mediu redactat sub forma sa preliminară trebuie să fie validat de către Comitetul de Coordonare și supus dezbaterii publice.

☞ Planul de acțiune pentru mediu redactat sub forma sa finală va fi **aprobat de către Consiliul Județean Bihor** și difuzat către parteneri și beneficiari.

☞ După aprobarea sa de către autoritățile abilitate, Planul de Acțiune pentru Mediu va deveni o *"lege"* la nivel județean/regional care va trebui respectată de către toți cei cărora li se adresează!

☞ **Monitorizarea și evaluarea** reprezintă un proces continuu care ajută factorii de decizie să înțeleagă eficiența acțiunii și a proiectului

☞ Monitorizarea se va desfășura pe întreaga perioadă propusă simultan cu implementarea acțiunilor cuprinse în PAM.

☞ Evaluarea reprezintă emiterea de aprecieri în legătură cu ce se întâmplă (și cu "impactul" sau rezultatele acțiunii) pentru a schimba planurile, scopurile, obiectivele sau strategiile dacă este nevoie.

☞ Se recomandă ca evaluarea rezultatelor implementării PAM să fie făcută **anual**.

☞ Actualizarea încheie și, în același timp, începe un nou ciclu al procesului continuu al unui PAM.

☞ Se recomandă ca revizuirea/actualizarea PAM să se efectueze la un interval de **trei ani**.

☞ După operarea tuturor modificărilor PRAM/PLAM revizuit/actualizat este prezentat spre **avizare Agenției Naționale pentru Protecția Mediului**.

☞ Urmează **aprobară oficială** a documentului actualizat printr-o **Hotărâre a Consiliului Județean/Consiliului pentru Dezvoltare Regională**.

☞ *Odată aprobat, documentul PAM constituie un argument adițional în obținerea de resurse financiare, în special a celor oferite de Uniunea Europeană. Fiecare proiect propus pentru a fi finanțat de către programele de asistență financiară ale Uniunii Europene trebuie nu doar să facă*

parte dintr-un plan, dar trebuie totodată să aibă la bază un larg consens al publicului din zona căreia i se adresează.

ANEXE

- ANEXA 1** **Obiective-țintă și modalități de acțiune la orizont 2013, 2020, 2030 conform orientărilor strategice ale Uniunii Europene**
- ANEXA 2** Ordinul Instituției Prefectului pentru constituirea Grupului de Lucru
- ANEXA 3** **Memorandum de cooperare**
- ANEXA 4** **Regulament privind organizarea și funcționarea componentelor structurii organizatorice**

- ANEXA 5** **Categorii de probleme de mediu**
- ANEXA 6** **Metode de evaluare a problemelor de mediu**
- ANEXA 7** **Obiective generale și obiective specifice**
- ANEXA 8** **Indicatori de mediu**
- ANEXA 9** **Ciclul de viață al unui Plan de Acțiune pentru Mediu**

ANEXA 1

Obiective-țintă și modalități de acțiune ale Strategiei Naționale pentru Dezvoltare Durabilă ale României -Orizonturi 2013, 2020, 2030, conform orientărilor strategice ale Uniunii Europene

Obiective strategice naționale pe termen scurt, mediu și lung

Orizont 2013: Incorporarea organică a principiilor și practicilor dezvoltării durabile în ansamblul programelor și politicilor publice ale României ca stat membru al Uniunii Europene.

Orizont 2020: Atingerea nivelului mediu actual al țărilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltării durabile.

Orizont 2030: Apropierea semnificativă a României de nivelul mediu din acel an al țărilor membre ale UE din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile.

OBIECTIV GENERAL SDD/UE: **Prevenirea schimbărilor climatice prin limitarea emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și a efectelor negative ale acestora asupra societății și mediului.**

Orizont 2013. Obiectiv național: *Satisfacerea necesarului de energie pe termen scurt și mediu și crearea premiselor pentru securitatea energetică a țării pe termen lung conform cerințelor unei economii moderne de piață, în condiții de siguranță și competitivitate; îndeplinirea obligațiilor asumate în baza Protocolului de la Kyoto privind reducerea cu 8% a emisiilor de gaze cu efect de seră; promovarea și aplicarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice și respectarea principiilor dezvoltării durabile.*

Orizont 2020. Obiectiv național: *Asigurarea funcționării eficiente și în condiții de siguranță a sistemului energetic național, atingerea nivelului mediu actual al UE în privința intensității și eficienței energetice; îndeplinirea obligațiilor asumate de*

România în cadrul pachetului legislativ „Schimbări climatice și energie din surse regenerabile” și la nivel internațional în urma adoptării unui nou acord global în domeniu; promovarea și aplicarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice și respectarea principiilor dezvoltării durabile.

Orizont 2030. Obiectiv național:

Alinierea la performanțele medii ale UE privind indicatorii energetici și de schimbări climatice; îndeplinirea angajamentelor în domeniul reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră în concordanță cu acordurile internaționale și comunitare existente și implementarea unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice.

Transport durabil

OBIECTIV GENERAL SDD/UE: **Asigurarea ca sistemele de transport să satisfacă nevoile economice, sociale și de mediu ale societății, reducând, în același timp, la minimum impactul lor nedorit asupra economiei, societății și mediului.**

Orizont 2013. Obiectiv național:

Promovarea unui sistem de transporturi în România care să faciliteze mișcarea în siguranță, rapidă și eficientă a persoanelor și mărfurilor la nivel național și internațional, în conformitate cu standardele europene.

Orizont 2020. Obiectiv național:

Atingerea nivelului mediu actual al UE în privința eficienței economice, sociale și de mediu a transporturilor și realizarea unor progrese substanțiale în dezvoltarea infrastructurii de transport.

Orizont 2030. Obiectiv național:

Apropierea de nivelul mediu al UE din acel an la toți parametrii de bază ai sustenabilității în activitatea de transporturi

Producție și consum durabile

OBIECTIV GENERAL SDD/UE: **Promovarea unor practici de consum și producție sustenabile.**

Orizont 2013. Obiectiv național:

Gestionarea eco-eficientă a consumului de resurse și valorificarea maximală a acestora prin promovarea unui model de consum și producție care să permită o creștere economică sustenabilă pe termen lung și apropierea treptată de nivelul mediu de performanță al țărilor UE.

Orizont 2020. Obiectiv național:

Decuplarea creșterii economice de degradarea mediului prin inversarea raportului dintre consumul de resurse și crearea de valoare adăugată și apropierea de indicii medii de performanță ai UE privind sustenabilitatea consumului și producției.

Orizont 2030. Obiectiv național:

Apropierea de nivelul mediu realizat la acea dată de țările membre UE din punctul de vedere al producției și consumului durabile

Conservarea și gestionarea resurselor naturale

Orizont 2030. Obiectiv național:

Apropierea semnificativă de performanțele de mediu ale celorlalte state membre UE din acel an.

Sănătatea publică

OBIECTIV GENERAL SDD/UE: Promovarea unor servicii medicale de calitate în condiții de egalitate și îmbunătățirea protecției împotriva amenințărilor la adresa sănătății.

Orizont 2013. Obiectiv național: *Îmbunătățirea structurii sistemului de sănătate, a calității actului medical și a îngrijirilor furnizate în cadrul serviciilor de sănătate; ameliorarea stării de sănătate a populației și creșterea performanței sistemului de sănătate.*

Orizont 2020. Obiectiv național: *Atingerea unor parametri apropiați de nivelul mediu actual al stării de sănătate a populației și al calității serviciilor medicale din celelalte state membre ale UE; integrarea aspectelor de sănătate și demografice în toate politicile publice ale României.*

Orizont 2030. Obiectiv național: *Alinierea deplină la nivelul mediu de performanță, inclusiv sub aspectul finanțării serviciilor de sănătate, al celorlalte state membre ale UE.*

Incluziunea socială, demografia și migrația

OBIECTIV GENERAL SDD/UE: Crearea unei societăți bazate pe incluziunea socială prin luarea în considerare a solidarității între generații și în interiorul lor și asigurarea creșterii calității vieții cetățenilor ca o condiție a bunăstării individuale durabile.

Orizont 2013. Obiectiv național: *Crearea unui cadru legislativ, instituțional și participativ modern pentru reducerea riscurilor de sărăcie și excluziune socială, promovarea coeziunii sociale, egalității de șanse și diversității culturale, precum și pentru gestionarea responsabilă a fenomenelor demografice și migrației.*

Orizont 2020. Obiectiv național: *Promovarea consecventă, în noul cadru legislativ și instituțional, a normelor și standardelor UE cu privire la incluziunea socială, egalitatea de șanse și sprijinirea activă a grupurilor defavorizate; punerea în aplicare, pe etape, a Strategiei Naționale pe termen lung privind populația și fenomenele migratorii.*

Orizont 2030. Obiectiv național: *Apropierea semnificativă de nivelul mediu al celorlalte state membre ale UE în privința coeziunii sociale și calității serviciilor sociale.*

Sărăcia globală și sfidările dezvoltării durabile

OBIECTIV GENERAL SDD/UE: Promovarea activă a dezvoltării durabile la nivel global și asigurarea punerii de acord a politicilor interne și externe ale Uniunii Europene cu principiile dezvoltării durabile și angajamentele sale în această privință.

Orizont 2013. Obiectiv național: *Implementarea instrumentelor legislative și instituționale aferente statutului României de țară donatoare de asistență pentru dezvoltare, conform obligațiilor de stat membru al UE; stabilirea priorităților și modalităților de acțiune, și alocarea în acest scop a circa 0,25% din venitul național brut (VNB) în 2013 și 0,33% în 2015, cu țintă intermediară de 0,17% din VNB în 2010.*

Orizont 2020. Obiectiv național: *Conturarea domeniilor specifice de aplicare a expertizei și resurselor disponibile în România în slujba asistenței pentru dezvoltare și alocarea în acest scop a circa 0,50% din venitul național brut.*

Orizont 2030. Obiectiv național: *Alinierea completă a României la politicile Uniunii Europene în domeniul cooperării pentru dezvoltare, inclusiv din punctul de vedere al alocărilor bugetare ca procent din venitul național brut.*

Educație și formare profesională

Orizont 2013. Obiectiv național: *Dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea oportunității sporite pentru participarea viitoare pe o piață a muncii modernă, flexibilă și incluzivă.*

Orizont 2020. Obiectiv național: *Atingerea nivelului mediu de performanță al UE în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor în mediul rural și pentru grupurile dezavantajate, unde țintele sunt cele ale UE pentru 2010.*

Orizont 2030. Obiectiv național: *Situarea sistemului de învățământ și formare profesională din România la nivelul performanțelor superioare din UE; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități.*

Cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, inovarea

Orizont 2020. Obiectiv național: *Incadrarea cercetării românești în fluxul principal al evoluțiilor științifice și tehnologice din UE; generalizarea activităților inovative; apariția unor centre de excelență cu impact internațional.*

Orizont 2030 Obiectiv național:

Statornicirea principalelor elemente ale societății și economiei bazate pe cunoaștere; contribuții esențiale ale cercetării românești la realizarea obiectivelor complexe ale dezvoltării durabile

performanța sistemului de cercetare, dezvoltare și inovare.

Incadrarea cercetării românești în fluxul principal al evoluțiilor științifice și tehnologice din UE; generalizarea activităților inovative; apariția unor centre de excelență cu impact internațional.

Statornicirea principalelor elemente ale societății și economiei bazate pe cunoaștere; contribuții esențiale ale cercetării românești la realizarea obiectivelor complexe ale dezvoltării durabile

OBIECTIV GENERAL SDD/UE:

Orizont 2013. Obiectiv național:

Descrierea metodei analizei multicriteriale

Utilizând **metoda analizei multicriteriale** categoriile de probleme/aspecte de mediu, precum și problemele/aspectele individuale din cadrul fiecărei categorii sunt evaluate, ierarhizate și prioritizate.

Metoda aleasă ia în considerare **criteriile de ierarhizare** definite în raport cu *impactul asupra sănătății umane, a mediului, raportate la standardul de viață precum și termenele de conformare prevăzute în planurile de implementare.*

CRITERII PENTRU IERARHIZAREA PROBLEMELOR DE MEDIU:

1 In ce măsură problema afectează sănătatea umană?

Pericolul existent sau potențial asupra vieții umane este inacceptabil. Sănătatea publică trebuie să fie protejată. Îmbunătățirea condițiilor de viață, reducerea riscului și diminuarea neplăcerilor trebuie să aibă o mare prioritate.

2 In ce măsură problema afectează mediul?

Necesitatea refacerii, protejării și conservării naturii și biodiversității. Un mediu natural bogat și sănătos, resurse naturale bine protejate sunt condiții esențiale pentru menținerea vieții în ansamblu și pentru o dezvoltare durabilă.

3 In ce măsură problema generează neconformarea cu cerințele legislative?

Necesitatea respectării/îndeplinirii obligațiilor legislative actuale și în perspectivă.

Fiecărui dintre aceste criterii (**sănătatea umană, calitatea mediului, cerințe legislative**) au fost asociate o **scară calitativă (mare, mediu, redus)**, iar acestea i se asociază o **scară cantitativă (1, 2, 3)**.

Scara calitativă	Scara cantitativă
mare	3
mediu	2
redus	1

De exemplu pe **scara cantitativă**:

- unei probleme de mediu cu impact **mare** asupra sănătății populației, i se asociază valoarea **3**;
- unei probleme de mediu cu impact **mediu** asupra sănătății populației, i se asociază valoarea **2**;
- unei probleme de mediu cu impact **redus** asupra sănătății populației, i se asociază valoarea **1**.

Fiecărui criteriu i se asociază o **pondere**, în funcție de **importanța** acestuia:

- Criteriul 1 (*sănătatea populației*) → pondere 5
- Criteriul 2 (*calitatea mediului*) → pondere 4

- Criteriul 3 (*conformarea cu prevederile legislative*) → pondere 3

Ierarhizarea problemelor de mediu se realizează prin utilizarea unor matrici:

CRITERII PENTRU STABILIREA PRIORITĂȚILOR PENTRU ACȚIUNE

Pentru a stabili problemele prioritare asupra cărora autoritățile vor trebui să concentreze resursele umane și financiare se folosesc criterii legate de:

- **beneficiile** soluționării problemelor asupra sănătății umane și mediului
- **costurile** pentru soluționarea problemelor.

4 Care sunt costurile asociate soluționării problemei?

Prioritatea trebuie acordată celor mai mici costuri asociate soluționării problemei.

5 In ce măsură abordarea problemei aduce beneficii sănătății publice/mediului?

Prioritatea trebuie acordată celor mai mari beneficii asociate soluționării problemei.

Prioritățile cele mai mari le au problemele a căror soluționare necesită costuri mici și beneficii mari.

Vor fi luate în considerare și criteriile legate de *oportunitățile privind disponibilitatea/accesibilitatea fondurilor, existența unor proiecte fezabile, tendințele în evoluția economică a județului/regiunii, legislația și termenele de conformare prevăzute în planurile de implementare ale Directivelor Uniunii Europene transpuse în legislația națională etc.*

Criteriilor pentru stabilirea priorităților pentru acțiuni nu li se asociază ponderi. În caz contrar, un criteriu ar putea determina priorități în detrimentul celuilalt criteriu.

Fiecărui criteriu i se asociază o **scară calitativă și una cantitativă.**

Pe baza scorurilor obținute în urma prioritizării, a fost realizată face o nouă clasificare a problemelor de mediu, în ordinea descrescătoare a importanței acestora.

☞ Astfel, aplicarea criteriilor specifice pentru stabilirea priorităților, incluzând aspecte financiare, poate conduce la modificări importante în ordonarea problemelor.

Nr. crt.	CATEGORIA DE PROBLEMĂ BIODIVERSITATE / NATURA 2000	Rezultat ierarhizare	Rezultat prioritizare
1	Diminuarea suprafețelor forestiere	36	180
2	Diminuarea zonelor verzi	33	165
3	Insuficiența campaniilor de educare, informare și conștientizare publică a valorilor biodiversității, inclusiv a importanței siturilor Natura 2000	26	130
4	Degradarea zonelor umede	31	93
5	Lipsa unui program regional de evaluare a biodiversității care să permită elaborarea programului de management și monitoring integrat	23	92
6	Degradarea peisajelor	28	84
7	Lipsa unui sistem informațional integrat privind biodiversitatea	16	48

CAPITOLUL V – ANALIZA SWOT

Metoda utilizată pentru evaluarea potențialului și a limitărilor comunității județului Bihor este analiza SWOT. Analiza diagnostic reprezintă punctul de inițiere a evaluării propriu-zise, Grupul de Lucru al PLAM identificând atât factorii interni ai comunității (punctele tari și punctele slabe), cât și factorii externi care influențează direct sau indirect comunitatea județeană (oportunități, amenințări).

Pornind de la aceste premise obiective, s-a definit viziunea comunității cu privire la conservarea și protecția capitalului natural.cadrului construit, stabilind totodată direcțiile principale care vor reprezenta obiectul acestui PLAM din perspectiva necesității îmbunătățirii acestor condiții de mediu (respectiv punctele slabe și amenințările) bazată pe capacitatea locală de a sprijini acest proces sau de a atrage resurse externe pentru acesta (respectiv puncte tari și oportunități).

Analiza diagnostic elaborată în cadrul procesului de elaborare al Planului Local de Acțiune pentru Mediu au fost luat în considerare prevederile Strategiei de Dezvoltare Durabilă a județului Bihor:

CALITATEA AERULUI	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> Existența unui sistem de monitorizare a calității aerului (stații automate) în municipiul Oradea și județul Bihor. Dotarea laboratorului din cadrul Agenției pentru Protecția Mediului Bihor cu aparatura performantă. Investiții ale agenților economici în sisteme de reducere a emisiilor în atmosferă. Realizarea șoselelor de centura în alte orașe și municipii din județul Bihor partial implementat, inclusiv din municipiul. Oradea, Existența proiectelor pentru realizarea șoselelor de centura în alte orașe și municipii din județul Bihor(în curs de implementare) Existența unui plan de reducere a emisiilor pentru instalații mari de ardere (I.M.A.) inclus în Planul Național de Reducere a Emisiilor pentru I.M.A. Amplasarea parcurilor industriale la periferia orașelor. 	<ul style="list-style-type: none"> Existența activităților industriale ce folosesc solvenți organici cu conținut de compuși organici volatili (COV-uri) Poluarea atmosferei datorată traficului auto în aglomerări și zone urbane. Arderea necontrolată a deșeurilor Lipsa finanțării pentru mentenanța stațiilor de monitorizare a calității aerului Depășiri ale limitelor admise la pulberi în suspensie. Infrastructură de transport necorespunzătoare și cale de rulare necorespunzătoare. Spații verzi, perdele de protecție insuficiente la periferia localităților urbane. Deficiențe în sistemele de reținere a noxelor la emisie la marii agenți economici.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> Accesarea fondurilor U.E și guvernamentale pentru reducerea poluării. Posibilitatea dezvoltării colaborării tranfrontiere în domeniul protecției mediului în cadrul euroregiunilor; 	<ul style="list-style-type: none"> Congestionarea traficului și poluarea excesivă a centrelor urbane. Capacitate redusă a administrațiilor publice locale de susținere a proiectelor în domeniul protecției atmosferei. <ul style="list-style-type: none"> Creșterea numărului de mașini comparativ cu infrastructura rutieră actuală. Costuri ridicate pentru conformarea cu standardele
<p>PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU MEDIU –JUDEȚUL BIHOR 2023-2027</p> <ul style="list-style-type: none"> Posibilitatea dezvoltării durabile prin întrebunțarea tehnologiilor și tehnicilor avansate și 	

<p>nepoluante</p> <ul style="list-style-type: none"> • Introducerea de noi tehnologii pentru infrastructura de mediu în conformitate cu legislația în vigoare. • Existența surselor de energie alternativă nepoluantă solară, geotermală, eoliană; • Promovarea prin politicile guvernamentale al programelor privind înlocuirea sistemelor clasice de încălzire cu sisteme care utilizează energie solară, solară eoliană și alte sisteme care conduc la îmbunătățirea calității apei, aerului și a solului (progarme) • Realizarea de investiții ale agenților economici în sisteme de reducere a emisiilor în atmosferă. 	<p>europene privind schimbul de tehnologii și folosirea celor mai bune tehnici disponibile.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Surse punctiforme emisii din gospodăriile individuale în sezonul rece în asezările umane
CALITATEA APEI ȘI CANTITATEA APEI	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Existența surselor diversificate de alimentare cu apă potabilă (foraje, ape curgătoare, izvoare, acumulări) • Extinderea și îmbunătățirea calității serviciilor în domeniul apă/apă uzată. • Legislație de mediu în sectorul apă armonizată cu legislația Uniunii Europene • Gestionarea resurselor de apă pe baza Planurilor de management a bazinelor hidrografice, componenta de gospodărire calitativa a apelor; • Identificarea aglomerărilor de populație și a zonelor vulnerabile din punct de vedere al poluării cu nitrați din surse agricole. • Existența unui sistem și a bazei legislative de monitorizare a calității apei potabile • Resurse bogate de ape termo-minerale • Reducerea surselor de poluare industriale • Stație de epurare re tehnologizată și modernizată în Oradea • Preocuparea Administrațiilor Publice Locale) /operatorii de apă pentru atragerea de fonduri europene PNRR, POIM, PNDL, AFM, CNI, RO-HU, Bugete proprii UAT-uri, altele; pentru modernizarea infrastructurii de mediu 	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastructura de alimentare cu apă în mediul urban învechită / uzată fizic. • Insuficiența dezvoltare a sistemelor centralizate de alimentare cu apă și canalizare în mediul rural • Lipsa rețelelor de canalizare în zone cu rețele de alimentare. • Poluarea apelor subterane datorită depozitării / utilizării dejecțiilor. • Poluarea apelor de suprafață și subterane ca urmare a evacuării apelor uzate insuficient epurate. • Degradarea calității apelor datorită proceselor de eroziune a solului. • Interes scăzut al agenților economici pentru reducerea consumului de apă • Utilizarea îngrășămintelor chimice și pesticidelor. • Costul mare al apei la consumator face ca populația să nu realizeze racordarea la alimentarea cu apă. • Inundații datorate viiturilor repetate și intense cât și specificului cursurilor de apă (număr mare de clădiri și infrastructuri aflate în zone inundabile) • Risc potențial de epidemii hidrice datorită stării necorespunzătoare a rețelelor de alimentare cu apă.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Accesarea fondurilor U.E și guvernamentale. • Potențial de dezvoltare a parteneriatelor cu diverse comunități din U.E pentru sectorul apă; • Posibilitatea dezvoltării colaborării tranfrontiere în domeniul protecției mediului în cadrul euroregiunilor; • Posibilitatea dezvoltării durabile prin întrebuințarea tehnologiilor și tehnicilor avansate și nepoluante; 	<ul style="list-style-type: none"> • Deversarea apelor uzate în apele de suprafață fără epurare prealabilă (locuințe, sate de vacanță, gospodării, agenți economici etc) • Existența unor puncte cu potențial de poluare accidentală. • Necorelarea eforturilor între autoritățile descentralizate din teritoriu și

<ul style="list-style-type: none"> • Implementarea de proiecte la nivelul județului Bihor privind extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată. • 	<p>factorii politici locali cu putere de decizie la nivel central în promovarea unor proiecte utile la nivelul județului;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Capacitate redusă a autorităților locale de a dezvolta proiecte. • Capacitate redusă de susținere a proiectelor, în special de către comunitățile mici. • Capacitate redusă de co-finanțare a beneficiarilor finali. • Dezvoltarea investițiilor imobiliare construcțiilor fără a se ține cont de posibilitățile de alimentare cu apă potabilă și de evacuare a apelor uzate. • Pericol de inundații în bazinele hidrografice ale Crișului Negru, Barcăului, Crișului Repede • Schimbări climatice • Dependenta unor surse de apă pentru localități de regimul pluviometric
---	---

CALITATEA SOLULUI

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unor studii pentru reconstrucția ecologică și ameliorarea stării de calitate a solurilor și pentru folosirea rațională a îngrășămintelor chimice. • Soluri de calitate (cca. 50% arabil, 20% pășuni și fânețe, 26% păduri) • Existența reglementărilor legale pentru definirea bunelor practici agricole și de mediu în România. • Elaborarea hărților de risc pentru alunecările de teren • Apariția fermelor ecologice și asocierea acestora. 	<ul style="list-style-type: none"> • Schimbarea folosinței terenurilor agricole ca urmare a urbanizării, exploatarea agregatelor minerale și scoaterea definitivă din circuitul agricol al unor terenuri productive. • Lipsa unei evidențe actualizate privind schimbarea folosinței terenurilor. • Existența solurilor puternic acide și moderat acide pe teritoriul județului Bihor • Practicarea agriculturii de subzistență. • Depozitarea necontrolată de deșeuri. • Existența unor depozite de deșeuri industriale periculoase care deși au sistat depozitarea nu au fost închise conform normativelor tehnice în vigoare. • Utilizarea în cantități semnificative a pesticidelor și a îngrășămintelor chimice în agricultură care prezintă impact negative asupra solului și biodiversității • Lipsa unor proceduri naționale clare de monitorizare și/sau evaluare, respectiv revizuire a unor acțiuni privind managementul poluării solurilor.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Agricultură ecologică - motor al dezvoltării durabile • Existența reglementărilor legale pentru definirea bunelor practici agricole și de mediu în România. 	<ul style="list-style-type: none"> • Legislație deficitară în domeniul protecției terenurilor agricole (arabile în special). • Capacitate scăzută de reabilitare a

<ul style="list-style-type: none"> Ameliorarea sistemului de precolectare a deșeurilor. Apariția pieței și reglementărilor pentru biomasă 	<p>zonelor industriale.</p> <ul style="list-style-type: none"> Lipsa unor studii de dezvoltare coerente. Grad redus de asociere al comunităților rurale. Birocrația la nivel instituțional, element ce poate conduce la îngreunarea diverselor acțiuni întreprinse în scopul ameliorării situației privind poluarea solului. Scaderea suprafeței terenurilor agricole și forestiere, datorate urbanizării, extinderii intravilanelor localităților
--	---

GESTIUNEA DEȘEURILOR

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> Legislație în domeniu armonizată cu legislația U.E Existența depozitului ecologic județean autorizat în Oradea și strategia pe termen lung pentru dezvoltarea investițională și diversificarea activităților sale de gestiune integrată a deșeurilor municipale nepericuloase Existența Strategiei Naționale de Gestiune a Deșeurilor, Planului Național de Gestiune a Deșeurilor, Planului Regional de Gestiune a Deșeurilor și a Planului județean de gestionare a deșeurilor. Operatori economici specializați în efectuarea serviciilor de utilitate publică de salubritate /salubritate sau ecarisaj, tratare/denocivizare, etc, autorizați pentru colectarea, tratarea și depozitarea deșeurilor, a reziduurilor municipale și a altor deșeuri speciale. Politici guvernamentale pentru finanțarea acestor investiții (PNRR,) Disponibilitatea datelor anuale referitoare la generarea și managementul deșeurilor la nivel local. Existența mecanismelor funcționale în gestionarea problemei DEEE, VSU, acumulatori uzați, deșeuri de ambalaje, deșeuri spitalicești. Operatori economici care detin tehnologii moderne pentru re folosire / reciclare/valorificare, <ul style="list-style-type: none"> tratare/eliminare/distrugere deșeuri Includerea, în autorizațiile de mediu, a unor măsuri privind gestionarea deșeurilor. Inchiderea gropilor de gunoi din zona rurală Implementarea rețelei de colectare selectivă a deșeurilor în mediul urban și în unele zone din mediul rural. 	<ul style="list-style-type: none"> Lipsa preocupării pentru minimizarea cantităților de deșeuri generate.; neutilizarea sistemelor depozit. Slaba mediatizare, educare, conștientizare și motivare a populației, de către administrațiile publice locale cu privire la colectarea separată a deșeurilor municipale. Capacitate financiară redusă a comunităților locale pentru susținerea investițiilor în domeniul managementului deșeurilor. Capacitate redusă a operatorilor industriali de susținere a investițiilor în domeniul managementului deșeurilor. Insuficienta implicare a autorităților locale în mecanismele de planificare, implementare și control a activității de salubritate a localităților. Grad scăzut de reciclare și valorificare a deșeurilor, datorită lipsei capacităților de tratare/reciclare. Politicele guvernamentale trebuie să acorde atenție și investițiilor publice realizate în parteneriat public privat și nu este permis ca politicile publice în acest domeniu să se axeze doar pe investițiile private în scopul atingerii obiectivelor de reciclare valorificare stabilite prin legislația europeană Existența siturilor poluate istoric cauzate de activități economice poluatoare din trecut și depozitarea în spații necorespunzătoare a deșeurilor. Industriale periculoase (industria extractivă a petrolului, industria prelucrării minereurilor, industria energetică)
<p>PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU MEDIU –JUDEȚUL BIHOR 2023-2027</p>	<ul style="list-style-type: none"> Lipsa investigațiilor și evaluărilor aprofundate privind poluarea solului și a

	<p>condițiilor de investigare, lipsa listelor aprobate cu siturile contaminate istoric, orfane, abandonate și a siturilor contaminate actual, lipsa aprobării ghidului tehnic pentru aplicarea metodologiilor de refacere a mediului geologic al siturilor contaminate.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Capacitate tehnică Insuficientă în domeniul tehnologiei pentru reciclare, revalorificare, refolosire a deșeurilor. • Politicile guvernamentale în domeniul reciclării valorificării deșeurilor se bazează doar pe investiții private. • Colaborarea interinstituțională în ceea ce privește raportarea datelor din domeniul deșeurilor este deficitară. • Lipsa sistemelor informatice integrate de date informatice (digitalizate) pentru autoritățile de mediu (MMAF-GNM-AFM-ANPM-APM) pentru aprobarea/respingerea solicitărilor, monitorizarea și controlul transportului deșeurilor periculoase /tratarea /valorificarea deșeurilor pe teritoriul României.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Accesarea fondurilor U.E și guvernamentale pentru sectorul deseuri • Posibilitatea dezvoltării colaborării tranfrontiere în domeniul protecției mediului în cadrul euroregiunilor; • Existența unui parteneriat public-privat în domeniul managementului deșeurilor; • Sprijin politic și financiar din partea Uniunii Europene. • Dezvoltarea pieței de reciclare a deșeurilor. • Existența surselor de energie alternativă nepoluantă; • Abordarea privind ciclul de viață al produsului în contextul managementului integrat al deșeurilor. • Funcționarea Sistemului Integrat de mediu; subdomeniul Deșeuri; • Inchiderea a 8 depozite neconforme de deseuri municipal-industriale istorice cu fonduri POIM. • Inițierea Sistemului de gestiune Integrata a deșeurilor pentru jud Bihor 	<ul style="list-style-type: none"> • Necorelarea eforturilor între autoritățile descentralizate din teritoriu și factorii politici locali cu putere de decizie la nivel central în promovarea unor proiecte utile la nivelul județului; • Capacitate redusă a autorităților locale de a dezvolta proiecte. • Capacitate redusă de susținere a proiectelor, în special de către comunitățile mici. • Capacitate redusă de co-finanțare a beneficiarilor finali. • Costuri ridicate pentru conformarea cu cerințele legislației europene. • Educația ecologică a populației este nesatisfăcătoare • Diminuarea capacităților ecologice de depozitare definitivă • Personal insuficient pregătit și experimentat pentru aplicarea cadrului legal de management al deșeurilor, din industrie/mediul economic/administrații publice locale
PERICOLE GENERATE DE CATASTROFE/ FENOMENE NATURALE ȘI ANTROPICE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unui sistem de avertizare/alarmare în cazul unor catastrofe și a unor formații specializate în intervenții rapide în caz de catastrofe • Existența unui sistem funcțional de 	<ul style="list-style-type: none"> • Neîntreținerea rețelei de canale de desecare. • Distrugerea sistemelor de irigații existente înainte de 1989.

<p>hidroameliorații și construcții hidrotehnice (diguri, canale, retenții permanente și temporare, lacuri de acumulare, baraje) .</p> <ul style="list-style-type: none"> • Situarea județului într-o zonă de risc seismic redus. • Existența unui plan local de apărare împotriva inundațiilor și fenomenelor meteorologice periculoase la nivelul fiecărei primării. • Existența unor aplicații informatice care pot fi integrate într-un sistem informațional. (hărți digitale, planuri CAD, baze de date). • Disponibilitatea fondurilor nerambursabile destinate gestionării situațiilor de urgențe în zona de graniță româno-maghiară Interreg V A Romania - Ungaria transfrontaliere (Phare Cross Border Cooperation, INTERREG V A). • Existența unui plan anual de lucrări pentru amenajări/ameliorări de torenți • Asigurarea asistenței tehnice din partea A.N.I.F. pentru amplasarea sistemelor de irigații de către fermieri. • Elaborarea Planurilor de gestionare management a riscului la inundatii, conform Directivei 2007/60/CE privind evaluarea și gestionarea riscului la inundații • Adoptarea și aplicarea Regulamentului pentru situații de urgență la nivelul Județului Bihor, sub coordonarea Instituției Prefectului județului Bihor. 	<ul style="list-style-type: none"> • Existența unor zone în care există pericolul producerii alunecărilor de teren (zonele exploatărilor miniere, zone carstice, Dealurile Tășadului). • Existența unor zone cu risc de inundații (bazinele hidrografice ale Ierului, Barcăului, Crișului Repede și Crișului Negru. • Insuficiența acumulărilor cu rol de atenuare a viiturilor în zona superioară a Crișului Negru. • Lipsa unui sistem informațional integrat performant care să gestioneze în mod util pericolul generat.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Alocarea fondurilor din bugetul de stat pentru lucrări de amenajare / ameliorare torente. • Resurse financiare alocate prin Planul Național de Dezvoltare Rurală pentru proiecte care înglobează și sisteme de irigații. • Completarea cadrului legislativ privitor la riscurile naturale • Realizarea unor campanii de educare, conștientizare a populației privind modul de gestionare a situațiilor periculoase, de risc natural. • Absorbția fondurilor structurale pentru derularea de proiecte care vizează creșterea calității serviciilor furnizate către cetățeni. • Dezvoltarea unui sistem alternativ de formare continuă, tip e-learning pentru administrația publică din România. • 	<ul style="list-style-type: none"> • Dezvoltarea necontrolata a mediului economic a judetului poate avea un efect negativ în conservarea mediului și echilibrul ecologic al dezvoltării localităților • Surse de poluare a cursurilor de apa • Pericolul apariției accidentelor majore și a dezastrelor naturale datorate lipsei investițiilor în realizarea îndiguirilor cursurilor de apă • Sincope în comunicarea și primirea datelor și informațiilor de la structurile subordonate, în special administrație, datorită personalului insuficient și de specialitate. • Pericolul apariției accidentelor majore și a amenințărilor fenomenelor naturale imprevizibile. • Fenomene de eroziune ale solului. • Evoluția fenomenului de alunecări de teren/existența unor zone/locații predispuse spre dezastre - alunecări de teren și inundații. • Pericolul de inundabilitate a
<p>PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU MEDIU –JUDEȚUL BIHOR 2023-2027.</p>	<p>lanțurilor.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neimplicarea autorităților și a

	<p> cetățenilor în programele de interes național.</p> <ul style="list-style-type: none"> •
DEZVOLTAREA MEDIULUI URBAN	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Extinderea infrastructurii de mediu in zonele urbane (alimentare cu apa, canalizare, căi de acces, servicii de utilitate publică; etc.); • Reactualizarea Planului Urbanistic General al mun. Oradea; • Existența Asociației Zonei Metropolitane Oradea; • Existența proiectelor finanțate pentru extindere spații verzi în localități, crearea pistelor de biciclete, amenajarea promenadei pe malul Crișului Repede; • Realizarea Masterplanului pentru ape; pentru deșeuri; pentru conectivitate; • Este in curs actualizarea PUG a UAT urilor din Bihor; • Aplicarea politicilor regionale de dezvoltare prin ADR de Nord-Vest 	<p>-Nerespectarea prevederilor legislative în emiterea certificatelor de urbanism privind impunerea tuturor avizelor legale necesare;</p> <p>Nerespectarea, în procesul de amenajare a teritoriului, a regulamentelor de urbanism aprobate;</p> <p>Inexistenta unui program unitar de reabilitare estetică a clădirilor din mediul urban, inclusiv a clădirilor de patrimoniu;</p> <p>Grad redus de reabilitare termică a clădirilor existente;</p> <p>Infrastructură de mediu (alimentare cu apă, canalizare, epurare ape uzate, colectare selectivă a deșeurilor) deficitară, în unele locuri inexistentă;</p> <p>Infrastructură de transport deficitară (drumuri, căi ferate, poduri, etc.);</p> <p>Absența unui sistem de transport public durabil.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Drumurile naționale secundare și drumurile județene sunt în mare parte nemodernizate. <p>Nerespectarea Planurilor Urbanistice Generale prin intervenții repetate de implementare , PUZ, PUD în aprobarea unor proiecte industrial și investiții private;</p> <p>Lipsa spațiilor verzi în mediul urban;</p> <p>Județul Bihor nu deține Grădină botanică.</p> <p>Lipsa centurilor verzi,, din jurul orașelor și municipiilor, păduri urbane, periurbane</p> <p>Lipsa investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii aferente drumurilor și căilor ferate, lipsa electrificării Căi Ferate Cluj Napoca –Oradea.</p> <p>Aprobarea dezvoltărilor imobiliare (mediul urban) în zonele deja supuse aglomerării urbane, reducerea spațiilor verzi in favoarea extinderii rețelelor de drumuri prezintă impact negative asupra factorilor de mediu și sănătății populației.</p>
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Existenta cadrului legal privind extinderea spatiilor verzi conform normelor U.E • Accesarea fondurilor U.E și guvernamentale în domeniul infrastructurii, transportului, social și economic; • Finalizarea șoselor de centură va conduce la 	<p>Capacitate redusă de co-finanțare a proiectelor;</p> <p>lipsa de interes pentru reabilitarea zonelor industriale;</p> <p>lipsa unor studii de dezvoltare coerente;</p>

<p>scoaterea traficului greu din localitățile urbane;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reconversia funcțională a fostelor platforme industriale; <ul style="list-style-type: none"> • Întărirea activității ONG-urilor mai ales în domeniul protecției mediului și a spațiilor verzi. • Introducerea sistemului de cogenerare pentru a eficientiza furnizarea agentului termic; • Finantari de proiecte prin UE, MMSC si AFM pentru imbunatatirea calitatii mediului urban (dezvoltare/inovare/cercetare) 	<p>implementarea haotică a unor proiecte de dezvoltare necorelate cu direcțiile de dezvoltare;</p> <p>degradare accelerată a clădirilor de patrimoniu în lipsa renovării;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creșterea diferențelor între centrele urbane și orașele mici și mijlocii; • Nefinalizarea centurilor ocolitoare ale orașelor va determina creșterea aglomerării șoselor în perioadele de vârf și la lipsa fluenței traficului și implicit polurea mediului și afectarea sănătății populației. <p>Existența unei presiuni antropice (imobiliare) asupra teritoriului cu efecte negative asupra esteticii urbane și mediului înconjurător.</p>
--	---

DEGRADAREA MEDIULUI NATURAL ȘI CONSTRUIT

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Diversitatea speciilor forestiere distribuite pe etaje de vegetație variate. • Produse accesorii ale pădurii bine reprezentate (fructe de pădure, plante medicinale, ciuperci). • Existența unui plan pentru renaturare / reamenajare maluri, zone umede. • Existența unei rețele dense de drumuri. • Rețea extinsă de distribuție a gazelor. • Creșterea rețelei de distribuție a apei potabile. • Existența unor structuri instituționale cu atribuții în conservarea și protecția Mediului. • Specificitatea și valoarea peisajului, număr mare de situri, arii naturale protejate, situri Natura 2000, monumente și ansambluri de patrimoniu. • Existența Planurilor de management pentru ariile, siturile Natura 2000; • Existența Amenajamentelor silvice, care dețin avize de mediu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Depozitări ilegale de deșeuri menajere și inerte (rezultate din construcții și demolări). • Intensificarea traficului rutier în mediu urban. • Reducerea progresivă a suprafețelor reconstruite. • Lipsa perdelelor de protecție de-a lungul căilor de comunicație. • Lipsa cordoanelor forestiere în jurul localităților (conform planurilor de arhitectură peisagistică). • Lipsa perdelelor forestiere de contur în perimetrul fermelor fermelor. • Rețeaua rutieră depășită din punctul de vedere al capacității de trafic. • Localități care nu sunt, sau sunt superficial apărate împotriva inundațiilor cu diguri neîntreținute. • Starea de uzură fizică a patrimoniului construit și degradarea specificului zonei datorită neîncadrării noilor construcții în caracteristicile peisajelor. • Parcul Natural Cefa nu deține Plan de management aprobat de către Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor. Planul de management pentru Parcul Natural Apuseni este elaborate si este in procedura de aprobare.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Implicarea unor companii locale în susținerea inițiativelor comunitare în domeniul protecției mediului. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fragmentarea habitatelor din cauza dezvoltării infrastructurii. • Nerespectarea reglementărilor

<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea eficienței utilizării resurselor naturale și a energiei. • Inchiderea și ecologizarea siturilor miniere cu activitate sistată din zona montană a jud Bihor • Posibilitatea dezvoltării colaborării transfrontaliere în domeniul protecției mediului în cadrul euroregiunilor în vederea realizării proiectelor de interes județean; • Dezvoltarea rețelei județene pentru practicarea agroturismului, turismului ecologic pe trasee turistice prestabilite. 	<ul style="list-style-type: none"> • urbanistice în dezvoltarea orașelor. • Retrocedarea unor terenuri care fac parte din suprafața de spațiu verde. • Dezvoltarea necontrolată a zonei, sub presiunea factorilor externi, poate avea un efect negativ în conservarea mediului și echilibrul dezvoltării localităților.
PROTEJAREA NATURII ȘI CONSERVAREA BIODIVERSITĂȚII	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Număr mare de arii protejate: 64 arii de importanță națională, respectiv 37 situri Natura 2000, majoritatea fiind atribuite în custodie/administrare; • Existența a două parcuri naturale: Parcul Natural Apuseni și a Parcul Natural Cefa; • Implicarea organizațiilor locale în administrarea și conservarea patrimoniului natural; • Capital natural reprezentativ la nivel național: habitate, specii protejate de plante și animale; • Relații bune de colaborare internaționale (tranfrontieră) în domeniul protecției naturii (proiecte); • Potențial turistic ridicat și dezvoltarea agroturismului. • Atribuirea în custodie a ariilor naturale protejate din județul Bihor • Cadru legislativ favorabil pentru conservarea și protejarea biodiversității 	<ul style="list-style-type: none"> • Insuficienta implicare a autorităților locale în protejarea ariilor naturale de pe teritoriul lor administrativ; • Studii de impact insuficient documentate științific din punct de vedere al biodiversității; • Gestionarea deficitară a deșeurilor în arii naturale protejate. • Presiune antropică ridicată asupra cadrului natural. (construcții, infrastructură, proiecte publice și private exploatarea resurselor naturale) • Inexistența unui inventar complet și mai ales actualizat al habitatelor și speciilor de plante și animale sălbatice de interes conservativ. • Lipsa planurilor de management și regulamentelor pentru parcurile naturale. • Lipsa metodologiei tehnice pentru atribuirea plăților compensatorii populației care deține teren în cadrul acestor situri; • Resurse financiare reduse pentru managementul corespunzător al ariilor naturale protejate și habitatelor de interes comunitar. • Slaba conștientizare a populației și agenților economici privind managementul ariilor protejate; • Lipsa unei structuri de administrare distincte la cele două parcuri naturale. • Personal insuficient pentru gestionarea ariilor protejate.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Accesarea fondurilor U.E și guvernamentale pentru domeniul protecția naturii; • Protecția sporită a celor două parcuri naturale datorită existenței structurilor de administratie; • Existența cadrului legal pentru declararea de noi arii protejate; 	<ul style="list-style-type: none"> • Efecte negative asupra biodiversității, unor bogății naturale datorită informării incorecte a publicului în vederea practicării turismului ecologic. • Organizarea unor evenimente /sărbători anuale care au impact negativ asupra calității mediului.

<ul style="list-style-type: none"> • Exploatarea economică rațională a speciilor de floră și faună; • Existența cadrului legal pentru aprobarea siturilor de importanță comunitară din cadrul Rețelei ecologice „Natura 2000 • Existența cadrului legal pentru interzicerea cultivării plantelor modificate genetic, altele decât cele acceptate în Uniunea Europeană 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa unor reglementări naționale clare în ceea ce privește defrișarea abuzivă; • Pericol ridicat de degradare a ariile naturale protejate care nu dețin Planuri de management elaborate și sau aprobate, iar activitățile antropice (exploatarea resurselor naturale • Lipsa de corelare a strategiilor guvernamentale din domeniul economiei/ Agenția Națională pentru Resurse Minerale privind explorarea/exploatarea resurselor neregenerabile în relație cu Strategia pentru Conservarea Biodiversității și prevederile Planurilor de Management • Creșterea în volum a exploatărilor, activităților de vânătoare, turismului și construcțiilor ilegale în ariile protejate. • Dezvoltarea infrastructurii ca urmare a creșterii economice a condus la fragmentarea habitatelor. • Pericol de dispariție a unor specii și habitate ca urmare a exploatării neraționale a unor resurse naturale (ex. apa geotermală), cumulat cu schimbările climatice. • Exploatarea excesivă a resurselor naturale din zonele forestiere • Inducerea în efectivele de animale sălbatice unor dezechilibre datorate existenței fondurilor de vânătoare. • În urma reducerii habitatelor naturale de hranire pentru speciile sălbatice din zonele periurbane urmare a dezvoltărilor economice, implică creșterea numărului de „conflicte”, om-specii sălbatice care pătrund în intravilan și produc pagube.
--	---

EDUCAȚIA ECOLOGICĂ

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Implementarea în grădinițele și școlile din județul Bihor a disciplinei opționale „Educație ecologică și de protecție a mediului; • Preocuparea crescută a cadrelor didactice pentru activități extrașcolare de educație ecologică; • Implementarea proiectului „ECO- Schools” - un prim pas spre „ECO- Cities” în unități de învățământ din Oradea și județ; • Realizarea de proiecte și activități de educație ecologică prin implicarea instituțiilor cu atribuții în protecția mediului și a autorităților administrației locale în educarea tinerei generații; • Diversificarea ofertei de instruire de la nivel preșcolar până la nivel universitar și postuniversitar; • Infrastructură de învățământ completă și echilibrat repartizată în teritoriu; 	<ul style="list-style-type: none"> • Insuficienta implicare a societății civile în educația pentru mediu a populației; • Fonduri insuficiente pentru programe coerente de educație pentru mediu; • Lipsa „curiculei”, din partea Ministerului Învățământului cu privire la domeniul protecția mediului adaptate categoriilor de elevi din toate ciclurile școlare preșcolar/gimnazial/liceal. • Lipsa măsurilor coercitive pentru persoanele fizice care nu protejează mediul înconjurător; • Grad ridicat de rigiditate/lipsa de flexibilitate a sistemului de învățământ (nu oferă instrumente pentru învățare

<ul style="list-style-type: none"> • Apariția unui curent civic novator puternic și stabil prin activitatea ONG-urilor • Implicarea activă a custozilor în activitățile de informare și conștientizate a turistilor și comunităților cu privire la obiectivele pentru protejarea mediului și biodiversității 	<p>continua aplicată).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Educație ecologică superficială. • Ineficiența sistemelor administrative privind sancționarea contravențiilor în ariile naturale protejate • Lipsa capacităților privind resursele umane care să asigure din partea instituțiilor de mediu colaborarea cu Inspectoratele școlare în domeniul educației ecologice.
<p style="text-align: center;">OPORTUNITĂȚI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Introducerea disciplinei „Educație ecologică și de protecție a mediului” în oferta națională de opționale a Ministerului Educației; • Introducerea facilităților fiscale pentru agenții economici care investesc în proiecte de protecție a mediului. • Absorbția fondurilor structurale pentru derularea de proiecte privind conștientizarea problemelor de mediu. • Centre de informare și diseminare a informațiilor privind fondurile structurale și oportunitățile de finanțare ale proiectelor privind educația ecologică. 	<p style="text-align: center;">AMENINȚĂRI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perceperea superficială a modului de gospodărire față de protecția mediului; • Risc permanent pentru degradarea factorilor de mediu; • Abandonarea și distrugerea parcurilor; • Surse financiare insuficiente pentru susținerea proiectelor de educație ecologică; • Lipsa modelelor de comportament ecologic provenite din familie, școală.
ASIGURAREA STĂRII DE SĂNĂTATE	
<p style="text-align: center;">PUNCTE TARI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Existența programelor naționale de sănătate (cancer, diabet, TBC, etc.); • Existența unui sistem de monitorizare a stării de sănătate a populației în raport cu factorii de mediu; • Îmbunătățirea serviciilor de sănătate performante (achiziționare aparatură medicală, modernizarea unităților medicale etc) 	<p style="text-align: center;">PUNCTE SLABE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Educație deficitară a populației privind un mod de viață sănătos; • Risc potențial de epidemii hidrice datorită stării necorespunzătoare a rețelelor de alimentare cu apă; • Lipsa programelor de educație pentru sănătate a tinerei generații; • Insuficienta implicare a autorităților și a societății civile în programe / proiecte de educație a populației; • Lipsa motivației materiale a cadrelor medicale; • Legătura și comunicare slabă dintre autoritățile locale, ministerul sănătății și beneficiarii finali.
<p style="text-align: center;">OPORTUNITĂȚI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Existența de programe la nivel național în vederea pregătirii personalului din sistemul de asistență medicală; • Fonduri europene prin care se finanțează construcția, reabilitarea și dotarea cu aparatură a infrastructurii medicale; • Dezvoltarea sistemului privat în domeniul asigurării stării de sănătate a populației; • Fondurile UE alocate pentru creșterea standardelor de mediu și de viață a populației. 	<p style="text-align: center;">AMENINȚĂRI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Accentuarea continuă a îmbătrânirii populației. • Accentuarea continuă a îmbătrânirii în mediul rural, pericolul depopulării unor sate. • Incidența crescută a bolilor de nutriție și lipsa programelor de educație nutrițională. • Migrarea în exterior a forței de muncă cu înaltă calificare. • Creșterea numărului de beneficiari de asistență socială.
<p>PLANUL LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU MEDIU –JUDEȚIUL BIHOR 2023-2027</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea presiunii exercitate de

	<p>populația vârstnică asupra serviciilor medicale și asupra sistemului de asigurări sociale de sănătate.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Domeniul de activitate socială implică foarte mulți angajații /specialiștii pentru care trebuie creat un sistem de selecție, motivare și implicare activă.
TRANSPORT	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Inventarierea, extinderea și reabilitarea infrastructurii de transport rutier și căi ferate din județul Bihor; • Introducerea taxei de primă înmatriculare pentru autoturisme și inițierea programului național de scoatere din uz a autovehiculelor vechi; • Legislație armonizată inclusiv pentru transportul mărfurilor periculoase și a deșeurilor periculoase, norme și normative moderne privind transportul, căile rutiere și aeriene de transport; • Legislație privind calitatea tehnica a autovehiculelor, conținutul maxim în substanțe și componente periculoase, modalități pentru valorificarea maximă a componentelor care rezultă în cursul utilizării autovehiculelor. 	<ul style="list-style-type: none"> • Starea drumurilor naționale și județene nesatisfăcătoare,, drumuri comunale nemodernizate; • Lipsa drumurilor rapide și autostrăzilor; • Infrastructură feroviară învechită; • Lipsa centurilor ocolitoare pentru orașe și municipii;(Aleșd, Marghita, Salonta, Beiuș) • Inexistența unor restricții de circulație în zone de locuit, de odihnă și tratament, în anumite intervale orare;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Crearea cadrului favorabil atragerii de investiții, promovarea creșterii economice și crearea de locuri de muncă; • Dezvoltarea de noi tehnologii în domeniul mijloacelor de transport și creșterea interesului pentru asigurarea unui transport în comun ecologic; • Reabilitarea și modernizarea drumurilor; • Potențial de dezvoltare pentru transportul rutier, feroviar și aerian de mărfuri și de călători. 	<ul style="list-style-type: none"> • Întârzieri în implementarea proiectelor privind reabilitarea și modernizarea infrastructurii rutiere din județul Bihor; • Necorelarea politicilor macroeconomice cu realitățile și nevoile existente; • Insuficiente fonduri naționale pentru asigurarea co-finanțării; • Legislația și mediul economic și politic instabile.
TURISM ȘI AGREMENT	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea preocupării autorităților administrațiilor locale și județene pentru promovarea turismului în jud. Bihor (broșuri, hărți, atlase,etc.); • Tendințe de dezvoltare a agroturismului și silvoturism pe baze moderne; • Atracțiile turistice orientate spre punerea în valoare a capitalului natural și biodiversității prin ecoturism integrate în planuri de management a SCI și SPA și regulamente de dare în custodie; • Căi de comunicare rutiere, aeriene și feroviare incluse în rețeaua națională și europeană de transport; • Resurse naturale deosebite (relief variat, nr. mare de arii naturale protejate, ape minerale și geotermale,etc.); • Tradiții și manifestări culturale, etnografice 	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastructură de acces la zonele cu potențial turistic slab dezvoltată; • Lipsa unui sistem eficient de gestiune a deșeurilor în zonele cu potențial turistic și de agrement; • Gamă restrânsă și calitatea redusă a serviciilor turistice în zona montană; • Monumente istorice, arii naturale protejate și monumente ale naturii neîntreținute și degradate; • Nivel scăzut de specializare a forței de muncă din turism, lipsa de produse turistice și a suportului pentru dezvoltarea de mărci locale; • Slaba diversificare a infrastructurii de cazare pentru turismul rural și cel practicat de tineri;

<p>diverse datorită diversității etnice și confesionale;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Patrimoniul cultural valoros (biserici de lemn, castele, vestigii istorice, monumente, cetatea medievală de la Oradea); • Tradiție solidă în domeniul meșteșugurilor (lemn, ceramică, sticlă); • Potențial ridicat pentru un turism diversificat (bază de tratament balneoclimateric, cultural, montan, rural, de vânătoare, rural, religios); • Crearea unor puncte de informare turistică; • 	<ul style="list-style-type: none"> • Absența produselor turistice integrate; • Nivel scăzut de cooperare între operatorii de linii aeriene și agențiile de turism; • Lipsa marketingului turistic; • Număr redus de centre de informare și ghizi autorizați;
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea capacității de cazare, ca urmare a definirii turismului drept sector economic prioritar.; • Posibilitatea accesării de fonduri structurale europene pentru dezvoltarea turismului; • Accesarea unor fonduri interne și externe în vederea reabilitării monumentelor arhitecturale laice și religioase; • Crearea unei imagini de marcă și promovarea județului ca destinație turistică; • Organizarea unor manifestări culturale – festivaluri muzicale, teatru, film, și a unor târguri de promovare a produselor tradiționale determină creșterea numărului de turiști; • Valorificarea patrimoniului cultural istoric prin servicii turistice; • Dezvoltarea de noi oportunități de agrement și revitalizarea unor vechi. • Creșterea cererii pe piața forței de muncă pentru mână de lucru înalt calificată. • Dezvoltarea turismului ecologic, turismul cultural și turism balnear. • Valorificarea prin intermediul sporturilor de iarnă a domeniului schiabil. • Atragerea operatorilor de turism la târgurile naționale și internaționale. • Extinderea și îmbunătățirea rețelei de informare turistică astfel încât să răspundă nevoilor turiștilor. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pericolul degradării florei și faunei în zonele protejate datorită turismului necontrolat; • Degradarea mediului; • Creșterea poluării datorate lipsei infrastructurii de alimentare cu apă potabilă, canalizare și epurarea apelor uzate; • Lipsa confortului și a serviciilor poate crea o imagine neatractivă care să conducă la scăderea numărului de turiști. • Costuri de transport ridicate. • Creșterea migrației din mediul rural în cel urban; • Nivel înalt de emigrare, în special a forței de muncă înalt calificată (brain-drain); • Nivel înalt de angajare în economia subterană; • Incertitudinea asupra dreptului de administrare a unor obiective culturale; • Insuficiente resurse pentru domeniul cultural.
ENERGIE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Existența unui studiu privind strategia energetică a mun. Oradea; • Utilizarea energiei geo-termale ca sursă alternativă de energie termică în județul Bihor; • Interes crescut din partea sectorului privat în exploatarea resurselor de energii alternative; • Resurse bogate de ape termo-minerale • Interes crescut din partea sectorului privat în exploatarea resurselor de energii alternative • Potențial pentru introducerea surselor regenerabile de energie. • Existența parcurilor eolice • Programe inițiate de MMP prin AFM, privind 	<ul style="list-style-type: none"> • Pondere crescută de utilizare a combustibililor fosili și a lemnului ca sursă de energie termică în special în zone rurale. • Insuficiența valorificării a resurselor regenerabile ca sursă de energie • Insuficiența valorificării a resurselor de gaz metan ca sursă de energie • Preocupări reduse pentru utilizarea altor surse de energie alternative (solară, eoliană, terestră, hidroelectrică, bioenergie, etc.) • Lipsa studiilor/strategiilor naționale-regionale privind resursele existente și

<p>exploatarea energiilor alternative (Casa verde)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reducerea gradului de poluare cauzată de arderea lemnului și a combustibililor fosili utilizați pentru producerea energiei termice folosite pentru încălzire și obținerea de apă caldă menajeră 	<p>exploatarea resurselor minerale (gaze de șist, zăcăminte petroliere, <i>ape termominerale</i>, resurse metalifere și nemetalifere, agregate minerale, etc.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lipsa dotării forajelor de apă geotermală cu pompe corespunzătoare regimului hidraulic • Nerespectarea regulamentelor de exploatare a surselor geotermale
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Accesarea fondurilor U.E și guvernamentale pentru domeniul energie; • Existența surselor de energie alternativă nepoluantă; • Posibilitatea dezvoltării durabile prin întrebuițarea tehnologiilor și tehnicilor avansate și nepoluante • Programe inițiate de MMP prin AFM, privind exploatarea energiilor alternative (Casa verde) • Conștientizarea societății civile asupra importanței utilizării energiilor alternative • Creșterea eficienței utilizării resurselor naturale și a energiei 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa unei strategii privind exploatarea rațională și conservarea potențialului geotermal; • Nerespectarea regulamentelor exploatarea surselor de apă geotermală la debitele reglementate; • Dificultăți în susținerea costurilor de investiție a proiectelor.
INTĂRIREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE ȘI INSTITUȚIONALE A INSTITUȚIILOR CU ATRIBUȚII IN DOMENIUL PROTECȚIEI MEDIULUI.	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea colaborării inter-instituționale prin protocoale de colaborare; • Existența colaborării transfrontiere între instituții similare; • Creșterea gradului de conștientizare la nivelul factorilor de decizie în vederea aplicării politicilor și a planurilor de acțiune pentru protecția mediului. 	<ul style="list-style-type: none"> • Slaba dotare cu echipamente tehnice și resurse umane specializate a instituțiilor care se ocupă cu problemele de mediu din județ; • Colaborarea discontinuă (fluctuații în comunicare) între administrațiile publice locale, județene și instituțiile cu atribuții în domeniul protecției mediului; • Necunoașterea legislației din domeniul protecției mediului la nivelul autorităților publice locale; declinarea competențelor ce le au în domeniu către alte instituții; • Slabă comunicare între instituțiile cu atribuții de mediu și ONG-uri.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> • Număr crescut de persoane cu calificare profesională în managementul resurselor umane, mediu, finanțe, etc. care pot fi atrase în aparatele administrative dacă se deblochează posturile; • Oportunitățile de training pentru instituții și pentru beneficiarii din proiectele de asistență tehnică pe PHARE și ISPA. • Conștientizarea societății civile asupra rolului pe care îl pot avea ca parteneri în buna guvernare 	<ul style="list-style-type: none"> • Dificultăți de natură organizatorică, politică și financiară, determinate de procesul de reorganizare – restructurare; • Cooperarea dificilă între diverse instituții-organisme implicate în protecția mediului; • Percepțiile diferite ale altor instituții publice față de utilitatea îndeplinirii obiectivelor identificate pe mediu; • Reticența factorilor interesați față de

	<p>implicarea efectivă în parteneriatele strategice;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lipsa unui cadru legislativ care să reglementeze parteneriatul public – privat și dificultatea punerii în practică a unor astfel de parteneriate; • Lipsa fondurilor disponibile pentru îndeplinirea obiectivelor; • Încrederea limitată a cetățeanului față de administrația publică; • Legislația instabilă și inexactă.
--	--

Analiza SWOT a județului Bihor prezintă principalele puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări care pot influența dezvoltarea strategică a comunităților locale. Cele patru elemente se bazează pe analiza preliminară și sunt organizate pe domenii sau sectoare de activitate.

as din *Strategia integrată de dezvoltare durabilă a județului Bihor 2021-2027*

•	
<p><u>Social</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Creșterea alocărilor bugetare locale în domeniul asistenței sociale • Diversitatea serviciilor publice locale implicate în soluționarea problemelor sociale ale comunității • Multitudinea de actori public și privați implicați în furnizarea unor servicii publice specifice • Existența organizațiilor neguvernamentale active în domeniu cu activități specifice • Colaborare între sectorul public și cel privat în domeniul social • Reducerea numărului de beneficiari pentru anumite servicii de asistență socială, în condițiile în care sumele alocate au rămas la fel sau au crescut 	<ul style="list-style-type: none"> • Aspecte demografice care pot pune presiune ridicată pe sistemul de asistență socială, mai ales din perspectiva îngrijirii persoanelor vârstnice • Diferențe între mediul urban și cel rural (mai puțin mulțumit de serviciile sociale primite/disponibile) • Risc mai ridicat de sărăcire în mediul rural – impact mai ridicat asupra copiilor • Existența unor comunități marginalizate
<p><u>Cultură și industrii creative</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Caracter multicultural • Dezvoltarea sectorului ICC (industrii creative și culturale) din punct de vedere a numărului de firme, cifrei de afaceri și a numărului de salariați • Patrimoniul cultural divers (general și cel construit) • Evoluție pozitivă în domeniul muzeal și a utilizării acestor resurse • Activități culturale și recreative oferite de sectorul privat 	<p><u>Cultură și industrii creative</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Evoluții negative în legătură cu anumite resurse culturale (biblioteci, cinematografe, instituții de spectacol) și utilizarea acestora • Lipsa unei centralizări a informațiilor referitoare la oportunitățile culturale de petrecere a timpului liber / coordonare deficitară a actorilor implicați • Lipsa unui site/punct unic de informare (dacă acesta există, nu este vizibil online)
<p><u>Planificare spațială, dezvoltare urbană și comunitară</u></p>	<p><u>Planificare spațială, dezvoltare urbană și Comunitară</u></p> <p>Aria de polarizare a municipiului Oradea transcede teritoriul județului Bihor la rândul lui prin fluxuri importante de 4 orașe mari și mijlocii din Regiunea Nord Vest Satu Marea și Zalău iar celelalte din Vest (Arad și Timișoara).</p>

- județul Bihor se prezintă la o primă vedere ca un bine urbanizat – 10 municipii și orașe, cu un indice de urbanizare situat puțin sub media națională și regională
- Conform metodologiei OECD, jud. Bihor, alături de jud. Cluj, este descris ca o regiune intermediară apropiată de oraș, în contextul în care restul județelor din regiune au un caracter preponderant rural și/sau izolat

Cu excepția municipiului Oradea și a Salontei, toate orașele din județ fac parte din areale în stagnare sau declin

Municipiul Oradea nu face parte din fluxurile dominante ale municipiului Cluj-Napoca
Existența în partea de sud a județului a unui areal lipsit de orașe și care nu este bine deservit cu servicii

Mărimea mică a municipiilor și a orașelor -
6 municipii și orașe au între 10.000-20.000 locuitori, în timp ce 3 au sub 10.000
Mărimea influențează auto-sustenabilitatea financiară, capacitatea de a presta servicii și a efectua investiții, precum și parțial forța de polarizare

<ul style="list-style-type: none"> • zonă metropolitană este bine consolidată, • reprezintă un exemplu de bună practică în ceea ce privește guvernarea metropolitan la nivel național • Raportat la rețeaua globală TEN-T, în special pe infrastructură rutieră, județul Bihor este în interiorul acestei zone cu majoritatea teritoriului său; excepție face zona Carei - Valea lui Mihai, care este în afara zonei de acces, dar este deservită la mai puțin de 25 de km de coridorul V, autostrada M3 din Ungaria (finalizată) • Jud. Bihor are cea mai lungă rețea de drumuri din regiunea N-V și o densitate a rețelei superioară mediei naționale și regionale • În ceea ce privește centurile ocolitoare, proiectele pentru Aleșd și Beiuș sunt prinse în POIM, • Deși infrastructura feroviară este deficitară, totuși județul Bihor este cel mai bine poziționat din regiunea de Nord-Vest (densitatea liniilor de cale ferată) iar Oradea cel mai bine poziționat nod feroviar din nord-vestul țării • Județul a cunoscut extinderea semnificativă a teritoriului intravilan, care nu a fost corelată • Întotdeauna cu creșterea populației sau dezvoltarea economică. Acest fenomen este mai accentuat în jumătatea estică a județului. Rată de creștere a numărului de locuințe pe intervalul 2009-2019 superioară decadelor anterioare • A crescut suprafața locuibilă/cap de locuitor, un singur oraș sub standardul de 14 m² /cap de locuitor • În cazul municipiului Oradea – peste 85% din locuitori mulțumiți de starea clădirilor • județ cu valoare superioară a ITE (Indice Dotări Tehnice Edilitare, singurul din regiunea N-V cu această performanță; decalaje mici urban-rural • Investiții semnificative în ultimii 10 ani în echiparea edilitară • A crescut lungimea rețelei de distribuție a gazelor naturale și consumul la agenții economici chiar dacă numărul de localități 	<p>Discrepanțe semnificative în dezvoltare între</p> <p>Z Oradea și restul municipiilor și orașelor dar și între urban și rural</p> <p>Eșuare fuziune localități la nivel de zonă metropolitană – Oradea și Sânmartin</p> <p>Județul Bihor, similar cu regiunea de Nord-Vest, nu este străbătut de niciunul din cele 9 coridoare din rețeaua TEN-T de bază.</p> <p>Lipsă autostrăzi, sunt necesare modernizări și investiții pe drumurile naționale pentru conectarea la autostradă, drumurile județene sunt modernizate în procent redus</p> <p>În zonele muntoase densitatea rețelei rutiere este redusă, iar drumurile care străbat această zonă sunt insuficient modernizate, traficul pe aceste drumuri desfășurându-se foarte greu.</p> <p>Situația centurilor ocolitoare prezintă unele deficiențe: Oradea – centură incompletă iar orașe mici – Salonta sau Valea lui Mihai nu au centuri dar sunt traversate de trafic greu</p> <p>Aeroportul internațional Oradea este inclus în rețeaua TEN-T globală, dar cu puține curse internaționale</p> <p>Suburbanizarea/fenomenu de dispersie urbană - problematică în cazul mun. Oradea, cauzând efecte negative pentru mediu, presiuni bugetare vizând extinderea rețelelor de utilități, trafic congestionat, etc.</p> <p>Abordări permissive în privința creșterii intravilanului, mai ales în comunități confruntate cu declinul economiei și reducerea populației</p> <p>Rețelele de gaze naturale acoperă numai 18,81% din totalul localităților (5 municipii și orașe + 14 localități rurale)</p> <p>• Contractația sistemului de încălzire termică centralizat – în prezent mai există doar în orașele Oradea, Beiuș și Sânmartin</p> <p>Rețelele de canalizare acoperă numai 43,56% din totalul localităților de la nivelul județului (44 de comunități)</p> <p>Creșterea lungimii simple a rețelei de canalizare cu mult sub media națională și regională.</p> <p>• Zona din centrul județului neacoperită de rețeaua de canalizare</p>
---	---

<p>deservite a rămas constant în intervalul 2009-2019</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pentru Beiuș - încălzire cu energie geotermică, cea mai ieftină gigacalorie din țară • Rețeaua de alimentare cu apă potabilă - 88,11 % din localități au acces la rețeaua de distribuție a apei potabile • Creștere de peste 50% a lungimii simple a rețelei de alimentare cu apă, în intervalul 2009-2019, în special datorită investițiilor din mediul rural • Creștere de 120% a numărului de comunități cu rețea de canalizare în perioada 2009-2019. 	
<p>Factori de mediu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Calitatea aerului este bună și în curs de îmbunătățire, cu depășiri ocazionale la pulberi (PM10), iar sistemul de colectare a datelor este mult mai eficient • Municipiul Oradea și trei orașe: Salonta, Nucet și Vașcău depășesc indicatorul de 26 mp spațiu verde /locuitor • • • Supravegherea calității apei distribuite populației se face conform prevederilor normative • La nivel urban procentajele de populație conectată la stații de epurare orășenești cu treaptă terțiară de epurare sunt superioare celor ale Regiunii NV • • • Se poate constata o scădere cu 26% a suprafeței totale a solurilor afectate de factori de degradare în anul 2019 față de anul 2015 • suprafața agricolă a județului Bihor a crescut în perioada 2014-2019 cu 3302 ha (0,68%) • Creșterile cele mai importante se-au înregistrat la categoriile teren arabil, vii și livezi și fânețe • În perioada 2015-2019 a scăzut numărul de depășiri ale nivelului de zgomot în zona industrială, la pasajele pietonale, în interiorul pieței agroalimentare, în cele 3 parcuri din • Existența unui sistem integrat de management al deșeurilor și închiderea depozitelor neconforme; investiții semnificative și conformarea cu anumite ținte europene 	<p>Factori de mediu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Transportul rutier și încălzirea locuințelor, precum și sistemele de producere a energiei au cel mai mare aport la poluarea aerului • Raportându-ne strict la indicatorul de 26mp spațiu verde/locuitor, în unele orașe din județ se constată valori inferioare celei minime impuse • Procentaj însemnat de surse de apă centralizate care nu au respectat cerințele minime de calitate • Scădere a procentajului populației conectate la sisteme de canalizare cu epurare și o creștere a celui de populație conectată la sisteme de canalizare fără epurare • Procentajul de populație conectată la sisteme de canalizare cu epurare este inferior mediei Regiunii NV, iar cel al populației conectate la sisteme de canalizare fără epurare este superior mediei regionale • La nivel urban procentajele de populație conectată la stații de epurare orășenești cu treapta primara de epurare sunt superioare celor ale Regiunii NV • Suprafața de pășuni a scăzut cu 2,11% în perioada 2014-2019 • Numărul de depășiri ale nivelului de zgomot a crescut la străzile de categoria a II-a și a III-a • Suprafețe mari afectate de poluare prin lucrări miniere și de foraj (peste 600 ha, din care peste 200 ha rezidii petroliere și halde de steril) • Județul Bihor înregistrează 67 de situri potențial contaminate și 17 situri contaminate • În județul Bihor sunt 3 depozite de deșeuri periculoase care provin din exploatarea de țiței și opt depozite de deșeuri industriale periculoase care nu au inițiat procedurile de

Strategia integrată de dezvoltare durabilă a județului Bihor 2021-2027

	<p>închidere și monitorizare post închidere 30 de ani</p>
<p><u>E-guvernare și tehnologia informației și comunicațiilor</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Marea majoritate a locuitorilor județului au acces la internet La nivelul CJ este conștientizată necesitatea unei infrastructuri de date robuste, pe care să se poată construi servicii digitale interconectat • Există un sistem intern de management al documentelor folosit în unele dintre primăriile din județ, implementat cu ajutorul unui proiect al CJ • Dotarea tehnică (în special echipamente hardware) este mulțumitoare • Viteza conexiunii la internet este peste media națională sau regională 	<p><u>E-guvernare și tehnologia informației și comunicațiilor</u></p> <p>Există servicii de guvernare care încep să fie utilizate și folosite în câteva orașe (Oradea și Salonta) nu se remarcă prin prezența online</p> <p>Departamentele IT din instituții sunt de obicei subdimensionate</p> <p>Interoperabilitatea aplicațiilor existente este limitată</p> <p>Nu există seturi de date în format deschis disponibile cetățenilor sau firmelor (în ideea mișcării Open Data)</p> <p>Nu există în acest moment un plan bazat pe o viziune clară pentru implementarea E-guvernării, iar acest lucru duce la o lipsă a adaptării procedurilor existente pentru trecerea lor online</p> <p>Lipsa unor servicii către cetățeni bazate pe sistemul GIS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Site-ul CJ nu este adaptat pentru dispozitivele mobile • Nu există o platformă pentru depunerea documentelor online la nivelul CJ Bihor, chiar și după perioada pandemică începută anul trecut <p>Sectorul IT în județ nu se dezvoltă cu viteza așteptată</p>
<p><u>Economie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aeroport dezvoltat și modernizat (capacitate operațională crescută/mare) • Zona Metropolitană Oradea este funcțională și are rate mari de creștere economică • Trendul de diversificare și specializare, funcțională a zonei metropolitane • Dinamică ascendentă a VAB la nivel județean • Structură economică relativ stabilă, cu un trend de creștere a importanței serviciilor • Creștere a productivității muncii angajaților • Economiei locale, valori ale indicatorului, • Superioare celorlalte județe din regiune (cu excepția Clujului); • Stoc încă semnificativ de investiții străine directe • Structură economică diversificată • Evoluții structurale favorabile întreprinderilor mici, în timp ce companiile mari și-au • Județul este principalul exportator regional 	<p><u>Economie</u></p> <p>Valori reduse ale unor indicatori precum PIB/Locuitor</p> <p>Rata de creștere a PIB județean cea mai redusă la nivelul regiunii de NV</p> <p>Declinul economic al majorității UAT-urilor urbane</p> <p>Rate de involuție importante în sectoare precum</p> <ul style="list-style-type: none"> • Construcții și Agricultură (în termeni de VAB și angajați) • R&D și IT&C slab dezvoltate • Pondere scăzută a economiei bazate pe cunoaștere • Diminuarea numărului de angajați, a cifrei de afaceri și a profiturilor companiilor locale după anul 2008 • Diminuarea valorii investițiilor sectoarelor locale (cu precădere industrie, pre și în pandemie) • Scăderea exporturilor companiilor bihorene

Extras „Strategia integrată de dezvoltare durabilă a județului Bihor 2021-2027,,

<ul style="list-style-type: none"> • Creștere semnificativă a exporturilor de instrumente și aparate optice și medico-chirurgicale, mijloace și materiale de transport • Rată de ocupare a forței de muncă superioară medie națională • Trend crescător al numărului de salariați față de 2011-2014 • Rate de creștere semnificative ale economiilor comunelor din zona periurbană (ZMO) • Oradea - pol economic important - al doilea centru urban ca nivel de dezvoltare economică din Regiunea Nord-Vest - zonă aflată în dezvoltare • Evoluții pozitive în infrastructura de sprijinire a afacerilor (ADLO / parcurile industriale Eurobusiness) • Creșteri ale cifrei de afaceri și profiturilor companiilor locale active • Creștere a numărului de companii active • Potențial agricol semnificativ – competitivitate ridicată în unele arii (sfecle de zahăr, porumb etc), creștere a stocului de utilaje, creșterea indicatorilor companiilor din sector 	<ul style="list-style-type: none"> • Activitatea economică este concentrată în arii cu venituri salariale scăzute (industrie prelucrătoare, comerț) • Restructurarea unor activități - pierderi importante de angajați și activitate (industria textilă și cea a încălțăminte) • Resurse de muncă în diminuare continuă, rate importante de scădere • Un sfert din numărul total de angajați sunt angrenați în domenii aflate în declin • Nivel redus al câștigurilor salariale medii – la nivel general, dar și la nivelul sectoarelor – comparat cu media națională • Zone economice necompetitive - ariile urbane mici • Nivel scăzut de reziliență economică (având ca reper criza anilor 2008-2012), în special în cazul municipiilor și orașelor • Deși conectată culoarelor de transport pan-europene, infrastructura de transport este încă inadecvată nevoilor
<p>Oportunități</p>	<p>Amenințări</p>
<p>Demografie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Imigrare internă (din alte județe) spre municipiul Oradea care se bucură de o imagine foarte bună la nivel internațional 	<p>Demografie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rata natalității în județul Bihor este de 8,8 la mie (2021), în scădere față de anii trecuți (10 la mie în 2010), comparativ cu nivelul național (8,1) sau regional (8,8) • Îmbătrânirea populației • Emigrare, mai ales din mediul rural spre orașe/municipii din afara județului sau a țării (unde cetățenii au acces la servicii mai bune), având în vedere faptul că urbanul mic din județ nu e atractiv
<p>Educație</p> <ul style="list-style-type: none"> • 71% dintre respondenții sondajului de opinie consideră în mare și foarte mare măsură că școala are un rol important în dezvoltarea județului • Încurajarea învățământului dual și a parteneriatelor cu mediul de afaceri • Utilizarea finanțării nerambursabile pentru renovarea și modernizarea unităților școlare 	<p>Educație</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potențial ridicat de atracție pentru absolvenții de liceu a mediului universitar clujean și timișorean, lucru care poate duce la accentuarea scăderii populației universitare
<p>Sănătate</p> <ul style="list-style-type: none"> • Așezare geografică față de alte centre cu activitate mai ridicată (care pot devenii poli 	<p>Sănătate</p>

<ul style="list-style-type: none"> ● Politicile europene de protecție sanitar-medicală și de dezvoltare a infrastructurii de referință ● Disponibilitatea de fonduri UE pentru dezvoltarea segmentului de protejare a sănătății ● Atragere de fonduri private în vederea stabilirii unor parteneriate public-private sau pentru realizarea unor investiții private; 	<p>regionali în anumite domenii – servicii de sănătate)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Atractivitate mai mare a sectorului privat / mediului extern pentru medici – riscul de părăsire a sistemului public ● Lipsa unor investitori majori/strategici în domeniul sănătății ● Îmbătrânirea populației și nivelul de poluare (lipsa spațiilor verzi) pot agrava starea de sănătate a populației și crește presiunea pusă pe sistemul de sănătate
<p>Social</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Politicile europene de protecție socială și de dezvoltare a infrastructurii sociale ● Disponibilitatea de fonduri UE pentru dezvoltarea segmentului de protecție sociale ● Oferirea serviciilor specifice prin intermediul unor parteneriate public-private 	<p>Social</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Creșterea disparităților între mediul rural și cel urban ● Potențială criză economică cu efecte pe termen lung, generată de actuala criză de sănătate publică, criză care poate agrava clivajele urban-rural sau cele între clase sociale
<p>Cultură și industrii creative</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Potențial de colaborare cu actori din afara țării / eveniment comune ● Întărirea colaborării cu actori privați din domeniu ● Potențial de creștere a ICC, mai ales a activităților avantajate de caracterul multicultural și apropierea de graniță a județului ● Promovare națională și mai ales internațională 	<p>Cultură și industrii creative</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Potențialul județului Cluj și mai ales a municipiului Cluj-Napoca de a coagula/atrage și acapara resurse și activități specifice industriilor culturale creative; ● Concurență din afară țării;
<p>Planificare spațială, dezvoltare urbană și comunitară</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Context european favorabil unei dezvoltări urbane durabile, orașele din statele membre devin parteneri în procesul de politică urbană de la nivel european și național (în curs de conturare) ● Agenda Teritorială a UE 2030 se axează pe o Europă echitabilă care oferă perspective de viitor pentru toate comunitățile (indiferent de mărime) și toți indivizii; perspectivă optimistă inclusiv pentru județe mai puțin dezvoltate și cu anumite clivaje teritoriale 	<p>Planificare spațială, dezvoltare urbană și comunitară</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Lipsa capacității nivelului local și județean de a valorifica oportunitățile care decurg din dimensiunea urbană a politicii de coeziune ● Imposibilitatea de a identifica și implementa strategii de dezvoltare pentru orașele mici, sub 10.000 de locuitori, al căror declin economic și demografic se va accentua ● Accentuarea disparităților între municipiul Oradea și restul municipiilor și orașelor dar și între mediul urban și rural. Polarizarea excesivă

Extras din Strategia integrată de dezvoltare durabilă a județului Bihor 2021-2027

<ul style="list-style-type: none"> Realizarea în același timp a mai multor documente de planificare strategică care vizează planificarea teritorială/spațială și dezvoltarea urbană – PATJ Bihor, Strategia de dezvoltare a ZM Oradea Localizarea județului Bihor în apropierea graniței cu Ungaria, care îi oferă oportunități sporite de conectare cu Europa de Vest <p>Există deja mecanisme de cooperare interjurisdicționale la nivel de ZM care ar putea fi scalate în viitor și la nivel județean</p> <ul style="list-style-type: none"> Construcția autostrăzii A3 reprezintă soluție pentru creșterea conectivității județului; de asemenea, conectivitatea poate fi crescută prin 	<p>a dezvoltării în câteva centre, fără o interconectare cu restul comunităților din județ</p> <p>Creșterea gradului de izolare a comunelor din sudul județului</p> <ul style="list-style-type: none"> Rețeaua de drumuri rapide și autostrăzi este încă deficitară, fapt ce conduce la devierea traficului spre alte regiuni și împiedică dezvoltarea corespunzătoare a economiei jud. Bihor Întârzieri majore în finalizarea autostrăzii A3 Lipsa investițiilor în modernizarea drumurilor județene și comunale Lipsa investițiilor la nivel național în infrastructura feroviară.
<p>modernizarea altor drumuri, în special pentru facilitarea unei legături rapide cu alți poli semnificativi din zonă: Timișoara și Sibiu, și asigurarea legăturii pe drumurile naționale și comunale de la această autostradă către celelalte direcții</p> <p>Factori de mediu</p> <ul style="list-style-type: none"> Existența la marginea orașelor a unor zone verzi care pot fi utilizate pentru îmbunătățirea calității aerului dar și pentru recreere Investiții din fonduri europene în creșterea eficienței energetice a clădirilor (limitarea poluării aerului datorată centralelor termice individuale, în special a emisiilor de pulberi) Reducerea poluării fonice în zonele de trafic rutier prin modernizarea infrastructurii rutiere Obligativitatea în viitor de a se realiza pentru toate orașele hărți de zgomot – o mai bună 	<p>Factori de mediu</p> <ul style="list-style-type: none"> Tendința general de creștere a presiunii extinderii rezidențiale asupra spațiilor verzi Poluarea aerului, în special cu pulberi, poate crește odată cu abandonarea sistemului centralizat de încălzire Existența unor date imprecise/incomplete privind calitatea aerului Date vechi și bazate pe declarațiile agenților economici vizând contaminarea unor situri; costuri mari de realizare a evaluărilor de mediu pentru situri potențial poluate Derularea greoaie a unor programe
<p>planificare a extinderii și dezvoltării în funcție de sursele de poluare fonică</p> <ul style="list-style-type: none"> Existența unui Plan de management al riscului la inundații - sunt identificate zonele cu risc potențial semnificativ la inundații din A.B.A. Crișuri; proiect implementat vizând realizarea unor hărți de risc la inundații. 	<p>gubernamentale privind gospodărirea apelor</p> <ul style="list-style-type: none"> Colectarea de date și raportarea nesistematică de către instituții deconcentrate sau companii naționale

Strategia integrată de dezvoltare durabilă a județului Bihor 2021-2027

<ul style="list-style-type: none"> • Creștere semnificativă a exporturilor de instrumente și aparate optice și medico-chirurgicale, mijloace și materiale de transport • Rată de ocupare a forței de muncă superioară medie națională • Trend crescător al numărului de salariați față de 2011-2014 • Rate de creștere semnificative ale economiilor comunelor din zona periurbană (ZMO) • Oradea - pol economic important - al doilea centru urban ca nivel de dezvoltare economică din Regiunea Nord-Vest - zonă aflată în dezvoltare • Evoluții pozitive în infrastructura de sprijinire a afacerilor (ADLO / parcurile industriale Eurobusiness) • Creșteri ale cifrei de afaceri și profiturilor companiilor locale active • Creștere a numărului de companii active • Potențial agricol semnificativ – competitivitate ridicată în unele arii (sfecle de zahăr, porumb etc), creștere a stocului de utilaje, creșterea indicatorilor companiilor din sector 	<ul style="list-style-type: none"> • Activitatea economică este concentrată în arii cu venituri salariale scăzute (industrie prelucrătoare, comerț) • Restructurarea unor activități - pierderi importante de angajați și activitate (industria textilă și cea a încălțăminte) • Resurse de muncă în diminuare continuă, rate importante de scădere • Un sfert din numărul total de angajați sunt angrenați în domenii aflate în declin • Nivel redus al câștigurilor salariale medii – la nivel general, dar și la nivelul sectoarelor – comparat cu media națională • Zone economice necompetitive - ariile urbane mici • Nivel scăzut de reziliență economică (având ca reper criza anilor 2008-2012), în special în cazul municipiilor și orașelor • Deși conectată culoarelor de transport pan-europene, infrastructura de transport este încă inadecvată nevoilor
<p>Oportunități</p>	<p>Amenințări</p>
<p>Demografie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Imigrare internă (din alte județe) spre municipiul Oradea care se bucură de o imagine foarte bună la nivel internațional 	<p>Demografie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rata natalității în județul Bihor este de 8,8 la mie (2021), în scădere față de anii trecuți (10 la mie în 2010), comparativ cu nivelul național (8,1) sau regional (8,8) • Îmbătrânirea populației • Emigrare, mai ales din mediul rural spre orașe/municipii din afara județului sau a țării (unde cetățenii au acces la servicii mai bune), având în vedere faptul că urbanul mic din județ nu e atractiv
<p>Educație</p> <ul style="list-style-type: none"> • 71% dintre respondenții sondajului de opinie consideră în mare și foarte mare măsură că școala are un rol important în dezvoltarea județului • Încurajarea învățământului dual și a parteneriatelor cu mediul de afaceri • Utilizarea finanțării nerambursabile pentru renovarea și modernizarea unităților școlare 	<p>Educație</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potențial ridicat de atracție pentru absolvenții de liceu a mediului universitar clujean și timișorean, lucru care poate duce la accentuarea scăderii populației universitare
<p>Sănătate</p> <ul style="list-style-type: none"> • Așezare geografică față de alte centre cu activitate mai ridicată (care pot devenii poli 	<p>Sănătate</p>

Strategia integrată de dezvoltare durabilă a județului Bihor 2021-2027

<ul style="list-style-type: none"> ● Politicile europene de protecție sanitar-medicală și de dezvoltare a infrastructurii de referință ● Disponibilitatea de fonduri UE pentru dezvoltarea segmentului de protejare a sănătății ● Atragere de fonduri private în vederea stabilirii unor parteneriate public-private sau pentru realizarea unor investiții private; 	<p>regionali în anumite domenii – servicii de sănătate)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Atractivitate mai mare a sectorului privat / mediului extern pentru medici – riscul de părăsire a sistemului public ● Lipsa unor investitori majori/strategici în domeniul sănătății ● Îmbătrânirea populației și nivelul de poluare (lipsa spațiilor verzi) pot agrava starea de sănătate a populației și crește presiunea pusă pe sistemul de sănătate
<p>Social</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Politicile europene de protecție socială și de dezvoltare a infrastructurii sociale ● Disponibilitatea de fonduri UE pentru dezvoltarea segmentului de protecție sociale ● Oferirea serviciilor specifice prin intermediul unor parteneriate public-private 	<p>Social</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Creșterea disparităților între mediul rural și cel urban ● Potențială criză economică cu efecte pe termen lung, generată de actuala criză de sănătate publică, criză care poate agrava clivajele urban-rural sau cele între clase sociale
<p>Cultură și industrii creative</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Potențial de colaborare cu actori din afara țării / eveniment comune ● Întărirea colaborării cu actori privați din domeniu ● Potențial de creștere a ICC, mai ales a activităților avantajate de caracterul multicultural și apropierea de graniță a județului ● Promovare națională și mai ales internațională 	<p>Cultură și industrii creative</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Potențialul județului Cluj și mai ales a municipiului Cluj-Napoca de a coagula/atrage și acapara resurse și activități specifice industriilor culturale creative; ● Concurență din afară țării;
<p>Planificare spațială, dezvoltare urbană și comunitară</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Context european favorabil unei dezvoltări urbane durabile, orașele din statele membre devin parteneri în procesul de politică urbană de la nivel european și național (în curs de conturare) ● Agenda Teritorială a UE 2030 se axează pe o Europă echitabilă care oferă perspective de viitor pentru toate comunitățile (indiferent de mărime) și toți indivizii; perspectivă optimistă inclusiv pentru județe mai puțin dezvoltate și cu anumite clivaje teritoriale 	<p>Planificare spațială, dezvoltare urbană și comunitară</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Lipsa capacității nivelului local și județean de a valorifica oportunitățile care decurg din dimensiunea urbană a politicii de coeziune ● Imposibilitatea de a identifica și implementa strategii de dezvoltare pentru orașele mici, sub 10.000 de locuitori, al căror declin economic și demografic se va accentua ● Accentuarea disparităților între municipiul Oradea și restul municipiilor și orașelor dar și între mediul urban și rural. Polarizarea excesivă

strategia integrată de dezvoltare durabilă a județului Bihor 2021-2027

<ul style="list-style-type: none"> • Creștere semnificativă a exporturilor de instrumente și aparate optice și medico-chirurgicale, mijloace și materiale de transport • Rată de ocupare a forței de muncă superioară medie națională • Trend crescător al numărului de salariați față de 2011-2014 • Rate de creștere semnificative ale economiilor comunelor din zona periurbană (ZMO) • Oradea - pol economic important - al doilea centru urban ca nivel de dezvoltare economică din Regiunea Nord-Vest - zonă aflată în dezvoltare • Evoluții pozitive în infrastructura de sprijinire a afacerilor (ADLO / parcurile industriale Eurobusiness) • Creșteri ale cifrei de afaceri și profiturilor companiilor locale active • Creștere a numărului de companii active • Potențial agricol semnificativ – competitivitate ridicată în unele arii (sfecle de zahăr, porumb etc), creștere a stocului de utilaje, creșterea indicatorilor companiilor din sector 	<ul style="list-style-type: none"> • Activitatea economică este concentrată în arii cu venituri salariale scăzute (industrie prelucrătoare, comerț) • Restructurarea unor activități - pierderi importante de angajați și activitate (industria textilă și cea a încălțăminte) • Resurse de muncă în diminuare continuă, rate importante de scădere • Un sfert din numărul total de angajați sunt angrenați în domenii aflate în declin • Nivel redus al câștigurilor salariale medii – la nivel general, dar și la nivelul sectoarelor – comparat cu media națională • Zone economice necompetitive - ariile urbane mici • Nivel scăzut de reziliență economică (având ca reper criza anilor 2008-2012), în special în cazul municipiilor și orașelor • Deși conectată culoarelor de transport pan-europene, infrastructura de transport este încă inadecvată nevoilor
<p>Oportunități</p>	<p>Amenințări</p>
<p>Demografie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Imigrare internă (din alte județe) spre municipiul Oradea care se bucură de o imagine foarte bună la nivel internațional 	<p>Demografie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rata natalității în județul Bihor este de 8,8 la mie (2021), în scădere față de anii trecuți (10 la mie în 2010), comparativ cu nivelul național (8,1) sau regional (8,8) • Îmbătrânirea populației • Emigrare, mai ales din mediul rural spre orașe/municipii din afara județului sau a țării (unde cetățenii au acces la servicii mai bune), având în vedere faptul că urbanul mic din județ nu e atractiv
<p>Educație</p> <ul style="list-style-type: none"> • 71% dintre respondenții sondajului de opinie consideră în mare și foarte mare măsură că școala are un rol important în dezvoltarea județului • Încurajarea învățământului dual și a parteneriatelor cu mediul de afaceri • Utilizarea finanțării nerambursabile pentru renovarea și modernizarea unităților școlare 	<p>Educație</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potențial ridicat de atracție pentru absolvenții de liceu a mediului universitar clujean și timișorean, lucru care poate duce la accentuarea scăderii populației universitare
<p>Sănătate</p> <ul style="list-style-type: none"> • Așezare geografică față de alte centre cu activitate mai ridicată (care pot devenii poli 	<p>Sănătate</p>

<ul style="list-style-type: none"> ● Politicile europene de protecție sanitar-medicală și de dezvoltare a infrastructurii de referință ● Disponibilitatea de fonduri UE pentru dezvoltarea segmentului de protejare a sănătății ● Atragere de fonduri private în vederea stabilirii unor parteneriate public-private sau pentru realizarea unor investiții private; 	<p>regionali în anumite domenii – servicii de sănătate)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Atractivitate mai mare a sectorului privat / mediului extern pentru medici – riscul de părăsire a sistemului public ● Lipsa unor investitori majori/strategici în domeniul sănătății ● Îmbătrânirea populației și nivelul de poluare (lipsa spațiilor verzi) pot agrava starea de sănătate a populației și crește presiunea pusă pe sistemul de sănătate
<p>Social</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Politicile europene de protecție socială și de dezvoltare a infrastructurii sociale ● Disponibilitatea de fonduri UE pentru dezvoltarea segmentului de protecție sociale ● Oferirea serviciilor specifice prin intermediul unor parteneriate public-private 	<p>Social</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Creșterea disparităților între mediul rural și cel urban ● Potențială criză economică cu efecte pe termen lung, generată de actuala criză de sănătate publică, criză care poate agrava clivajele urban-rural sau cele între clase sociale
<p>Cultură și industrii creative</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Potențial de colaborare cu actori din afara țării / eveniment comune ● Întărirea colaborării cu actori privați din domeniu ● Potențial de creștere a ICC, mai ales a activităților avantajate de caracterul multicultural și apropierea de graniță a județului ● Promovare națională și mai ales internațională 	<p>Cultură și industrii creative</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Potențialul județului Cluj și mai ales a municipiului Cluj-Napoca de a coagula/atrage și acapara resurse și activități specifice industriilor culturale creative; ● Concurență din afară țării;
<p>Planificare spațială, dezvoltare urbană și comunitară</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Context european favorabil unei dezvoltări urbane durabile, orașele din statele membre devin parteneri în procesul de politică urbană de la nivel european și național (în curs de conturare) ● Agenda Teritorială a UE 2030 se axează pe o Europă echitabilă care oferă perspective de viitor pentru toate comunitățile (indiferent de mărime) și toți indivizii; perspectivă optimistă inclusiv pentru județe mai puțin dezvoltate și cu anumite clivaje teritoriale 	<p>Planificare spațială, dezvoltare urbană și comunitară</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Lipsa capacității nivelului local și județean de a valorifica oportunitățile care decurg din dimensiunea urbană a politicii de coeziune ● Imposibilitatea de a identifica și implementa strategii de dezvoltare pentru orașele mici, sub 10.000 de locuitori, al căror declin economic și demografic se va accentua ● Accentuarea disparităților între municipiul Oradea și restul municipiilor și orașelor dar și între mediul urban și rural. Polarizarea excesivă

Strategia integrată de dezvoltare durabilă a județului Bihor 2021-2027

<ul style="list-style-type: none"> Realizarea în același timp a mai multor documente de planificare strategică care vizează planificarea teritorială/spațială și dezvoltarea urbană – PATJ Bihor, Strategia de dezvoltare a ZM Oradea Localizarea județului Bihor în apropierea graniței cu Ungaria, care îi oferă oportunități sporite de conectare cu Europa de Vest <p>Există deja mecanisme de cooperare interjurisdicționale la nivel de ZM care ar putea fi scalate în viitor și la nivel județean</p> <ul style="list-style-type: none"> Construcția autostrăzii A3 reprezintă soluție pentru creșterea conectivității județului; de asemenea, conectivitatea poate fi crescută prin modernizarea altor drumuri, în special pentru facilitarea unei legături rapide cu alți poli semnificativi din zonă: 	<p>a dezvoltării în câteva centre, fără o interconectare cu restul comunităților din județ</p> <p>Creșterea gradului de izolare a comunelor din sudul județului</p> <ul style="list-style-type: none"> Rețeaua de drumuri rapide și autostrăzi este încă deficitară, fapt ce conduce la devierea traficului spre alte regiuni și împiedică dezvoltarea corespunzătoare a economiei jud. Bihor Întârzieri majore în finalizarea autostrăzii A3 Lipsa investițiilor în modernizarea drumurilor județene și comunale Lipsa investițiilor la nivel național în infrastructura feroviară.
<p>Timișoara și Sibiu, și asigurarea legăturii pe drumurile naționale și comunale de la această autostradă către celelalte direcții</p> <p>Factori de mediu</p> <ul style="list-style-type: none"> Existența la marginea orașelor a unor zone verzi care pot fi utilizate pentru îmbunătățirea calității aerului dar și pentru recreere Investiții din fonduri europene în creșterea eficienței energetice a clădirilor (limitarea poluării aerului datorată centralelor termice individuale, în special a emisiilor de pulberi) Reducerea poluării fonice în zonele de trafic rutier prin modernizarea infrastructurii rutiere Obligativitatea în viitor de a se realiza pentru toate orașele hărți de zgomot – o mai bună planificare a extinderii și dezvoltării în funcție de sursele de poluare fonică 	<p>Factori de mediu</p> <ul style="list-style-type: none"> Tendința general de creștere a presiunii extinderii rezidențiale asupra spațiilor verzi Poluarea aerului, în special cu pulberi, poate crește odată cu abandonarea sistemului centralizat de încălzire Existența unor date imprecise/incomplete privind calitatea aerului Date vechi și bazate pe declarațiile agenților economici vizând contaminarea unor situri; costuri mari de realizare a evaluărilor de mediu pentru situri potențial poluate Derularea greoaie a unor programe guvernamentale privind gospodărirea apelor Colectarea de date și raportarea
<ul style="list-style-type: none"> Existența unui Plan de management al riscului la inundații - sunt identificate zonele cu risc potențial semnificativ la inundații din A.B.A. Crișuri; proiect implementat vizând realizarea unor hărți de risc la inundații 	<p>nesistematică de către instituții deconcentrate sau companii naționale</p>

Extras din Strategia integrată de dezvoltare durabilă a județului Bihor 2021-2027

- osibilitatea accesării unor fonduri europene

pentru dezvoltarea și implementarea serviciilor de E-guvernare (unul dintre cele mai

importante programe în noua perioadă de finanțare este Digital Europe)

- Valorificarea experiențelor orașelor mai avansate în implementarea e-guvernării (în special Oradea) pentru uniformizarea ofertei de

servicii digitale la nivelul întregului județ

- Accesul la internet de pe dispozitive mobile este în creștere accentuată, ceea ce poate oferi o oportunitate de creare de la început a

serviciilor online cu accesul mobil ca specificație de bază, înlesnind adopția acestora

Economie

- oportunități de finanțare externă pentru

proiectele de dezvoltare cu impact în economia județului

– valorificarea transformărilor la nivel

de management al fondurilor de dezvoltare regională prin transferarea deciziei de alocare la nivel regional

- •
- Restructurarea și așezarea industriei pe baze diferite: de la producție în regim lohn, spre activități specializate
- Existența programelor guvernamentale și a finanțărilor europene de susținere a unor investiții în domeniul reabilitării și extinderii rețelelor de apă, canalizare și epurare a apelor uzate
- Realizarea și respectarea unui regulament de urbanism și protecție a mediului de către toate UAT-urile din județ care au obiective turistice și unități de cazare
- Reluarea fluxului de călători și operarea de noi rute de transport aerian
- Finalizarea Autostrăzii Borș-Brașov
- Poziționarea la granița de vest a României cu Uniunea Europeană și conectivitatea cu regiuni și state membre UE

Rezistența la schimbare din partea funcționarilor publici

- Lipsa interesului pentru un proces de administrație publică transparent și trasabil
- lipsa corelării introducerii E-guvernării cu eficientizarea și adaptarea administrației publice
- (în special în ceea ce privește procesele interne) securitatea aplicațiilor de E-guvernare, mai ales

în cazul în care acestea vor fi folosite de un număr din ce în ce mai mare de persoane și

- firme
- Un proces de comunicare ineficient în explicarea acestor noi servicii și ale transformărilor din cadrul administrației locale pe care le vor produce

Economie

- Competiție intraregională în creștere din partea altor zone (Sălaj, Maramureș)
- Incertitudine legată de evoluția pandemiei și efectele acesteia asupra piețelor, puterii de cumpărare și comportamentelor consumatorilor

Potențialul de polarizare al municipiilor Cluj-

- Napoca și Timișoara, ceea ce conduce la o migrare a forței de munca bine pregătită și migrarea tinerilor (scopuri educaționale / stabilire în zone cu oportunități superioare

Strategia integrată de dezvoltare durabilă a județului Bihor 2021-2027

<ul style="list-style-type: none"> • <p>osibilitatea accesării unor fonduri europene</p> <p>pentru dezvoltarea și implementarea serviciilor de E-guvernare (unul dintre cele mai</p> <p>importante programe în noua perioadă de finanțare este Digital Europe)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valorificarea experiențelor orașelor mai avansate în implementarea e-guvernării (în special Oradea) pentru uniformizarea ofertei de servicii digitale la nivelul întregului județ • Accesul la internet de pe dispozitive mobile este în creștere accentuată, ceea ce poate oferi o oportunitate de creare de la început a • serviciilor online cu accesul mobil ca <p>specificație de bază, înlesnind adopția acestora</p> 	<p>Rezistența la schimbare din partea funcționarilor publici</p> <p>Lipsa interesului pentru un proces de</p> <ul style="list-style-type: none"> • administrație publică transparent și trasabil lipsa corelării introducerii E-guvernării cu eficientizarea și adaptarea administrației publice (în special în ceea ce privește procesele interne) • securitatea aplicațiilor de E-guvernare, mai ales în cazul în care acestea vor fi folosite de un număr din ce în ce mai mare de persoane și firme • Un proces de comunicare ineficient în explicarea acestor noi servicii și ale transformărilor din cadrul administrației locale pe care le vor produce
<p>Economie</p> <ul style="list-style-type: none"> • <p>oportunități de finanțare externă pentru</p> <p>proiectele de dezvoltare cu impact în economia județului – valorificarea transformărilor la nivel de management al fondurilor de dezvoltare regională prin transferarea deciziei de alocare la nivel regional</p> <ul style="list-style-type: none"> • • <p>Restructurarea și așezarea industriei pe baze diferite: de la producție în regim lohn, spre activități specializate</p> <ul style="list-style-type: none"> • Existența programelor guvernamentale și a finanțărilor europene de susținere a unor investiții în domeniul reabilitării și extinderii rețelelor de apă, canalizare și epurare a apelor uzate • Realizarea și respectarea unui regulament de urbanism și protecție a mediului de către toate UAT-urile din județ care au obiective turistice și unități de cazare • Reluarea fluxului de călători și operarea de noi rute de transport aerian • Finalizarea Autostrăzii Borș-Brașov • Poziționarea la granița de vest a României cu Uniunea Europeană și conectivitatea cu regiuni și state membre UE. <p>AA</p>	<p>Economie</p> <p>Competiție intraregională în creștere din partea altor zone (Sălaj, Maramureș)</p> <p>Incertitudine legată de evoluția pandemiei și efectele acesteia asupra piețelor, puterii de cumpărare și comportamentelor consumatorilor</p> <p>Potențialul de polarizare al municipiilor Cluj-Napoca și Timișoara, ceea ce conduce la o migrare a forței de munca bine pregătită și migrarea tinerilor (scopuri educaționale / stabilire în zone cu oportunități superioare</p>

ORDINUL NR..206 DIN 14.07.2022

privind organizarea Comitetului de Coordonare și a Grupului de Lucru în vederea elaborării Planului Local de Acțiune pentru Mediu (PLAM)-Județul Bihor perioada de programare 2022-2025

Având în vedere prevederile:

- Hotărâri nr.1000 din 2012(*actualizată*)privind reorganizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și a instituțiilor publice aflate în subordinea acesteia cu modificările și completările ulterioare, art.4 pct.3,lit b;
Art.8) asigură identificarea, promovarea și monitorizarea implementării proiectelor prioritare din Planul național de acțiune pentru protecția mediului; elaborează și actualizează planul local de acțiune pentru mediu;
- Ghidul practic al Planificării de Mediu 2009 – emitent Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor și Agenția Națională pentru Protecția Mediului;
- Decizia nr.588/13.07.2018 de numire în funcția de director executiv al Agenției pentru Protecția Mediului Bihor, pentru doamna Sanda Mercea începând cu data de 17.07.2018, emitent președintele Agenției Naționale pentru Protecția Mediului;
- Decizia nr.712/din22.09.2009 prin care au fost desemnați drept coordonatori pentru revizuirea Planurilor Locale de Acțiune pentru Mediu directorii Agențiilor pentru Protecția Mediului;
- Planul Național de Redresare și Reziliență care prevede priorități de investiții și în domeniul protecției mediului;
- Programului de Guvernare și Strategia de Dezvoltare Durabilă a României 2020-2030 și Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Județului Bihor 2021-2027.
- Strategia integrată de dezvoltare durabilă a județului Bihor 2021-2027;
- Programului de Guvernare și Strategia de Dezvoltare Durabilă a României 2020-2030 .
- În temeiul art 275 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, emite următorul

ORDIN

Art. 1 Se organizează „Comitetul de Coordonare pentru elaborarea Planului Local de Acțiune pentru Mediu„perioada de programare 2022-205 având următoarea componență:

Nr. crt	Numele Prenumele	Instituția	Funcția de conducere/calitatea in comitet
1	Mercea Sanda	Agenția pentru Protecția Mediului Bihor Director executiv	Coordonator comitet de coordonare și elaborare PLAM Bihor
2		Consiliul Județean Bihor	membru
3	Popa Adina	Primăria Municipiul Oradea	Direcția Tehnică/director adjunct/membru
4	Tőrok Zoltán	Primăria Municipiul Salonta	membru
5	Balog Dragos Gheorghe	Primăria Municipiul Beiuș	Viceprimar/membru
6	Daniela-Maria Balog Tecău	Primăria Municipiul Marghita	Arhitect sef/membru
7	Citrea Luminița-Marioara	Inspectoratul Școlar Județean Bihor	Inspector/membru
8	Leucuța Alina	Garda Națională de Mediu - Comisariatul Județean Bihor	comisar/membru

10	Oprean Ioan	Administrația Bazinală de Apă Direcția Apelor Crișuri	Director Tehnic Managementul European Integrat- Resurse de Apă/membru
11	Dr. Sărmășan Claudia	Direcția de Sănătate Publică Bihor	membru
12	ing.Varga Alecsandru Pavel	Direcția pentru Agricultură Bihor;	membru
13	Faur Mircea	Direcția Silvică Bihor	membru
14	Stelian Dorian Pantea	Garda Forestieră Oradea	membru
15	Cartiș Horia Laurențiu	Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate-structura Bihor	Șef serviciu/membru
16	Scrob Nicolae	Administrația Parcului Natural Apuseni	membru
17	Veselenyi István	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Ecolect Grup	membru
18	Reprezentant	Asociația comunelor din județul Bihor	membru

Art.2 Comitetul de Coordonare are următoarele atribuții:

- validarea componenței Grupului de lucru
- managementul întregului proces de planificare pentru PLAM Bihor;
- coordonarea etapei de elaborare/actualizare /PLAM Bihor;
- validarea componenței Grupului de Lucru;
- analiza și validarea documentelor elaborate de Grupul de Lucru;
- aprobarea Planului Local de Acțiune pentru Mediu Bihor elaborat/actualizat ;
- desemnarea Echipei de Monitorizare și Evaluare (EME);
- stabilirea unui sistem de informare și publicitate PLAM (*pagina web, comunicate de presă, întâlniri publice, sondaje, evenimente publice etc*);
- coordonarea etapei de monitorizare a implementării PLAM Bihor;
- analiza și validarea Raportului anual de evaluare a stadiului implementării PLAM;

Art 3. Se organizează „Grupul de Lucru,, având următoarea componență:

Nr. crt	Numele Prenumele	Instituția	Funcția publică/ Calitatea in comitet
1	Ciupleu Monika	Agenția pentru Protecția Mediului Bihor	Șef Birou Calitatea Factorilor de Mediu/responsabil elaborare PLAM Bihor
2	Șerbănescu Daniela	Agenția pentru Protecția Mediului Bihor	Consilier responsabil elaborare PLAM Bihor
3	Calapod Adriana	Agenția pentru Protecția Mediului Bihor	Șef serviciu Monitorizare și Laboratoare/ membru
4	Moldovan Manuela	Agenția pentru Protecția Mediului Bihor	membru

5	Gherdan Dan	Agenția pentru Protecția Mediului Bihor	membru
6	Fătușan Paul	Consiliul Județean Bihor	consilier/membru
7	Monica Crișan	Garda Națională de Mediu - Comisariatul Județean Bihor	comisar/membru
8	Petrescu Angela Gabriela	Administrația Bazinală de Apă - Direcția Apelor Crișuri	Șef Birou Plan de Management Bazinal/membru
9	Faur Mircea	Direcția Silvică Bihor;	membru
10	Dacian Iova	Garda Forestieră Oradea	membru
11	Bocșe Alexandru	Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate-structura Bihor	consilier/membru
12	Biriș Mihaela Simona	Inspectoratul Școlar Județean Bihor	membru
13	Scrob Nicolae	Administrația Parcului Natural Apuseni	membru
14	ing.Varga Alecsandru Pavel	Direcția pentru Agricultură Bihor	Consilier superior/membru
15	Dr.Sărmășan Claudia	Direcția de Sănătate Publică Bihor	membru
16	Stoica Lorena	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Metropolitană Oradea	Manager de proiect/membru
17	Amelia Sandu	Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură	Consilier juridic/membru
18	Vesselényi István	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Ecolect Grup	membru
19	Mihaela Benea	Primăria municipiului Oradea	membru
20	Smeu Luminița	Primăria municipiului Salonta	Consilier/membru
21	Kristo Delia Monica	Primăria municipiului Beius	membru
22	Tamara-Rebeka Duca	Primăria municipiului Marghita	Inspector de mediu/membru
23	Hălmăgean Adrian	Primăria orașului Aleșd	Inspector/membru
24	Indrie Ovidiu Dan	Primăria orașului Valea lui Mihai	Șef serviciu/ membru
25	Timea Aszalos	Primăria orașului Săcueni	Inspector de mediu/membru
26	Roman Gheorghe Tulvan Eugen	Primăria orașului Vașcău	Inspector de mediu /Referent de specialitate/ membru

27	Scridon Valeria	Primăria orașului Ștei	Inspector de mediu/membru
28	Mintaș Olimpia Smarandă	Universitatea Oradea- Facultatea de Protecția Mediului	Prodecan Șef lucrări dr./membru
29	Dr.Szalo Mureșan Dumitru	Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Bihor	membru
30	Ing. Alexan Daniela	Compania de Apă Oradea	membru
31	Rostas Aranka	Oradea Transport Local	membru
32	Pásztai Zoltán	SC Eco Bihor	Director/membru
33	Pitic Alina	Centrul de Arie Protejate și Dezvoltare Durabila Bihor	Specialist arie protejate
34	Andrei Acs	Centrul de Arie Protejate și Dezvoltare Durabila Bihor	Specialist arie protejate/membru
35	Attila Nagy	Grupul Milvus Asociația pentru Protecția Protecția Păsărilor și Naturii Filiala Transilvania de Vest	Biolog/specialist ornitolog/membru
36	reprezentant	Aqua Crisius	membru
37	Togor George Claudiu Mircescu Eleonora	Fundația pentru Cultură și Educație Ecologistă Ecotop Oradea	membru

Art.4 Coordonatorul elaborării Planului Local de Acțiune pentru Mediu (PLAM) este directorul executiv al Agenției pentru Protecția Mediului Bihor .

Art.5 Grupul de Lucru are următoarele atribuții:

- stabilirea graficului de desfășurare a activităților;
 - stabilirea metodologiei de lucru;
 - elaborarea sintezei Raportului privind starea mediului în județul Bihor pentru anul 2021;
 - identificarea problemelor de mediu pe baza sintezei Raportului de mediu și a Raportului final de evaluare în cazul actualizării PLAM/ și gruparea acestora pe categorii de probleme;
 - evaluarea problemelor de mediu și stabilirea problemelor de mediu prioritare;
 - stabilirea obiectivelor generale și specifice pentru fiecare problemă și categorie de problemă pe domeniul de competență;
 - identificarea indicatorilor de mediu necesari monitorizării stadiului de implementare al PLAM Bihor;
 - identificarea unor posibile surse de finanțare.
 - corelarea măsurilor/proiectelor propuse în acord cu Programul de Guvernare/Secțiunea Mediu respectiv Planul Național de Redresare și Reziliență;
 - corelarea măsurilor/proiectelor propuse în acord cu Strategia de Dezvoltare Durabilă a României 2020-2030 și Strategia de Dezvoltare a Județului Bihor;
 - participarea la ședințele tehnice de lucru.
 - elaborarea concluziilor și a recomandărilor care vor fi supuse spre aprobare.
- Comitetului de Coordonare constituit la nivel județean;
- aplicarea recomandărilor/deciziilor Comitetului de Coordonare.

Art.6. Comitetul de Coordonare și Grupul de Lucru vor realiza un nou Plan Local de Acțiune pentru Mediu pentru perioada de programare și monitorizare 2022-2025.

Art.7. Comunicarea între părți se realizează electronic, prin documente oficiale aprobate de conducerea instituțiilor/organizațiilor membre în grupul de coordonare și grupul de lucru.

Art.8. Deciziile se adoptă în cadrul ședințelor grupului de coordonare în baza propunerilor tehnice înaintate de grupul de lucru și stau la baza întocmirii PLAM Bihor. Ședințele sunt organizate de către Agenția pentru Protecția Mediului Bihor.

Art.9. Agenția pentru Protecția Mediului Bihor comunică către instituțiile membre în comitetul de elaborare conform Deciziei Instituției Prefectului Județului Bihor, Regulamentul privind organizarea și funcționarea componentelor structurii organizatorice implicate în procesul de planificare de mediu în județul Bihor, Regulamentul organizării și funcționării Grupului de lucru și Memorandumul de colaborare.

Art 10. Planul Local de Acțiune se adoptă prin Hotărâre emisă de către Consiliul Județean Bihor în conformitate cu prevederile Ghidului Parctic al Planificării de Mediu stabilit de către Agenția Națională pentru Protecția Mediului.

Art.11 Planul Local de Acțiune pentru Mediu elaborat pentru perioada 2022-2025,se publică în Monitorul Oficial al județului Bihor de către Consiliul Județean Bihor și se comunică;

- celor 101 administrații publice locale din județul Bihor
- Agenției pentru Protecția Mediului Bihor
- Agenției Naționale pentru Protecția Mediului
- instituțiilor si organizațiilor care au participat la elaborarea planului.
- Versiunea electronică se publică pe pagina oficială de internet al Agenției pentru Protecția Mediului Bihor cu scopul informării publicului.

PREFECT
DUMITRU ȚIPLEA

Contrasemnează
Agenția pentru Protecția Mediului Bihor
Director executiv
Sanda Mercea

MEMORANDUM DE COOPERARE

Agenția pentru Protecția Mediului Bihor și instituțiile care intră în componența
Comitetului de Coordonare denumite în continuare părți,

în vederea promovării și dezvoltării unui plan local/ de acțiune pentru soluționarea problemelor prioritare de mediu din Județul Bihor, și pentru luarea celor mai bune decizii în soluționarea problemelor prioritare de mediu conform legislației naționale de mediu și a legislației Uniunii Europene și Programului de Guvernare 2020-2024

au convenit următoarele:

1. Obiective

1.1. Obiectivul general

Actualizarea și implementarea Planului Local de Acțiune pentru Mediu pentru Județul Bihor (denumit PLAM Bihor) perioada de programare 2022-2027.

1.2. Obiectivele specifice

- Identificarea și evaluarea problemelor de mediu din Județul Bihor
- Dezvoltarea și implementarea unui plan local de acțiuni concrete pentru soluționarea problemelor de mediu.
- Actualizarea periodică a documentului PLAM Bihor
- Evaluarea rezultatelor implementării PLAM Bihor
- Implicarea membrilor comunității pe toată durata desfășurării procesului PLAM

2. Forme de colaborare

În scopul atingerii obiectivelor prezentului memorandum, colaborarea se va realiza suburmătoarele forme:

- Sprijin reciproc în elaborarea și implementarea Planului Local pentru Mediu-județul Bihor, perioada de programare 2022-2027
- Participarea la pregătirea documentelor, rapoartelor tehnice materialelor necesare elaborării documentului final.
- Punerea la dispoziție gratuit, în cel mai scurt timp posibil și cu bună credință a datelor și informațiilor deținute și necesare unei bune desfășurări a procesului.

3. Procedee de colaborare și execuție

- Etapele procesului de actualizare a PLAM vor fi programate de comun acord. Părților vor stabili responsabilitățile și resursele necesare.

- Pentru derularea procesului, părțile vor desemna persoanele responsabile pentru contacte de lucru între părți.
- Părțile convin să accepte sprijin din partea terților dacă acesta corespunde scopurilor și obiectivelor prezentului memorandum.
- Se vor dezvolta strategii comune pentru informarea publicului.
- Părțile vor analiza periodic rezultatele întrunirilor Comitetului de Coordonare și ale Grupului de Lucru.

4. Tipurile de informații care vor fi utilizate

- Solicitarea și furnizarea informației privind mediul se face cu respectarea prevederilor Legii nr. 544/2001 privind accesul la informațiile de interes public (modificată de Legea 371/2006, 380/2006, 188/2007) și ale Legii nr. 86/2000 pentru ratificarea Convenției privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în problemele de mediu, semnată la Aarhus 25 iunie 1998.
- Părțile vor asigura accesul la informațiile de interes public.

5. Intrarea în vigoare, valabilitatea și modificarea memorandumului

- 5.1. Prezentul memorandum de cooperare intră în vigoare de la data semnării de către părți.
- 5.2. Prezentul memorandum de cooperare se încheie pe o perioadă corespunzătoare procesului de actualizare PLAM/PRAM.
- 5.3. În termen de 10 zile de la data semnării prezentului memorandum, coordonatorul PLAM va supune spre aprobare părților Regulamentul de organizare și funcționare a componentelor PLAM.
- 5.4. Incetarea valabilității prezentului memorandum de cooperare nu va afecta proiectele începute în baza acestuia până când implementarea lor nu va fi finalizată.
- 5.5. Prezentul memorandum de cooperare poate fi modificat prin acordul părților. Modificările vor fi incluse într-o anexă și vor face parte integrantă din prezentul memorandum.

Semnat la data de August 2023 ... câte un exemplar pentru fiecare parte.

ANEXA 4

Procedura de elaborare PLAM Bihor

R E G U L A M E N T

privind

organizarea și funcționarea componentelor structurii organizatorice implicate în procesul de planificare de mediu în județul Bihor

Procesul de planificare de mediu este un proces ciclic pentru planificarea, implementarea și revizuirea acțiunilor de mediu la nivel județean/regional.

Obiectivul general îl constituie îmbunătățirea calității mediului în județul Bihor și integrarea tuturor considerațiilor cu privire la mediu într-un document care să asigure suportul pentru pregătirea proiectelor care pot accesa surse de finanțare relevante, în scopul asigurării unei dezvoltări durabile.

Planul de Acțiune pentru Mediu la nivel județean/~~regional~~ va contribui la îndeplinirea obligațiilor pe care România le are în domeniul mediului și va fi promovat în scopul asigurării accesului la sursele de finanțare relevante.

Articolul 1. Domeniul de aplicare

Regulamentul cuprinde precizări cu privire la desfășurarea procesului de planificare de mediu la nivel județean privind elaborarea, actualizarea, implementarea și monitorizarea Planului Județean-de Acțiune pentru Mediu

Articolul 2. Structura organizatorică implicată în procesul de planificare de mediu

Structura organizatorică necesară pentru desfășurarea procesului de planificare de mediu la nivel județean și regional cuprinde următoarele componente principale:

- Coordonatorul procesului de planificare;
- Comitetul de Coordonare;
- Responsabilul Grupului de Lucru;
- Grupul de Lucru.

Articolul 3. Obligațiile părților

1. În vederea elaborării, actualizării, implementării, monitorizării Planului Local de Acțiune pentru Mediu, autoritățile reprezentate în structura organizatorică se obligă după cum urmează:

- Fiecare autoritate implicată pune la dispoziție gratuit și în cel mai scurt timp cu putință informațiile de interes public deținute conform legii, necesare elaborării (actualizării, implementării, monitorizării) Planului Local de Acțiune pentru Mediu.
- Fiecare autoritate este reprezentată în comitet și în Grupul de Lucru și participă la pregătirea materialelor necesare elaborării documentului final;
- Fiecare autoritate implicată asigură accesul la informațiile de interes public deținute conform legii.

2. Regulamentul grupurilor de lucru este parte a regulamentului de funcționare a Comitetului de Coordonare (*anexa 3a*).

Articolul 4. Atribuțiile Comitetului de Coordonare

Comitetul de Coordonare reprezintă componenta de decizie a structurii organizatorice și este responsabil pentru elaborarea (actualizarea, implementarea, monitorizarea) Planului Local de Acțiune pentru Mediu, având ca termen.....2022-2025

Comitetului de Coordonare îi revin următoarele atribuții

- validarea componenței Grupului de Lucru;
- coordonarea activității de elaborare/actualizare a /PLAM;
- analiza și validarea documentelor elaborate de Grupul de Lucru;
- aprobarea PLAM;

- desemnarea Echipei de Monitorizare și Evaluare (EME);
- stabilirea metodologiei de monitorizare și evaluare;
- analiza și validarea Rapoartelor anuale și a Raportului final de evaluare a stadiului implementării PLAM;
- stabilirea modalității de informare a publicului referitoare la procesul de planificare de mediu (afișare pe site, comunicate de presă, întâlniri publice, sondaje, evenimente publice).

Articolul 5. Membrii Comitetului de Coordonare

1. Componența Comitetului de Coordonare este următoarea: Ordinul Instituției Prefectului Județului Bihor. Ordin 2026/14.07.2022- privind constituirea Comitetului de Coordonare și a Grupului de Lucru în vederea elaborării Planului Local de Acțiune pentru Mediu (PLAM)- Județului Bihor perioada de programare 2022-2025.

Articolul 6. Coordonatorul procesului de planificare de mediu

1. Conform Deciziei Președintelui ANPM nr.391/21.04.2008, Coordonatorul procesului de planificare de mediu este Directorul Agenției pentru Protecția Mediului Bihor. Dacă acesta nu poate participa la întâlnirile de lucru, Coordonatorul va fi înlocuit de către Responsabilul Grupului de Lucru.
2. Coordonatorul procesului de planificare de mediu are următoarele atribuții:
 - organizează procesul de planificare de mediu la nivel județean/regional;
 - întreprinde demersuri în vederea instituționalizării și aprobării PLAM de către autoritățile competente;
 - conduce ședințele Comitetului de Coordonare;
 - reprezintă Comitetul de Coordonare în relațiile cu terții;
 - poate lua singur decizii numai dacă nu există prevederi contrare în acest sens și membrii comitetului nu se pot reuni pentru a lua decizii din motive legate de timp.

Articolul 7 . Ședințele Comitetului de Coordonare

Modalitatea de desfășurare a ședințelor Comitetului de Coordonare este următoarea:

1. Coordonatorul invită membrii comitetului la ședințe. Locul și ora ședinței următoare sunt stabilite la sfârșitul fiecărei ședințe. Cu cel puțin o lună înainte de ședință, coordonatorul trimite membrilor comitetului o invitație în scris și un proiect al ordinii de zi. În termen de două săptămâni, membrii comitetului pot face observații sau aduce completări ordinii de zi. Pe baza acestora, se întocmește ordinea de zi aceasta se trimite membrilor cu cel puțin o săptămână înaintea ședinței.
2. Membrii Comitetului de Coordonare confirmă participarea lor sau a altor persoane (dacă este cazul) cu cel puțin două zile înainte de ședință.

Articolul 8. Luarea deciziilor

În cadrul Comitetului de Coordonare deciziile se iau pe baza **votului unitar**. Abținerile nu constituie vot. Fiecărui membru îi revine un singur vot.

Articolul 9. Procedura scrisă

1. În afara ședințelor, Comitetul de Coordonare poate lua decizii în scris. Acest lucru este valabil și pentru deciziile privind recomandările și propunerile adresate grupurilor de lucru.

2. Coordonatorului îi poate fi transmisă în scris o propunere de decizie, pentru a-și exprima opinia. Și un grup de lucru poate trimite propuneri în scris coordonatorului, dacă dorește acest lucru și există un proiect de decizie semnat de liderul grupului de lucru.
3. O propunere de decizie este considerată valabilă dacă este acceptată de toate grupurile de lucru sau dacă nu sunt ridicate obiecții în timp de 2 săptămâni de la trimitere. Dacă o propunere de decizie nu este acceptată în cadrul procedurii scrise, aceasta trebuie trecută pe ordinea de zi din ședința următoare a comitetului.

Articolul 10. Proces-verbal

În termen de 2 săptămâni de la terminarea ședinței, coordonatorul trimite fiecărui membru al comitetului, precum și altor invitați, un proces verbal al ședinței (în format scris sau un scurt rezumat electronic).

Procesul verbal este considerat acceptat, dacă în termen de 2 săptămâni de la primire nu sunt ridicate obiecții.

Articolul 11. Informarea publicului. Relațiile cu publicul

Membrii Comitetului de Coordonare decid împreună cu privire la informațiile transmise terților, în special presei, care pot influența conținutul și stadiul întocmirii PLAM-ului.

Articolul 12. Intrarea în vigoare

Regulamentul Comitetului de Coordonare intră în vigoare la data de ...1 August 2022.....

REGULAMENTUL ORGANIZĂRII ȘI FUNCȚIONĂRII GRUPULUI DE LUCRU

Articolul 1. Organizare

1. Grupul de Lucru reprezintă principala componentă cu responsabilități în ceea ce privește activitățile cu aspect tehnic implicate de procesul de planificare de mediu. El se constituie din maimulte subgrupuri de lucru împărțite pe domenii de activitate.

2. Au fost constituite subgrupuri de lucru pe următoarele domenii de activitate:

-Mediu,Sănătate,Educație și societatea civilă.....
-Administrație publică.....
-Industrie și Agricultură,

3. Structura subgrupurilor de lucru este următoarea:²

Agenția pentru Protecția Mediului Bihor, Garda Națională de Mediu- Comisariatul Județean Bihor, Direcția Silvică Bihor, Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate – ST Bihor, Administrația Bazinală de Ape Crișuri Oradea, Garda Forestieră Oradea, Facultatea pentru Protecția Mediului, Admnsitrațai Parcului Natural Apuseni.

Administrație publică: – Consiliul Județean Bihor, reprezentanții municipiilor și orașelor din județul Bihor, Asociația comunelor din județul Bihor, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară ADI Ecolect, Group.,A.DI.Metropolitană Oradea Compania de Apă Oradea, Oradea Transpopt Local,SC Eco Bihor.

Industrie si Agricultură Direcția pentru Agricultură Bihor, Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agrucultură Bihor,

4. Liderii subgrupurilor de lucru sunt desemnați de către membrii acestora și pot fi membri aiComitetului de Coordonare.

5. Liderul unui subgrup de lucru poate fi înlocuit dacă se află în imposibilitatea de a-și îndepliniatribuțiile.

6. Liderii subgrupurilor de lucru iau parte la ședințele Comitetului de Coordonare.

7. Liderul subgrupului de lucru raportează Comitetului de Coordonare date referitoare la activitățiledesfășurate în cadrul subgrupului.

Articolul 2. Atribuțiile Grupului de Lucru

1. Subgrupurile de lucru își desfășoară activitatea în mod autonom, pe baza deciziilor Comitetului de Coordonare, precum și a planificării asumate.

2. Grupul de Lucru, constituit pentru desfășurarea procesului de planificare de mediu, are următoarele atribuții:

- Stabilirea graficului de desfășurare a activităților; 22 iulie 2022
- Stabilirea metodologiei de lucru; 25 iulie 2022
- Elaborarea sintezei *Raportului privind starea mediului în județul Bihor 31 august 2022*;- Colectivul Agenției pentru Protecția Mediului Bihor
- Identificarea problemelor de mediu și prioritățile de investiții prevăzute în Programul de Guvernare, Strategia de Dezvoltare Durabilă a României, Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Județului Bihor și Planul de Redresare și Reziliență.
- Identificarea problemelor de mediu pe baza sintezei *Raportului de mediu* și a *Raportului final de evaluare în cazul actualizării PLAM* și gruparea acestora pe categorii de probleme;
- Stabilirea metodologiei de evaluare a problemelor de mediu;
- Evaluarea problemelor de mediu și stabilirea problemelor de mediu prioritare;
- Stabilirea obiectivelor generale și specifice pentru fiecare problemă și categorie de probleme.
- Identificarea indicatorilor de mediu necesari monitorizării stadiului de implementare al PLAM Bihor.
- Identificarea unor posibile surse de finanțare europene și naționale;
- Elaborarea planului de acțiune și implementare;
- Actualizarea PLAM;
- Elaborarea concluziilor și a recomandărilor care vor fi supuse Comitetului de Coordonare pentru aprobare; Septembrie 2022
- Aplicarea deciziilor Comitetului de Coordonare, publicarea PLAM Bihor în Monitorul Oficial al județului Bihor – Trim IV 2022

Articolul 3. Luarea deciziilor

Grupul de Lucru este format din reprezentanții autorităților implicate conform Ordinului Instituției Orefectului Județului Bihor nr. 206/15.07.2022. În luarea deciziilor, fiecărui reprezentant prezent îi revine un vot. Deciziile sunt luate cu majoritate simplă. Abținerile nu constituie vot. Grupul de lucru are componența stabilită prin Ordinul Instituției Prefectului Județului Bihor nr. 206/15.07.2022

Articolul 4. Ședințele subgrupurilor de lucru

1. Întâlnirile fiecărui subgrup de lucru sunt programate conform graficului de desfășurare a procesului de planificare de mediu la nivel județean
2. Întâlnirile fiecărui subgrup de lucru sunt coordonate de către liderul acestuia. Subgrupurile de lucru au posibilitatea să își planifice ședințele astfel încât să fie garantată și pregătirea în timp util a ședinței Comitetului de Coordonare. Fiecare lider de subgrup poate cere organizarea unei ședințe extraordinare a acestuia, în cazul în care este necesar pentru organizarea ulterioară a ședinței comitetului de coordonare.

Articolul 5. Participarea terțelor persoane la ședințe

Pe lângă membrii subgrupului de lucru, cu acordul liderului de grup, la ședință pot participa și alte persoane.

Articolul 6. Procesul verbal din cadrul ședințelor

Pentru fiecare ședință tehnică este încheiat un proces verbal cu privire la ideile principale exprimate, rezultatele întrevederii și deciziile luate. Procesul verbal al fiecărei ședințe este

transmis membrilor subgrupului de lucru pe parcursul a două săptămâni de la încheierea ședinței. Obiecțiile pot fi transmise în termen de 10 zile de la primire pe adresa de e.mail office@apmbh.anpm.ro;

daniela.serbanescu@apmbh.anpm.ro; monika.ciupleu@apmbh.anpm.ro;

Articolul 7. Colaborarea cu celelalte subgrupuri de lucru

Pe lângă consiliere și deciziile luate, informarea reciprocă a subgrupurilor de lucru este asigurată prin:

- schimb de invitații, documentații și procese verbale ale ședințelor;
- dreptul liderului unui subgrup de lucru de a participa la ședințele altui subgrup de lucru;
- dacă este necesar, prin discuții ale tuturor liderilor subgrupurilor de lucru.

Articolul 8. Activitatea Grupului de lucru este coordonat de către Grupul de coordonare și se întrunește în ședință tehnică conform graficului activităților stabilite.

Nume și Prenume	Funcția	Data	Semnătura
Verificat: Ciupleu Monika	Șef Birou Calitatea Factorilor de Mediu	30.06.2023	
Întocmit: Șerbănescu Daniela	Consilier superior	30.06.2023	

